

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF HUMANITIES AND ACADEMIC SCIENCES

PRINT ISSN: 2147-4168 - ONLINE ISSN: 2147-5385

(SAYI: 27 YIL: 2022 - ISSUE: 27 YEAR: 2022)

PRIVILEGE

“This Journal is Registered by Trademark of Turkish Patent Institute”

(2015/03947-2015-GE-17304)

GÜVEN PLUS GRUP A.Ş.

www.guvenplus.com.tr

GENERAL INFORMATION ABOUT UHBAB JOURNAL

- 1 Our journal is a refereed and internationally indexed journal. Each paper is evaluated by two referees who are field experts. The articles not reported as “issuable” positively by two field referees aren’t published in our journal. None of the author(s) can lay a claim on our journal in this case.
- 2 Author(s) cannot make a demand for the journal’s procedure concerning the academicians in journal’s referee board and other boards and other authorities. Even if so, they aren’t given any information, system process cannot be changed. All kinds of information about our journal can be obtained from the website of the journal www.uhbabdergisi.com.tr
- 3 Our journal publishes four times a year, all articles in the relevant volume of journal are uploaded to the web system of the journal in one volume on the last day of the months “March – June – September - December”. All readers can download the articles from the journal’s web system and the relevant paper “article” can be used on condition that our journal is given reference. Readers can reach to all volumes of our journal for free.
- 4 All articles published in our journal are assured with certificate of quality (ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706) and trademark patent (2015/04314-2015-GE-18970). Articles published provide their authors with all kinds of legal rights and international assurance regarding their articles with quality, trademark, patent and doi information.
- 5 Our journal has both printed and online version. All kinds of information about our journal can be obtained from the T.R. Ministry of Culture with the number Print ISSN NO: 2147-4168 and Online ISSN NO: 2147-5385.
- 6 APA system is applied in our journal. Reference within the text should be (Yılmaz, 2015: 1) or (Yılmaz et all, 2015:1), in the reference part “YILMAZ, M., (2015)”. It is indicated as Effect of Rewarding in Employees on Job and Performance, UHBAB International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences, Issue:13, Volume:4, pp.1-2. All

authors must follow the latest volumes of our journal and apply the print format of the published articles in their own papers. It is an obligation for internet sources to indicate access date and the entire last accessed internet link in the references and below the page by giving numbers.

- 7 References are arranged by the Turkish alphabet. The printing format in the last volume of the journal is required to be taken into account for all authors.
- 8 Our journal is internationally indexed journal, and all articles and papers published in our journal are sent to relevant indices via e-mail by the publication date of the journal.
- 9 Original research, analysis, compilation, case study, project and book introduction “have to be in an article format” and these publications are also included.
- 10 All papers sent to the journal shouldn't be previously published, not evaluated and not rejected by the format and date uploaded to the system. All articles uploaded to the system are acknowledged that author(s) conform to these rules. Otherwise, our journal keeps its legal rights reserved. All material and moral responsibility regarding a negative situation belong to author(s). Our journal acts in line with the T.R. Law.

İÇİNDEKİLER

ARAŞTIRMA ve UYGULAMA

KARATE HAKEMLERİNİN PROBLEM
ÇÖZME VE KARAR VERME BECERİLERİNİN
İNCELENMESİ 1-21
Nurettin BEKTAŞ, Sümevra BEKTAŞ, Arda ÖZTÜRK

SPOR ÖRGÜTÜ ÇALIŞANLARININ İLETİŞİM
BECERİ DÜZEYLERİ İLE İŞ YERİNDE ÇATIŞMA
DÜZEYLERİ ARASI ARASINDAKİ İLİŞKİ 22-35
Mevlüt GÖNEN, Alper YORULMAZ

GENÇ ERKEK BASKETBOLCULARA UYGULANAN
(TRX VE BOSU) ANTRENMANI VE GELENEKSEL
KUVVET ANTRENMANLARIN KUVVET, DENGE, Dİ-
KEY SIÇRAMA, 20 M SÜRAT VE ÇEVİKLİK
PERFORMANSLARI ÜZERİNE ETKİSİ 36-65
Sadettin EROL

SPORCULARIN AKRAN İLİŞKİLERİ İLE SPORA
KATILIM GÜDÜLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ 66-78
*Kayhan TURAN, Yeliz İLGAR DOĞAN,
Özgür MÜLAZIMOĞLU BALLI*

LİTERATÜR ve DERLEME

SPORDA YABANCILAŞMAYA SOSYOLOJİK
BAKIŞ 79-96
Ersin AFACAN

OLİMPİYAT YOLCULUĞUNDA BİR KADIN
SPORCU: 'ANA MARİA APACHITEI
OĞULTÜRK' 85-102
Ayşe ÇAKILAR, Hasan ÇAKIRLAR

BAŞ EDİTÖRLER

Prof. Dr. Ayhan AYTAÇ - Trakya Üniversitesi - İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi - Türkiye
Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi - Eğitim Fakültesi - Türkiye
Prof. Dr. Gülten HERGÜNER - Sakarya Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Üniversitesi - Spor Bilimleri Fakültesi - Türkiye

GENEL YAYIN YÖNETMENLERİ

Doç. Dr. Ali Serdar YÜCEL - Fırat Üniversitesi - Spor Bilimleri Fakültesi - Türkiye
Doç. Dr. Mihalis Michael KUYUCU - Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi - Sanat ve Tasarım Fakültesi - Türkiye
Ph.D. L. Santhosh KUMAR - Bishop Heber College - Department of English - Hindistan

İSTATİSTİK EDİTÖRLERİ

Prof. Dr. Ayhan AYTAÇ - Trakya Üniversitesi - İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi - Türkiye
Prof. Dr. Ahmet Fahri ÖZOK - Okan Üniversitesi - Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi - Türkiye
Prof. Dr. Ali Hakan BÜYÜKLÜ - Yıldız Teknik Üniversitesi - Fen Edebiyat Fakültesi - Türkiye
Prof. Dr. Nurcan METİN - Trakya Üniversitesi - İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi - Türkiye
Prof. Dr. Serdar TOK - Manisa Celal Bayar Üniversitesi - Spor Bilimleri Fakültesi - Türkiye
Doç. Dr. Emre DÜNDER - Ondokuz Mayıs Üniversitesi - Fen Edebiyat Fakültesi - Türkiye
Doç. Dr. Ömer ALKAN - Atatürk Üniversitesi - İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi - Türkiye
Doç. Dr. Saliha ÖZPINAR - Alanya Alattin Keykubat Üniversitesi - Tıp Fakültesi - Türkiye

TEKNİK EDİTÖRLER

Doç. Dr. H. Meltem GÜNDOĞDU - Kırklareli Üniversitesi - Mimarlık Fakültesi - Türkiye
Doç. Dr. Levent ARIDAĞ - Gebze Teknik Üniversitesi - Mimarlık Fakültesi - Türkiye
Öğr. Gör. Ozan KARABAĞ - Hitit Üniversitesi - İskilip Meslek Yüksekokulu - Türkiye
Ozan DÜZ - İstanbul Aydın Üniversitesi - Mimarlık ve Tasarım Fakültesi - Türkiye
Burhan MADEN - Türkiye

DİL EDİTÖRLERİ

Prof. Dr. Giray Saynur DERMAN - Marmara Üniversitesi - İletişim Fakültesi (İngilizce - Rusça) - Türkiye
Prof. Dr. Feryal ÇUBUKÇU - Dokuz Eylül Üniversitesi - Buca Eğitim Fakültesi (İngilizce) - Türkiye
Prof. Dr. Muammer CENGİL - Hitit Üniversitesi - İlahiyat Fakültesi (Arapça) - Türkiye
Prof. Dr. Yakup POYRAZ - Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi - Fen Edebiyat Fakültesi (Türkçe) - Türkiye
Doç. Dr. Gökşen ARAS - Atılım Üniversitesi - Fen Edebiyat Fakültesi (İngilizce) - Türkiye
Doç. Dr. Gültesemin HAZER - Sakarya Üniversitesi - Fen Edebiyat Fakültesi (Türkçe) - Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Rommel TABULA - Rajamagala University of Technology Lanna (İngilizce) - Tayland
Dr. Öğr. Üyesi L. Santhosh KUMAR - Bishop Heber College - Department of English (İngilizce) - Hindistan
Dr. Sinem HERGÜNER SON - Gazi Üniversitesi - Rektörlük (İngilizce) - Türkiye

YAYIN KURULU

Prof. Dr. Ayhan AYTAÇ - Trakya Üniversitesi - İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi - Türkiye
Prof. Dr. Ahmet Fahri ÖZOK - Okan Üniversitesi - Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi - Türkiye
Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi - Eğitim Bilimleri Fakültesi - Türkiye
Prof. Dr. Çetin YAMAN - Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi - Spor Bilimleri Fakültesi - Türkiye
Prof. Dr. Erdal ZORBA - Gazi Üniversitesi - Spor Bilimleri Fakültesi - Türkiye
Prof. Dr. Erdoğan GÜNEŞ - Ankara Üniversitesi - Ziraat Fakültesi - Türkiye
Prof. Dr. Fatih ÇATIKAŞ - Manisa Celal Bayar Üniversitesi - Spor Bilimleri Fakültesi - Türkiye
Prof. Dr. Gülten HERGÜNER - Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi - Spor Bilimleri Fakültesi - Türkiye
Prof. Dr. Gülsen DEMİR - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi - Fen Edebiyat Fakültesi (Emekli) - Türkiye
Prof. Dr. Giray Saynur DERMAN - Marmara Üniversitesi - İletişim Fakültesi - Türkiye
Prof. Dr. Hayrettin GÜMÜŞDAĞ - Yozgat Bozok Üniversitesi - Spor Bilimleri Fakültesi - Türkiye
Prof. Dr. Kaya YILDIZ - Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi - Eğitim Bilimleri Fakültesi - Türkiye
Prof. Dr. Lale ORTA - Okan Üniversitesi - Uygulamalı Bilimler Fakültesi - Türkiye
Prof. Dr. Mehmet BAYANSALDUZ - Dokuz Eylül Üniversitesi - Necat Hepkon Spor Bilimleri Fakültesi - Türkiye
Prof. Dr. Metin YAMAN - Dokuz Eylül Üniversitesi - Necat Hepkon Spor Bilimleri Fakültesi - Türkiye
Prof. Dr. Mustafa TALAS - Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi - Eğitim Fakültesi - Türkiye
Prof. Dr. Muammer CENGİL - Hitit Üniversitesi - İlahiyat Fakültesi - Türkiye
Prof. Dr. Nezahat GÜÇLÜ - Gazi Üniversitesi - Gazi Eğitim Fakültesi - Türkiye
Prof. Dr. Nurcan METİN - Trakya Üniversitesi - İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi - Türkiye
Prof. Dr. Serdar TOK - Manisa Celal Bayar Üniversitesi - Spor Bilimleri Fakültesi - Türkiye
Prof. Dr. Tennur YERLİSU LAPA - Akdeniz Üniversitesi - Spor Bilimleri Fakültesi - Türkiye
Doç. Dr. Ali Serdar YÜCEL - Fırat Üniversitesi - Spor Bilimleri Fakültesi - Türkiye
Doç. Dr. Abdulkadir KARAAŞLAN - Atatürk Üniversitesi - İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi - Türkiye
Doç. Dr. Hakan ÜNAL - Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi - Spor Bilimleri Fakültesi - Türkiye
Doç. Dr. Muslim AMIN - School of Management & Marketing - Faculty of Business Taylors University - Malezya
Doç. Dr. Ömer ALKAN - Atatürk Üniversitesi - İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi - Türkiye
Doç. Dr. Rab NAVAZ LODHI - University of Central Punjab Lahore - UCP Business School - Pakistan
Doç. Dr. Sevilay YILDIZ - Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi - Eğitim Fakültesi - Türkiye

DISCIPLINES

- Forensic Sciences
- Forensic Medicine Sciences
- German Translation and Interpretation
- American Language and Literature
- Arabic Language and Literature
- Research Techniques
- Archeology
- Bank Management and Performance
- Banking
- Banking and Risk Management
- Computer Technology
- Instructional Technology
- Contemporary Dance and Performing Arts
- Contemporary Turkish Arts
- Labour Economics and Industrial Relations
- Environmental Sciences
- Geography
- Maritime Transportation Management
- Other Social Sciences
- Literature
- Education
- Educational Psychology
- Econometrics
- Economics
- Philosophy
- Financial Management
- Financial Management
- French Translation and Interpretation
- Journalism
- Entrepreneurship and Sme Activities
- Graphic Design
- Security Sciences
- Fine Arts
- Visual and Communication Arts
- Public Relations
- Hospital Administration
- Animal Rights
- Nursing and Health Administration
- Law
- Japanese Language and Literature
- Public Finance
- Public Administration
- Logistics
- Finance
- Mathematics
- Mathematics Teaching
- Architecture
- Fashion Design
- Accounting and Finance
- Music
- Pre-school Education

- Acting and Performing Arts
- Monetary Policy
- Marketing
- Marketing Research and International Marketing
- Marketing and Communication Management
- Project Management
- Psychology
- Radio and Television
- Advertising
- Painting
- Risk Management
- Health Services
- Health Administration and Management
- Health Administration
- Performing Arts
- Art History
- Numerical Methods
- Insurance and Risk Management
- Political Sciences
- Social Work
- Social Psychology
- Sociology
- Sports Science
- Classroom Teacher
- History
- Agricultural Economics
- Supply Chain and Management
- Textile
- Basic Construction Practices and Project Management
- Theatre
- Society and Human
- Tourism
- Tourism Administration and Management
- Turkish Language and Literature
- Turkish Language Teaching
- Turkish Economics and Economy Policies
- Basel Applications in Turkey and the World
- Agricultural Practices in Turkey
- International Politics and Policy
- International Economics
- International Relations
- International Relations and Political Science
- Foreign Languages
- Economics
- Theology
- Communication
- English Translation and Interpretation
- English Language and Literature
- Human Resource Management
- Human and Social Sciences
- Production Management and Practices
- History of Islam
- Statistics
- Management Organization
- Management and Instructional Technology
- Time Management and Psychology
- Teaching Technologies

DERGİNİN TARANDIĞI İNDEKSLER

Prof. Dr. Gülten HERGÜNER
Baş Editör

Değerli okurlar, kıymetli bilim insanları,,

Dergimizin bu sayısında toplam 06 araştırma ve uygulama çalışmasına yer vermiş bulunmaktayız. Dergimizin bu sayısında da birbirinden kıymetli çalışmaları ile bizleri destekleyen yazarlarımıza yürekten teşekkür ederiz. Her sayıda olduğu gibi bu sayının siz kıymetli okurlarla buluşmasında emek ve katkıları ile bizleri yalnız bırakmayan kıymetli hakem kurulumuza da ayrıca teşekkür ediyoruz. Dergimizin sizlere ulaştırılmasında arka planda çalışan ve büyük emek sarf eden editörler kurulu, sistem yönetimi ve yayın kurulundaki kıymetli bilim insanlarına da teşekkür etmeden geçemeyeceğiz. Değerli bilim insanları; dergimizin farklı indekslere girmesi konusundaki başvuru ve çalışmalarımıza devam etmekteyiz. Dergimizde yayınlanan çalışmaların yine farklı okur ile literatür açısından değerlendirilmesi konusundaki duyurularımız da ayrıca devam etmektedir. Farklı dünya ülkelerinden bilim insanlarına dergi ve sayıları konusundaki iletiler ile iletişim çalışmalarına da ayrıca hız vermiş bulunmaktayız. Şimdiden destek ve katkılarımızdan dolayı teşekkür eder gelecek sayılarda yeniden görüşmek üzere esenlikler dileriz.

(Dergimizde etik kurul raporu gerektiren her türlü çalışmada yazar(lar) editörlüğe ve derginin sisteminde yayın yüklerken gerekli etik kurul rapor bilgilerini girmekle yükümlüdür. Hiçbir koşul ve şartlarda oluşan ya da oluşacak bir sorunda problemde dergimiz, yayın kurulu, imtiyaz sahibi, yazı işleri, hakem ve bilim kurulları sorumluluk kabul etmez. Yazar(lar) bu bilgiyi dergiye yazılı olarak vermekle yükümlüdür. Bu konuda tüm sorumluluk yazar(lar) a aittir).

Basın Yayın Kanununun "5187" gereğince basılı eserler yoluyla işlenen fiillerden doğan maddi ve manevi zarar m-13-14 kapsamında dergimizde yayınlanan yayınların içeriği ve hukuki sorumluluğu tek taraflı olarak yazar(lar) a aittir. Dergimiz, yönetim, hakem, editör, bilim ve imtiyaz sahibi bu yükümlülükleri kabul etmez. Dergimizde bilimsel içerikli, literatüre katkı yapan, bilimsel anlamda değer ifade eden çalışmalar kabul edilir ve yayınlanır. Bunun dışında siyasi, politik, hukuki ve ticari içerikli fikri sınai haklar kanununa aykırılık içeren yayınlara yer verilmez. Olası bir olumsuzluk durumunda yazar(lar) doğabilecekler türlü maddi ve manevi zararı peşinen kabul etmiş ve yüklenmiştir. Bu nedenle ikinci üçüncü ve diğer şahıs ile kurumlar konusunda dergimiz yönetimi ve kurulları hiçbir sorumluluğu kabul etmez. Bu yönde dergimiz ve kurulları üzerinde bir hukuki yaptırım uygulanması söz konusu olamaz. Eserlerin içeriği ve mevcut durumu yazar(lar) ait olup dergimiz, bu yayınların sadece yayınlanması ve literatüre kazandırılması aşamasında görev üstlenmiştir. Tüm okuyucu, kamuoyu ve takipçilerine ilan edilmiştir.

Dear readers, precious scholars.,

In this issue of our journal, there are a total of 06 research and application studies. In this issue of the journal, we would like to express our sincere thanks to the authors who support us with their valuable studies. We would also like to express our thanks and appreciation to the precious arbitration committee members who never leave us alone and enable this issue to meet with our dear readers with their wonderful efforts and contributions, as they have done in each issue. We also greatly appreciate the efforts of the editorial board, system management, and the precious scholars taking place in the editorial board for making an effort in the background of the publication of this journal. Dear scientists, we still continue our applications and works to enable our journal to be in different indices. Our announcements about the evaluation of the studies published in our journal to be assessed by different readers and literatures also still continue. We have also speeded up our communication studies and the delivery of the journal and its issues to scientists and scholars all around the world. We thank you for your support and contributions already, and we pray for reconciliation.

(In any kind of study requiring ethical board report in our journal, author(s) is/are obliged to enter the data of necessary ethical board report while uploading their publication in editorship and journal system. Our journal, publication board, grant holder, editorial office, referee and science boards do not undertake any responsibility for a problem to occur under any circumstances and conditions. Author(s) is/are obliged to give this information to journal in written. All liability in this issue belongs to author(s)).

As per the “5187” of Press Law, material and emotional damage arising from the actions via published works, the content and legal responsibility of the publications published in our journal within the scope of m-13-14 unilaterally belong to author(s). Our journal, executive board, referees, editor, science board and publisher don’t accept these obligations. The scientifically valuable papers with scientific content which contribute to literature are accepted and published in our journal. Apart from this, the papers with political, legal and commercial content which are against the intellectual property rights are not accepted. In case of a possible negative situation, author(s) is/are regarded as accepting and undertaking all kinds of possible material and emotional damage beforehand. Therefore, our journal’s management and other boards don’t accept any responsibility regarding the second, third and other persons and institutions under any condition. In this sense, a legal sanction on our journal and its boards is out of question. The content and the current status of the papers belong to author(s) and our journal only takes part in the publication of these papers and contribution to literature. Respectfully announced to all readers, public and followers by publication.)

KARATE HAKEMLERİNİN PROBLEM ÇÖZME VE KARAR VERME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ ⁽¹⁾

INVESTIGATION OF THE PROBLEM SOLVING AND DECISION-MAKING SKILLS OF KARATE REFEREES

Nurettin BEKTAŞ¹, Sümeyra BEKTAŞ², Arda ÖZTÜRK³

¹⁻²Denizli Gençlik Spor İl Müdürlüğü, Denizli / Türkiye

³Pamukkale Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Denizli / Türkiye

ORCID ID: 0000-0002-1428-0627¹, 0000-0001-5876-2882², 0000-0003-3360-3046³

Öz: Amaç: Bu araştırmanın amacı, karate hakemlerinin problem çözme becerilerini ve karar verme düzeylerini incelemektir. **Yöntem:** Araştırma grubu, 2020-2021 sezonunda Türkiye Karate Federasyonunda görev yapan farklı klasmanlardaki 410 (161'i kadın 249 u erkek) karate hakeminden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak, Heppner ve Petersen (1982) tarafından geliştirilen, Taylan (1990) tarafından Türkçe'ye uyarlanan 35 maddelik "Problem Çözme Envanteri" ve Orijinali Mann. vd. (1998) tarafından geliştirilen, Deniz (2004) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Melbourne Karar Verme Ölçeği I-II" (MKVÖ) kullanılmıştır. Elde edilen verilere tanımlayıcı istatistik işlemler yapıldıktan sonra Bağımsız Örneklem T-Testi, Tek Faktörlü Varyans Analizi ve Pearson Korelasyon Testi uygulanmıştır. **Bulgular ve Sonuç:** Araştırma sonucunda, karate hakemlerinin karar verme düzeylerinde hakemlik yılına göre anlamlı bir farklılık bulunmazken ($p>0.05$), cinsiyet ve hakemlik klasmanına göre karar verme düzeylerinde anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır ($p<0.05$). Karate hakemlerinin problem çözme becerilerine baktığımızda ise, cinsiyet, hakemlik yılı ve hakemlik klasmanına göre problem çözme becerilerinde anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır ($p<0.05$). Karate hakemlerinin kıdemlerine bağlı olarak tecrübelerinin ve hakemlik deneyimlerinin artması karar verme ve problem çözme becerilerinde pozitif yönlü bir etkiye sahip olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Karate, Hakemlik, Karar Verme Düzeyleri, Problem Çözme Becerisi

Abstract: Aim: The aim of this research is to examine the problem-solving skills and decision-making levels of karate referees. **Method:** The research group consists of 410 (161 female and 249 male) karate referees from different classifications who worked in the Turkish Karate Federation in the 2020-2021 season. As a data collection tool, the 35-item "Problem Solving Inventory" developed by Heppner and Petersen (1982) and adapted into Turkish by Taylan (1990) and the original Mann. et al. (1998) and adapted into Turkish by Deniz (2004) "Melbourne Decision Making Scale I-II" (MKVÖ) was used. Independent Sample T-Test, One-Factor Analysis of Variance and Pearson Correlation Test were applied to the obtained data after descriptive statistical operations were performed. **Results and Conclusion:** As a result of the research, while there was no significant difference in the decision-making levels of karate referees according to the refereeing year ($p>0.05$), there was a significant difference in the decision-making levels according to gender and refereeing classification ($p<0.05$). When we look at the problem-solving skills of karate referees, there were significant differences in problem-solving skills according to gender, refereeing year and refereeing classification ($p<0.05$).

Keywords: Karate, Refereeing, Decision Making Levels, Problem Solving Skills

Doi: 10.17368/uhbab.2022.27.01

- (1) Sorumlu Yazar, Corresponding Author: Arda ÖZTÜRK "Dr. Öğr. Üye. Assist. Prof.", Pamukkale Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Denizli / Türkiye, ardaozturk82@hotmail.com, Geliş Tarihi / Received: 11.04.2022, Kabul Tarihi / Accepted: 21.09.2022, Makalenin Türü: Type of Article: (Araştırma – Uygulama; Research - Application) Çıkar Çatışması, Yok – Conflict of Interest, None, Etik Kurul Raporu veya Kurum İzin Bilgisi Ethical Board Report or Institutional Approval, Yok / None

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:40 – K:26

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

GİRİŞ

Günümüzde, ulusal ve uluslararası spor müsabakalarında binlerce hakem görev almaktadır. Yer aldıkları müsabakaların başarılı olmasındaki en büyük katkıyı hakemlerin sağladığı düşünülmektedir. Bu yüzden spor müsabakalarının amaçlarının başarıyla gerçekleşmesinde, hakemlerin çok büyük önemi bulunmaktadır. Sportif müsabakaların adil oyun çerçevesinde skor ve gidişatında büyük etkisi olduğuna inanılan hakemlerin fizyolojik ve psikolojik durumlarının yanı sıra kural bilgisi ve tecrübelerinin de verdikleri kararlar üzerindeki etkisi büyük önem taşımaktadır. Bu bilgiler ışığında karate hakemlerinin problem çözme ve karar verme becerileri spor alanı içinde yeni bir kavram olması ve literatürde karate hakemlerinin problem çözme becerileri ve karar verme becerileri ile ilgili yapılan çalışmaların az olmasından dolayı literatüre katkı sağlaması açısından önemlidir. Müsabakanın skor ve gidişatında büyük etkisi olduğuna inanılan hakemlerin fizyolojik ve psikolojik durumlarının verdikleri kararlar üzerindeki etkisi büyük önem kazanmaktadır. Hakemin fiziksel yeterliliğinin yanı sıra psikolojik açıdan hazır bulunurluğu da önemli olduğu görülmektedir. Bu nedenle hakemlerin kaygı, korku ve stres gibi psikolojik faktörleri kontrol altına alarak, müsabakalarda doğru karar verme özellikleri olmalıdır. Bu kapsamda çalışmamızda; oyunun kurallara uygun

sağlıklı bir şekilde başlaması, oynanması ve sonuçlanmasında vazgeçilmez bir unsur olan karate hakemlerinin problem çözme becerileri ve karar verme becerilerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

KURAMSAL ÇERÇEVE ve LİTERATÜR TARAMASI

Uzunoğlu (2008), çalışmasında, futbol hakemlerinde karar verme stillerinin, klasmanlarına ve bazı değişkenlere (meslek, yaş, gelir düzeyi, öğrenim durumu, medeni durum, futbol oynayıp oynamadığı, ailede hakem olup olmadığı ve taraftar baskısı) göre incelemiştir. Aksu (2016), yaptığı çalışmasında, farklı klasmanlardaki futbol hakemlerinin karar verme stilleri ile öz güven düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesini amaçlamıştır. Akınalp (2017), yaptığı çalışmasında Türkiye'deki karate hakemlerinin karşılaştıkları sportmenlik dışı davranışların farklı değişkenlere göre incelenmesini, bu davranışlara yön verilmesi ve tez sonuçlarıyla bu konuda daha sonra yapılacak araştırmalar için kaynak oluşturulmasını sağlamıştır. Dinç (2017), yaptığı çalışmada, futbol hakemlerinin mesleki öz-yeterliliklerini değerlendirmek ve klasman farklılığının, mesleki deneyimin, yabancı dil bilme düzeyinin ve ikinci bir mesleğe sahip olmak gibi bazı kişisel değişkenlerin, hakemlerin mesleki öz-yeterlilikleri üzerindeki etkisini ortaya koymayı amaçlamıştır. Karaçam ve Pulur (2017), yaptıkları çalışma-

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences
July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:40 – K:26

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

da Myers, Feltz, Guillen ve Dithurbide'nin (2012) geliştirdikleri Hakem Öz Yeterlik Ölçeğinin (HÖYÖ) Türkçe versiyonunu fiziksel yeterlik faktörü ekleyerek geliştirmişlerdir. Ekmekçi (2018) yaptığı çalışmada voleybol hakemlerinin ego ve görev yönelimleri ile öz yeterlikleri arasındaki ilişkiyi inceleyerek demografik özelliklerine göre bu ilişkinin değişip değişmediğinin araştırmasını yapmıştır. Selvi (2018), yaptığı çalışmada Türkiye'deki çeşitli illerde görev yapan farklı klasmandaki futbol hakemlerinin şiddet eğilimleri, psikolojik dayanıklılık ve karar verme düzeylerini belirlemiştir. Belirlenen bu özelliklerin de; yaş, cinsiyet, medeni durum, anne-baba eğitim durumu, ekonomik düzey, son 10 yıldır yaşadığı yer gibi sosyo-demografik özellikleri ile hakemlik mesleğine ilişkin özellikler olarak; hakemlik yılı, klasmanı, hakemlik yaptığı bölge gibi özellikler ile şiddete maruziyet durumu, şiddet görülen ortam ve aktif spor yapma durumlarına göre incelemiştir. Sarıdede (2018), yaptığı çalışmada sportif müsabakaların adil oyun çerçevesinde skor ve gidişatında büyük etkisi olduğuna inanılan hakemlerin fizyolojik ve psikolojik durumlarının yanı sıra kural bilgisi ve tecrübelerinin de verdikleri kararlar üzerindeki etkisi büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda çalışmada, müsabakanın yürütülmesinde vazgeçilmez bir unsur olan voleybol hakemlerinin öz yeterlik düzeyleri ve karar verme becerileri arasındaki ilişkilerin incelenmesini

amaçlamıştır. Demir (2018), yaptığı çalışmada, futbol hakemlerinin karar verme stilleri, kişilik özellikleri, yaratıcılık ve problem çözme becerisi arasındaki ilişkiyi tespit etmiştir. Açıcı (2019), yaptığı çalışmada Türkiye Voleybol Liglerinde görev alan Ulusal ve Uluslararası Voleybol Hakemlerinin karar verme stillerini bazı değişkenlere göre değerlendirmiştir. Atılgan ve Tükel (2019) yaptıkları çalışmada hakemlerin karar verme stillerini incelenmiştir. Dereceli vd., (2019), yaptıkları çalışmada, futbol hakemlerinin durumluk kaygı ve genel öz yeterliklerini bazı değişkenler açısından incelemiştir. Dereceli vd., (2019), yaptıkları çalışmada futbol hakemlerinin öz-yeterlik düzeylerinin tespiti, bazı demografik değişkenler (cinsiyet, eğitim durumu, meslek ve hakemliğe başlama yaşı) açısından hakem öz-yeterlik düzeylerini incelemiştir. Karaçam ve Pulur (2019) yaptıkları çalışmada, hakemlerin problem çözme becerileri ile öz yeterlikleri arasındaki ilişkinin bazı demografik değişkenlerle birlikte incelenmesini çalışmışlardır.

Macmahon vd., (2007) yaptıkları çalışmada hakemler video tabanlı karar verme görevindeki oyuncularından daha iyi olduğunu belirtmişlerdir. Bu, bir alan veya sporda role özgü becerilerin bulunduğu dair kanıt sağladı. Bu, doğrudan geri bildirim ile performans simülasyonlarının genellikle mümkün olmadığı sınırlı bir uygulama kültürüne sahip

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:40 – K:26

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

bir beceri alanını incelememizi sağladı. Simmons, (2011) yaptığı çalışmada kararların adaletine yönelik tutum genellikle karar vericiye yönelik tutumdan etkilenmektedir. Futbol hakemleri her oyunda yüzlerce karar verir ve adalet algısı elde etmek zordur. Bu çalışmada adalet algısını etkileyen futbol hakemlerinin niteliklerini ve bu niteliklerin nasıl iletildiğini incelemiştir. Myers vd., (2012) yaptıkları çalışmada, Hakem Öz-Yeterlik Ölçeğinden (REFS) başlangıç geçerlik kanıtını geliştirmişler ve katkı sağlamışlardır. Mallo vd., (2012) yaptıkları çalışmada, üst düzey hakemlerin ve yardımcı hakemlerin uluslararası oyunlarda karar vermenin doğruluğu üzerindeki etkisini incelemiştir. Diotaiuti vd., (2017) yaptıkları çalışmada, 248 İtalyan hentbol hakemlerinin öz-yeterlilik faktörlerini belirlemeyi amaçlamıştır.

Bu araştırmanın amacı, karate hakemlerinin problem çözme becerilerinin ve karar verme becerilerini incelemektir. Ayrıca araştırma kapsamında karate hakemlerinin cinsiyet, hakemlik deneyim yılı, hakemlik klasmanlarına göre problem çözme düzeyleri ve karar verme becerilerini incelemektir.

Yukarıda incelenen araştırmalardan yola çıkıldığında futbol, basketbol ve hentbol hakemlerinin problem çözme becerileri ve karar verme becerilerini etkileyen değişkenlerin ve bu değişkenler arasındaki ilişkilerin bilinmesi hakem eğitim sürecinin planlanmasında,

müşabakaların başarılı bir şekilde yönetilmesinde ve hakem performansının yükseltilmesinde oldukça önemli olduğu görülmektedir. Alan yazın incelendiğinde hakemlerin problem çözme ve karar verme becerileri birlikte ele alan çalışmaların oldukça az olduğu görülmektedir. Bu nedenle bu çalışmada karate hakemlerinin problem çözme düzeylerinin ve karar verme becerileri arasındaki ilişki bazı demografik değişkenlerle birlikte incelenmesi amaçlanmıştır.

MATERYAL ve METOT

Araştırma nicel araştırma desenindedir. Araştırmanın evrenini 2020-2021 sezonunda Türkiye Karate Federasyonunda görev yapan farklı klasmanlardaki hakemlerden oluşturmaktadır. Örneklemini ise rastgele örneklem yöntemiyle seçilmiş 410 (161 i kadın 249 u erkek) Karate hakeminden oluşmaktadır. Araştırmada kullanılacak veri toplama araçları Türkiye Karate Federasyonunu bağlı hakemlere uygulanmıştır. Veri toplama aracı uygulanmadan önce araştırmanın konusu ve veri toplama aracı hakkında bilgiler verilmiştir. Veri toplama araçları uygulanırken araştırmaya katılan hakemlerin uygun bir zaman dilimi seçilmiştir. Araştırmada hakemlerin demografik özelliklerini öğrenmek amacıyla “Kişisel Bilgi Formu” oluşturulmuştur.

Hakemlerin problem çözme beceri düzeylerini ölçmek için Heppner ve Petersen (1982) ta-

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences
July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:40 – K:26

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

rafından geliştirilen, Taylan (1990) tarafından Türkçe’ye uyarlanan 35 maddelik ‘‘Problem Çözme Envanteri’’ uygulanmıştır.

Problem Çözme Envanteri; Hepler ve Peterson (1982) tarafından geliştirilen ölçek bireyin problem çözme becerileri konusunda kendi anlayışını ölçmektedir. 35 maddeden oluşan ve 1-6 arası puanlama sistemine göre değerlendirilen Likert tipi bir ölçektir.

Ölçekten alınan toplam puanların yüksekliği, bireyin problem çözme becerileri konusunda kendini yetersiz olarak algıladığını göstermektedir. Puanlama sırasında 9., 22. ve 29. maddeler protokole uygun olarak puanlama dışı tutulmuştur. 1., 2., 3., 4., 11., 14., 15., 17., 21., 25., 26., 30., ve 34. maddeler ters olarak puanlanmıştır. Bu maddeleri puanlarken 6:1, 5:2, 4:3, 3:4, 2:5 ve 1:6 şeklinde tersine çevrilir. Maddelerin problem çözme becerilerini yeterli oranda temsil ettiği varsayılmıştır. Puanlama aralığı 32-192 arasındadır. Puanlamada olumlu faktörlerde (Düşünen yaklaşım, Değerlendirici yaklaşım, Kendine Güvenli yaklaşım ve Planlı yaklaşım) düşük puanlar problemleri çözmede etkililiği, yüksek puanlar ise problem karşısında etkili çözümler bulamamayı göstermektedir. Olumsuz faktörlerde ise (Aceleci yaklaşım, Kaçınan yaklaşım) yüksek puanlar, problem çözme algısında daha çok bu faktörlerin kullanılma eğilimi olduğunu ifade eder. Bu çalışmada ölçekten

elde edilen toplam puan baz alınarak değerlendirilmeler yapılmıştır.

Hakemlerin karar verme düzeylerini ölçmek için Orijinali Mann. vd. (1998), tarafından geliştirilen, Deniz (2004), tarafından Türkçe’ye uyarlanan ‘‘Melbourne Karar Verme Ölçeği I-II’’ (MKVÖ) uygulanacaktır.

Melbourne Karar Verme Ölçeği (MKVÖ); İki kısma ayrılmaktadır.

Ölçeğin Birinci Kısım: Karar vermede özsaygıyı (kendine güven) belirlemeyi amaçlamaktadır. Altı maddeden oluşmakta ve üç maddesi düz, üç maddesi ters yönde puanlanmaktadır. Puanlama maddelere verilen ‘‘Doğru’’ yanıtı 2 puan, ‘‘Bazen Doğru’’ yanıtı 1 puan, ‘‘Doğru Değil’’ yanıtı 0 puan şeklinde yapılmaktadır. Ölçekten alınabilecek maksimum puan 12’dir. Yüksek puanlar karar vermede özsaygının yüksek olduğunun göstergesidir.

Ölçeğin İkinci Kısım; Melbourne Karar Verme Ölçeği II (MKVÖ II) ise 22 maddeden oluşmakta ve karar verme stillerini ölçmektedir. Dikkatli (6 madde), Kaçınan (6 madde), Erteleyici (5 madde) ve Panik (5 madde) Karar Verme stilleri olmak üzere dört alt faktörü bulunmaktadır (Deniz, 2004).

Araştırma kapsamında toplanan veriler önce Microsoft Excel Programına gerekli sayısal kodlamalar ile birlikte aktarılmış daha sonra IBM SPSS 22.0 versiyonuna aktarılarak ista-

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:40 – K:26

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

tistiksel analiz için söz konusu paket program kullanılmıştır. Araştırmaya dâhil edilen örnekleme ait tanımlayıcı ve demografik özelliklere dair istatistikler sunulmuştur. Ölçek sorularına verilen yanıtların dağılımlarının görülebilmesi amacıyla frekans analizleri ve ortalama ile standart sapma değerleri raporlanmıştır. Ölçekleri toplamsal değerlerine ait betimsel istatistikler ile normal dağılım (Shapiro Wilk) testlerine bakıldığında ölçeklerin normale yakın dağılım gösterdiği görülmüş hipotez sınamalarında parametrik test tekniklerinden faydalanılmıştır. Kişisel bilgi formuna ilişkin ve tanımlayıcı gruplar arasındaki farkların incelenmesinde normal dağılım varsayımı altında iki grup ortalamasına dair farkı için bağımsız örneklem t-testi, ikiden fazla grup ortalamasının farkı için ise tek taraflı Anova (F testi) uygulanmıştır. T-testi ve Anova testi normal dağılıma ek olarak karşılaştırılacak grupların örneklem sayılarının 30'un üzerinde olmasını gerektirdiğinden Anova testi sırasında 30'un altında olan kategoriler birleştirilerek yeni kategoriler oluşturulmuş-

tur. Anova testi sonucunda araştırma anlamlılık düzeyinde alternatif hipotezin kabul edilmesi yani en az bir grubun ortalamasının farklı olması durumunda, farkın kaynağı olan grup veya grupların tespiti amacıyla post hoc ikili karşılaştırma testlerine kullanılmıştır. Post hoc testleri (Bonferroni) her grubu birbiri ile karşılaştırarak anova testinde ortaya çıkan farkın hangi grup veya gruplar arasındaki farklardan kaynaklandığını belirlemek ile beraber farkın yönünü de belirlenmektedir.

Araştırma 2020-2021 sezonunda Türkiye Karate Federasyonunda görev yapan farklı klasmanlardaki hakemler ile ve müsabakalarda görev alan hakemlerin görüşleri ile sınırlıdır. Araştırmanın verileri yüz yüze ve google form üzerinden toplanmıştır. Araştırmada incelenen demografik özellikler, “Kişisel Bilgi Formu” nun kapsadığı niteliklerle beraber veri toplama araçlarından elde edilen veriler ile sınırlandırılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Karate Hakemlerinin Kişisel Bilgi Formuna İlişkin Dağılımı

		(n)	(%)
Cinsiyet	Kadın	161	39.3
	Erkek	249	60.7
	Toplam	410	100.0

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:40 – K:26

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

Yaş	18-25	74	18.0
	26-33 Arası	84	20.5
	34-41 Arası	106	25.9
	42-49 Arası	75	18.3
	50 ve Üzeri	71	17.3
	Toplam	410	100.0
Medeni Durum	Bekâr	151	36.8
	Evli	259	63.2
	Toplam	410	100.0
Eğitim Durumu	Lise	150	36.6
	Lisans	180	43.9
	Lisansüstü	80	19.5
	Toplam	410	100.0
Meslek	Özel Sektör	92	22.4
	Kamu	155	37.8
	Diğer	163	39.8
	Toplam	410	100.0
Hakemlik klasmanı	Aday	67	16.3
	İl	142	34.6
	Ulusal	100	24.4
	Uluslararası	101	24.6
	Toplam	410	100.0
Hakemlik yılı	1-2 yıl	103	25.1
	3-5 yıl	99	24.1
	6-10 yıl	74	18.0
	10 yıl ve üzeri	134	32.7
	Toplam	410	100.0

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:40 – K:26

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırma grubunu oluşturan hakemlerin %18’i 18-25 yaş aralığında, % 20.5’i 26-33 yaş aralığında, %18.3’ü 42-49 yaş aralığında,%17.3’ü ise 50 yaş ve üstü hakemlerden oluşmaktadır. Bu hakemlerin % 39.3’ü kadın, % 60.7’sini ise erkek hakemlerden oluşturduğu görülmektedir. Hakemlerin %36.8 i bekar, %63.2 si evli hakemlerden oluşmaktadır. Hakemlerin eğitim durumuna baktığımızda %36.6 sı lise,

%43.9 u lisans, %19.5 i lisansüstü mezunu hakemlerden, %22.4 ü özel sektörde, %37.8 i kamuda %39.8 ise diğer meslek guruplarında olduğu görülmektedir. Hakemlerin %16.3 ü aday, %34.6 sı il, %24.4 ü ulusal, %24.6 sı uluslararası hakemlerden, hakemlik yılına baktığımızda ise %25.1 i 1-2 yıl, %24.1 i 3-5 yıl, %18 i 6-10 yıl, %32.7 si 10 yıl ve üzeri hakemlik deneyimine sahiplerdir.

Tablo 2. Karar Verme Düzeyinin Alt Boyutlarının Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları

Değişken	Cinsiyet	N	\bar{X}	S	sd	t	P
Dikkatli	Kadın	161	9.14	3.50	410	5.50	.000
	Erkek	249	7.57	2.25			
Kaçınan	Kadın	161	13.85	2.92	410	-3.86	.000
	Erkek	249	14.84	2.25			
Erteleyici	Kadın	161	10.99	2.70	410	-3.61	.000
	Erkek	249	11.96	2.61			
Panik	Kadın	161	11.63	2.43	410	-4.26	.000
	Erkek	249	12.64	2.29			
Karar Verme 1	Kadın	161	45.60	8.20	410	-1.96	.051
	Erkek	249	47.02	6.34			

Tablo 2 de görüldüğü gibi analiz sonuçlarına göre hakemlerin cinsiyetlerine göre karar ver-

me düzeyinin alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. ($p<0.05$).

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:40 – K:26

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

Tablo 3. Karar Verme Düzeyinin Alt Boyutlarının Hakemlik Klasmanına Göre Anova Sonuçları

Değişken	Hakemlik Klasmanı	N	\bar{X}	S	F	p	Anlamlı Fark
Dikkatli	Aday	67	7.25	1.58	3.694	.012	1-2
	İl	142	8.62	3.55			
	Ulusal	100	8.38	2.65			
	Uluslararası	101	8.01	2.67			
Kaçınan	Aday	67	14.88	2.75	4.027	.008	3-4
	İl	142	14.25	2.66			
	Ulusal	100	13.90	2.69			
	Uluslararası	101	15.00	2.05			
Erteleyici	Aday	67	11.60	3.23	2.843	.038	3-4
	İl	142	11.47	2.65			
	Ulusal	100	11.10	2.61			
	Uluslararası	101	12.18	2.32			
Panik	Aday	67	12.16	2.53	3.640	.013	2-3
	İl	142	12.73	2.23			
	Ulusal	100	11.72	2.32			
	Uluslararası	101	12.14	2.52			
Karar Verme 1	Aday	67	45.90	7.08	2.200	.114	
	İl	142	47.07	8.29			
	Ulusal	100	45.10	5.97			
	Uluslararası	101	47.33	6.37			

Tablo 3 de görüldüğü gibi hakemlerin hakemlik klasmanının karar verme alt boyut-

larına göre farklılık gösterip göstermediğine bakıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:40 – K:26

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

saptanmıştır ($p < 0.05$). Ancak Karar verme 1 alt boyutunda ise anlamlı fark saptanmamıştır ($p > 0.05$).

Tablo 4. Karar Verme Düzeyinin Alt Boyutlarının Hakemlik Yılına Göre Anova Sonuçları

Değişken	Hakemlik Klasmanı	n	\bar{X}	S	F	p	Post Hoc
Dikkatli	1-2 yıl	103	8.36	3.31	.224	.880	
	3-5 yıl	99	8.18	3.18			
	6-10 yıl	74	8.00	2.32			
	10 yıl ve üzeri	134	8.16	2.65			
Kaçınan	1-2 yıl	103	14.49	3.08	1.157	.326	
	3-5 yıl	99	14.09	2.52			
	6-10 yıl	74	14.41	2.83			
	10 yıl ve üzeri	134	14.72	1.98			
Erteleyici	1-2 yıl	103	11.41	3.25	1.311	.270	
	3-5 yıl	99	11.27	2.58			
	6-10 yıl	74	11.58	2.49			
	10 yıl ve üzeri	134	11.93	2.35			
Panik	1-2 yıl	103	12.41	2.45	.261	.854	
	3-5 yıl	99	12.26	2.59			
	6-10 yıl	74	12.18	2.06			
	10 yıl ve üzeri	134	12.14	2.40			
Karar Verme 1	1-2 yıl	103	46.66	8.82	.556	.645	
	3-5 yıl	99	45.81	7.65			
	6-10 yıl	74	46.16	5.66			
	10 yıl ve üzeri	134	46.96	6.03			

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:40 – K:26

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

Tablo 4 de hakemlerin hakemlik yıllının karar verme alt boyutlarına göre farklılık göstermediğine baktığımızda istatistiksel

olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. ($p>0.05$).

Tablo 5. Problem Çözme Ölçeğinin Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları

Değişken	Cinsiyet	n	\bar{X}	S	Sd	t	p
Problem Çözme	Kadın	161	90.59	18.61	410	3.19	.001
	Erkek	249	84.39	19.51			

Tablo 5’de görüldüğü gibi analiz sonuçlarına göre, katılımcıların cinsiyetlerine göre problem çözme ölçeğinin toplam puanlarında istatistiksel

olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p>0.05$).

Tablo 6. Problem Çözme Becerilerinin Hakemlik Klasmanına Göre Anova Sonuçları

Değişken	Hakemlik Klasmanı	n	\bar{X}	S	F	p	Poşt Hoc
Problem Çözme	Aday	67	84.01	18.28	6.671	.000	1-3
	İl	142	87.33	20.12			3-4
	Ulusal	100	93.16	17.10			
	Uluslararası	101	81.71	19.57			

Tablo 6’da görüldüğü gibi katılımcıların problem çözme toplam puanlarının hakemlik klasmanına göre bakıldığında istatistiksel

olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($p>0.05$).

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:40 – K:26

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

Tablo 7. Problem Çözme Becerilerinin Hakemlik Yılına Göre Anova Sonuçları

Değişken	Hakemlik Yılı	n	\bar{X}	S	F	p	Post Hoc
Problem Çözme	1-2 yıl	102	88.57	19.22	3.618	.013	2-3 3-4
	3-5 yıl	99	83.64	18.26			
	6-9 yıl	74	92.23	18.82			
	10 yıl ve üzeri	134	84.86	20.03			

Tablo 7’de görüldüğü gibi katılımcıların problem çözme becerilerinin toplam puanlarının hakemlik yılına göre bakıldığında is-

tatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($p>0.05$).

Tablo 8. Problem Çözme Becerisi ve Karar Verme Düzeyleri Arasındaki İlişki Tablosu

	n	\bar{X}	S	F
Problem Çözme	410	86.83	19.38	-,207
Karar Verme	410	46.46	7.15	

Tablo 8’de görüldüğü gibi karate hakemlerinin problem çözme becerileri ve karar verme düzeyleri arasında ilişkiye (pearson analizi) rastlanmış, oluşan bu ilişki negatif yönlü düşük düzeyde bir ilişki olduğu görülmüştür.

SONUÇ

Araştırma karate hakemlerinin problem çözme becerilerini ve karar verme düzeylerini incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada karar verme düzeyinin alt boyutlarının cinsiyete göre baktığımızda, istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Dikkatli alt boyu-

tunda kadınların ortalama puanları 9.14 iken erkeklerin ortalama puanları 7.57 çıkmıştır. Kadınların erkeklere oranla da yüksek puana sahip olmaları kadınların erkeklerden daha dikkatli oldukları anlamını ortaya çıkarmaktadır. Kaçınan, erteleyici ve panik alt boyutunda ortalama puanlarının erkeklerin lehine yüksek olarak bulunmuştur. Erkeklerin oranı kadınlara oranla daha karar verme düzeylerinde daha kaçınan, erteleyici ve panik oldukları görülmektedir. Sarıdede (2018) yaptığı çalışmasında karar verme stillerinde kaçınan ve panik karar verme stili bakımından

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences
July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:40 – K:26

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

kadın hakemlerin erkeklere göre daha fazla kaçından ve panik karar verme eğiliminde olduklarını tespit etmiştir. Karaçam ve Pulur (2017) yaptıkları çalışmalarında da erkek hakemlerin karar verme düzeylerinin kadın hakemlerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgular araştırmamıza paralellik göstermektedir.

Araştırmada karar verme düzeyinin alt boyutlarının hakemlik klasmanına göre baktığımızda, istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Bu anlamlı farklılık dikkatli alt boyutunda aday ve il hakemleri arasında, kaçınan ve erteleyici alt boyutlarında ulusal ve uluslararası hakemler arasında, panik alt boyutunda il ve ulusal hakemler arasında olduğu görülmektedir. Dikkatli alt boyutunda il hakemleri ile aday hakemleri arasında ortaya çıkan farkın il hakemlerinin daha dikkatli aday hakemlerin ise daha az dikkatli oldukları sonucunu ortaya çıkarmıştır. Kaçınan ve erteleyici alt boyutunda ulusal ile uluslararası hakemler arasında farkın uluslararası hakemler aleyhine yüksek çıkmıştır. Bunun sebebi olarak ta uluslararası hakemliğin daha büyük müsabakalarda görevli olması ve daha az hata yapma payı düşüncesi etkili olduğu düşünülmektedir. Sarıdede (2018) yaptığı çalışmada aday hakemlerin ulusal ve uluslararası hakemlerden daha yüksek kaçınan karar verme eğiliminde oldukları, il hakemleri ile aday hakemleri arasında bu bakımdan bir

farkın bulunmadığı görülmektedir. Panik alt boyutuna baktığımızda, il ve ulusal hakemler arasında farkın olduğu görülmektedir. Bu farkta il hakemlerinin ulusal hakemlere göre daha panik oldukları görülmektedir. Ulusal hakemlerin il hakemlerine göre hakemlik deneyimlerinin daha fazla olmasından kaynaklandığını söyleyebiliriz. Açıcı (2019) yaptığı çalışmada, ulusal ve uluslararası voleybol hakemlerinin hakemlik seviyesi değişkenine göre karar verme stilleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı görülmektedir. Sarıdede (2018) yaptığı çalışmada panik karar verme stilinde aday hakemlerin il, ulusal ve uluslararası hakemlerden daha yüksek panik karar verme eğiliminde oldukları, il, ulusal ve uluslararası hakemler arasında ise bu bakımdan bir farkın bulunmadığı görülmektedir.

Araştırmada karar verme düzeyinin alt boyutlarının hakemlik yılına göre baktığımızda, istatistiksel olarak anlamlı fark bulunamamıştır. Karate hakemlerinin hakemlik yıllarına göre karar verme ölçeğinde farkın ortaya çıkmama gerekçesi olarak karate hakemliği için karate sporcusu olmanın mecbur olması ve belirli bir seviyeden sonra hakemlik yapabilmesi için şartları sağlıyor olduğu düşünülebilir. Aksu ve Arslan (2020) yaptıkları çalışmada farklı klasmandaki futbol hakemlerinin hakemlik yılı değişkenlerine göre, karar vermede özsaygı ve karar verme stilleri ölçeği puanları-

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:40 – K:26

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

na ilişkin istatistiksel sonuçları incelendiğinde, karar vermede özsaygı (I. kısım) ve karar verme stilleri alt boyutlarından dikkatli karar verme, kaçınan karar verme, erteleyici karar verme ve panik karar verme ile futbol hakemlerinin hakemlik yılı değişkeni açısından anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$). Atılğan ve Tükel'in (2019) yaptığı çalışmada 6 yıl ve üstü kıdemi olan hakemlerin kaçınan karar verme stillerinin 5 yıl ve daha az kıdemi olanlardan düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kıdem arttıkça kaçınan karar verme azalmaktadır. Bu durum kıdeme bağlı olarak tecrübenin artması ile hakemlerin kaçınan karar verme davranışı azalmaktadır şeklinde yorumlamışlardır. Futbol hakemlerinde hakemlik deneyimi arttıkça karar verme sürecinin pozitif yönde gelişme gösterdiği belirlenmiştir.

Araştırmada problem çözme becerisinin cinsiyete göre sonuçlarına baktığımızda, istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Analizler, kadın ve erkek karate hakemlerinin problem çözme toplam puanların arasında farkın olduğu ve bu farkın kadınlar lehine yüksek çıktığı görülmüştür. Bu farkın kadınların erkeklere oranla problem çözmeye daha elverişli bir düşünce yapıları olması ve kadınların daha mücadeleci yönlerinin olduğunu söyleyebiliriz. Bezci (2010) taekwondo antrenörleri üzerine yaptığı çalışmasında ise cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark bu-

lunduğu ve kadın taekwondo antrenörlerinin problem çözme becerilerinin, erkek taekwondo antrenörlerinden daha yüksek olduğunu sonucuna ulaşılmıştır. Yine Akgül ve Mutlu (2021) basketbol hakemleri üzerine yaptıkları çalışmada cinsiyetin problem çözme becerilerinde anlamlı bir farklılığın bulunduğu ve bu farklılıkların erkek hakemlerin kadın hakemlere göre daha düşük ortalamalara sahip olduğu görülmüştür. Yapılan bu çalışmalar elde ettiğimiz bulgularla paralellik göstermektedir. Öztürk ve arkadaşlarının (2016) yaptıkları çalışmada, cinsiyet değişkeni üzerinde anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Erkek judocuların problem çözme becerilerine ait puan ortalamaları, kız judocularına oranla daha yüksektir ve erkek judocular lehine problem çözme becerilerinde anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

Araştırmada problem çözme becerisinin alt boyutlarının hakemlik klasmanına göre baktığımızda, istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Bu anlamlı farkın aday hakemliği ile ulusal hakemlik arasında, ulusal ve uluslararası hakemler arasında olduğu görülmüştür. Ulusal hakemlerin aday hakemlere göre problem çözme becerisi ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu farkın kaynağı olarak da ulusal hakemlerinin müsabaka tecrübelerinin aday hakemlerden daha fazla olması düşünülmektedir. Efe ve arkadaşlarının (2008) yapmış oldukları çalışmada futbol

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:40 – K:26

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

hakemlerinin klasmanlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu farklılıkların aday ve il hakemleri arasında il hakemleri lehine, aday ve klasman hakemleri arasında ise klasman hakemleri lehine anlamlı farklılıkların olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar araştırma sonuçlarımıza paralellik göstermektedir. Araştırmamızda ulusal hakemler ile uluslararası hakemlerin problem çözme becerilerinin ulusal hakemler lehine çıktığı görülmektedir. Bunun gerekçesi olarak uluslararası karate hakemlerinin çok fazla müsabakalarda görev alması ve müsabakaların seviye gözetmeksizin uluslararası hakemlerin sıradan hale getirmeleri olduğu düşünülmektedir.

Araştırmada problem çözme becerisinin alt boyutlarının hakemlik yılına göre baktığımızda, istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Bu anlamlı farkın 3-5 yıl ile 6-9 yıl arasında ve 6-9 yıl ve 10 yıl üzerinde hakemlik yapıyor olduğu görülmüştür. 6-9 yıl hakemlik yapanların 3-5 yıl hakemlik yapanlara göre problem çözme becerilerinin toplam puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu farkın kaynağı olarak hakemlerin hakemlik yıllarının süreleriyle doğru orantılı olduğu ne kadar uzun süre hakemlik yapıyor olması ile açıklanabilir. Ancak 6-9 yıl hakemlik yapanların 10 yıl ve üzeri hakemlik yapanlara göre problem çözme becerilerinin toplam puanlarının daha yüksek olduğu

görülmektedir. Bu durum ise çok uzun süre hakemlik yapanların problem çözme becerilerinin gelişimlere uyum sağlamakta zorlanıyor olmaları ile açıklanabilir. Karaçam ve Pulur'un (2019) yapmış oldukları çalışmada farklı branşlardaki hakemlerin problem çözme becerileri ile yaşları ve hakemlik yılları arasında negatif yönlü ve anlamlı ilişki olduğu görülmekte ve hakemlik yılı arttıkça problem çözme envanterinden alınan puan düşmektedir. Bu durum hakemlik yılı arttıkça hakemlerin problem çözme becerilerinin arttığı şeklinde yorumlanmıştır. Ancak Karaçam ve Pulur (2016) basketbol hakemleri üzerine yaptıkları çalışmada çalışmanın aksine yaş ve hakemlik yılları ile hakemlerin problem çözme becerileri arasında anlamlı fark olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Alan yazındaki bu farkın hakemlerin kendine özgü yapısından ve ölçmedeki farklılıklardan kaynaklandığı şeklinde düşünülmektedir. Akgül ve Mutlu (2021) basketbol hakemleri üzerine yaptıkları çalışmada hakemlik yılının problem çözme becerileri üzerinde anlamlı bir fark bulunduğu görülmektedir.

Araştırmada karate hakemlerinin problem çözme becerileri ve karar verme düzeyleri arasında negatif yönlü yüksek şiddetli ve anlamlı ilişkiye rastlanmıştır. Bu bulgu, karate hakemlerinin problem çözme becerileri ve karar verme düzeyleri arasında bağlantı olduğunu göstermektedir.

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:40 – K:26

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

Sonuç olarak, karate hakemlerinin karar verme düzeylerinde hakemlik yılına göre anlamlı bir farklılık bulunmazken, cinsiyet ve hakemlik klasmanına göre karar verme düzeylerinde anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Karate hakemlerinin problem çözme becerilerine baktığımızda ise, cinsiyet, hakemlik yılı ve hakemlik klasmanına göre problem çözme becerilerinde anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Karate hakemlerinin kıdemlerine bağlı olarak tecrübelerinin ve hakemlik deneyimlerinin artması karar verme ve problem çözme becerilerinde pozitif yönlü bir etkiye sahip olduğu görülmüştür.

ÖNERİLER

Karate hakemlerinin problem çözme ve karar verme ilişkilerini etkileyen farklı faktörlerin belirlenmesi amacıyla ve varsa sorunlara çözüm önerisi getirebilmek amacıyla benzer araştırmaların nitel yöntemler kullanılarak geliştirilmesi önerilmektedir. Araştırma sonuçları doğrultusunda ilgili federasyonl ile hakemlere yönelik çalışmalara önem verilmelidir. Federasyonda görev alan hakemlerin dikkatli karar verme düzeylerini ve problem çözme becerilerini yükseltmek için hakemlik gelişim seminerleri düzenlenebilir. Araştırma diğer branşlara uygulanıp farklı sonuçlar elde edilebilir. Aynı zamanda hakemlerin karar verme düzeylerini ve problem çözme becerilerini arttırmadaki unsurları değişik branşlarda, yaş

gruplarında, farklı meslek gruplarında uygulanıp incelenmesi daha farklı sonuçların elde edilmesine olanak sağlayabilir.

KAYNAKÇA

AÇICI, S., (2019). Ulusal ve Uluslararası Voleybol Hakemlerinin Karar Verme Stillerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Samsun

AKGÜL, A., MUTLU, T.O., (2021) Basketbol Klasman Hakemlerinin İletişim Becerilerinin Problem Çözme Süreçleri Üzerine Etkisinin İncelenmesi

AKINALP, H., (2017). Türkiye'deki Karate Hakemlerinin Karşılaştıkları Sportmenlik Dışı Davranışların Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul

AKSU, A., ARSLAN, C., (2020). Farklı Klasmandaki Futbol Hakemlerinin Karar Verme Stillerinin İncelenmesi, Spor Eğitim Dergisi, ss.56-70

AKSU, A., (2016). Farklı Klasmanlardaki Futbol Hakemlerinin Karar Verme Stilleri ve Özgüven Düzeylerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elazığ

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:40 – K:26

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

- ATILGAN, D., TÜKEL, Y., (2019).** Hakemlerin Karar Verme Stillerinin İncelenmesi, Sport Sciences, 14(2): 22-32
- BEZCİ, Ş., (2010.)** Taekwondo Antrenörlerinin Stresle Başa Çıkma ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Doktora Tezi Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- DEMİR, M., (2018).** Futbol Hakemlerinde Karar Verme Stilleri ile Kişilik Özellikleri Yaratıcılık ve Problem Çözme Becerisi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Doktora Tezi, Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kayseri
- DENİZ, M.E., (2004).** Investigation Of The Relation Between Decision Self- Esteem, Decision Making Style and Problem Solving Skill of the University Students, Eurasian Journal of Educational Research, 4(15): 23-35
- DERECELİ, Ç., TOROS, T., YILDIZ, R., (2019).** Futbol Hakemlerinin Durumluk Kaygı ve Genel Öz Yeterlik Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, Sakarya University Journal Of Education, 9(1): 69-82
- DERECELİ, Ç., ÜNLÜ, H., ERBAŞ, M., (2019).** Investigation of Self- Efficacy Levels of Football Referees, Sakarya University Journal of Education, 9(1): 69-82
- DİNÇ, A., İRİ, R., (2017).** Futbol Hakemlerinin Klasmanlarına Göre Mesleki Yeterliliklerinin Değerlendirilmesi, Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 13, ss.125-150
- DİOTAIUTİ, P., FALESE, L., MANCONE, S., PURROMUTO, F., (2017).** A Structural Model of Self-Efficacy in Handball Referees, Journal of Frontiers in Psychology, 8, ss.1-10
- EFE, M., ÖZTÜRK, F., KOPARAN, Ş., (2008.)** Bursa İlindeki Faal Futbol Hakemlerinin Problem Çözme ve Atılganlık Düzeylerinin Belirlenmesi, Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, VI (2): 49-58
- EKMEKÇİ, N., (2018).** Voleybol Hakemlerinin Ego ve Görev Yönelimleri Bakımından Öz Yeterliliklerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Manisa
- EKMEKÇİ, R., (2018).** Hakemlikte Zihinsel Hazırlık, Detay Yayıncılık, Ankara
- HEPPNER, P.P., PETERSON, C.H., (1982).** The Development and Implications of a Personal-Problem Solving Inventory,

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:40 – K:26

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

Journal of Counseling Psychology, 29,
ss.66-75

KARAÇAM A., PULUR A., (2016). Identification the Relation Between Active Basketball Classification Referees' Empathetic Tendencies and Their Problem Solving Abilities, Universal Journal of Educational Research, 4(8): 1912-1917

KARAÇAM, A., PULUR, A., (2019). Hakemlerin Problem Çözme Becerileri ile Öz Yeterlikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Gaziantep Üniversitesi, Spor Bilimleri Dergisi, 4(1): 115-130

KARAÇAM, A., PULUR A., (2017). Hakem Öz Yeterlik Ölçeğinin (HÖYÖ) Türkçeye Uyarlama Çalışması, Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi 11/1

MACMAHON, C., HELSEN W.F., STARKES, J.L., WESTON, M., (2007). Decision-Making Skills and Deliberate Practice in Elite Association Football Referees, Journal of Sports Sciences, 25(1): 65-78

MALLO, J., FRUTOS, P.G., JUAREZ, D., NAVARRO, E., (2012). Effect of Positioning on The Accuracy of Decision Making of Association Football Top-Class Referees and Assistant Referees During Competitive Matches, Journal of Sports Sciences, 30(13): 1437-1445

MANN, L., RADFORD M., BURNETT P., FORD S., BOND M., LEUNG K., NAKAMURA H., VAUGHAN, G., YANG, K.S., (1998). “Cross-Cultural Differences in Self- Reported Decision Making Style and Confidence”. International Journal of Psychology. Vol: 33, ss.325-335

MYERS, N.D., FELTZ, D.L., GUILLEN, E., DİTHURBİDE, L., (2012). Development of, and Initial Validity Evidence for, The Referee Self-Efficacy Scale: A Multistudy Report. Journal of Sport and Exercise Psychology, 34(6): 737-765

ÖZTÜRK, A., BEYAZIT, B., GENCER, E., (2016). Judocuların Problem Çözme Becerilerinin ve Sportif Güven Düzeylerinin İncelenmesi (Trabzon Olimpiyat Hazırlık Merkezi Örneği), Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, ss.145-151

SARİDEDE, Ç., (2018). Voleybol Hakemlerinin Özyeterlik Düzeyleri ve Karar Verme Becerilerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

SELVİ, S., (2018). Farklı Klasmanlardaki Futbol Hakemlerinde Şiddet Eğilimi, Psikolojik Dayanıklılık ve Karar Verme Düzeyi: Türkiye Açısından Bir İnceleme, Bilim Uzmanlığı Tezi, Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:40 – K:26

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

SIMMONS, P., (2011). Competent, Dependable and Respectful: Football Refereeing As a Model for Communicating Fairness, The International Journal of Communication Ethics, 8, 3(4): 33-42

TAYLAN, S., (1990). Heppner'in Problem Çözme Envanteri'nin Uyarılama, Güvenirlilik ve Geçerlik Çalışmaları, Yayınlanma Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara

UZUNOĞLU, Ö., (2008). Türk Futbol Hakemlerinin Karar Verme Stilllerinin Klasmanlarına ve Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:40 – K:26

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

EXTENDED ABSTRACT

Intruduction: Nowadays, thousands of referees take part in national and international sports competitions. It is thought that the referees make the greatest contribution to the success of the competitions they take part in. For this reason, referees have a great importance in the successful realization of the objectives of sports competitions. In addition to the psychological and physiological conditions of the referees, who are believed to have a great impact on the score and course of sports competitions within the framework of fair play, the effect of experience and rule knowledge on the decisions they make is of great importance. In the light of this information, the problem-solving and decision-making skills of karate referees are important in terms of contributing to the literature since it is a new concept in the field of sports and there are few studies on the problem-solving skills and decision-making skills of karate referees in the literature. **Purpose of the Study:** To examine the problem-solving skills and decision-making skills of karate referees. In addition, the scope of the research is to examine the problem solving levels and decision-making skills of karate referees according to gender, refereeing years of experience, refereeing classifications. **Method:** The research is in quantitative research design. The universe of the research consists of referees from different classifications who work in the Turkish Karate Federation in the 2020-2021 season. Its sample consists of 410 (161 female and 249 male) Karate referees selected by random sampling method. The data collection tools to be used in the research were applied to the referees affiliated with the Turkish Karate Federation. Before applying the data collection tool, information was given about the research topic and the data collection tool, and a suitable time was chosen for the participation of the referees in the research during the application of the data collection tools. In the research, a “Personal Information Form” was created in order to learn the demographic characteristics of the referees. A 35-item ‘problem solving inventory’ developed by Heppner and Petersen (1982) and adapted into Turkish by Taylan (1990) was used to measure the problem solving skills of referees. Original Mann. et al. (1998), and adapted into Turkish by Deniz (2004), the “Melbourne Decision Making Scale I-II” (MKVÖ) will be applied. The data collected within the scope of the research were first transferred to Microsoft Excel program with the necessary numerical coding and then to the 22.0 version of İBM SPSS and this program package was used for statistical evaluation. Statistics on the descriptive and demographic characteristics of the sample included in the study are presented, frequency analysis and mean and standard deviation values are given. The distribution of the answers given to the questions of the scale is seen. The additive values of the

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:40 – K:26

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

scales have descriptive statistics and normal distribution tests, parametric test techniques were used in the hypothesis tests since it was seen that the scales were distributed close to the normal distribution. In the analysis of the differences between the personal information form and the descriptive groups, the independent sample t-test was applied to the difference between the means of the two groups considered to have normal distribution and the one-tailed Anova (Test F). It is applied for the difference between the means of more than two groups. Since the T-test and Anova test require the sample sizes of the compared groups to be above 30 in addition to the normal distribution, the Anova test combined the categories below 30 to create new categories. As a result of the Anova test, the alternative hypothesis of the study was If it is accepted at the level of significance, that is, if the mean of at least one group is different, post hoc pairwise comparison tests are used to determine which group or groups. Post hoc tests compare each group with each other and determine the direction of the difference and determine which group or differences between groups in the Anova test cause the difference. **Findings and Conclusion:** 18% of the referees who make up the research group are between the ages of 18-25, 20.5% are between the ages of 26-33, 18.3% are between the ages of 42-49, and 17.3% are between the ages of 50 and over. It is seen that 39.3% of these referees are female and 60.7% are male referees. 36.8% of the referees are single and 63.2% are married referees. When we look at the education level of the referees, it is seen that 36.6% of them are high school, 43.9% undergraduate, 19.5% graduate, 22.4% are in the private sector, 37.8% are in the public sector and 39.8% are in other professional groups. 16.3% of the referees are candidates, 34.6% are provincial, 24.4% are national, 24.6% are international referees. When we look at the refereeing years, 25.1% are 1-2 years, 24.1% are 3-5 years, 18% are 6-10 years, 32.7% of them have 10 years or more refereeing experience. According to the results of the analysis, a statistically significant difference was found in the sub-dimensions of the decision-making level according to the gender of the referees. ($p>0.05$). When it is examined whether the referees' classification differs according to the decision-making sub-dimensions, it is statistically significant.

SPOR ÖRGÜTÜ ÇALIŞANLARININ İLETİŞİM BECERİ DÜZEYLERİ İLE İŞ YERİNDE ÇATIŞMA DÜZEYLERİ ARASI ARASINDAKİ İLİŞKİ ⁽¹⁾

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE COMMUNICATION SKILLS OF SPORTS ORGANIZATION EMPLOYEES AND THE LEVELS OF CONFLICT AT THE WORKPLACE

Mevlüt GÖNEN¹, Alper YORULMAZ²

¹Bayburt Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Bayburt / Türkiye

²Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Doktora Öğrencisi, Ankara / Türkiye

ORCID ID: 0000-0002-9622-7001¹, 0000-0002-8467-7603²

Öz: Amaç: Bu çalışmanın amacı spor örgütü çalışanlarının iletişim beceri düzeyleri ile iş yerinde çatışma düzeyleri arasındaki ilişkiyi araştırmaktır. **Yöntem:** Araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini kamu spor örgütü çalışanları oluştururken, örneklemini ise Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğünde hizmet veren ve ankete gönüllü olarak katılan 93 erkek ve 52 kadın toplam 145 personel oluşturmaktadır. Araştırmanın verilerinin toplanmasında Korkut (1996) tarafından geliştirilen İletişim Beceri Ölçeği ve Aytaç ve Başol (2018) tarafından Türkçeye uyarlan İşyerinde Kişilerarası Çatışma Ölçekleri kullanılmıştır. Verilerin analizi SPSS 26 paket program kullanılarak yapılmıştır. Verilerin, normal dağılım gösterdiği belirlendiğinden, parametrik analizler yapılmıştır. Katılımcıların iletişim beceri ve iş yerinde kişiler arası çatışma düzeylerinin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için Bağımsız Örnekler T Testi, yaşa ve çalışma süresine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ise Anova analizi, guruplar arasında meydana gelen farkın kaynağını belirlemek için ise LSD analizi yapılmıştır. Katılımcıların, iletişim beceri düzeyi ile iş yerinde kişiler arası çatışma düzeyi arasındaki ilişkiyi belirlemek için Pearson Korelasyon analizi yapılmıştır. **Sonuç:** Sonuç olarak, katılımcıların iletişim beceri düzeyi puan ortalamaları ile iş yerinde kişileri arası çatışma düzeyi puan ortalamaları arasında negatif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Spor Örgütü, İletişim Becerileri, İş Yerinde Çatışma

Abstract: Aim: The aim of this study is to investigate the relationship between communication skill levels and workplace conflict levels of sport organization employees. The population of the study consists of the employees of public sports organizations, while the sample consists of a total of 145 personnel, 93 male and 52 female, who serve in the General Directorate of Sports Services and voluntarily participated in the survey. The Communication Skills Scale developed by Korkut (1996) and the Interpersonal Conflict Scales at Work adapted into Turkish by Aytaç and Başol (2018) were used to collect the data of the study. The analyzes of the obtained data were made using the SPSS 26 package program. Since it was determined that the data showed normal distribution, parametric analyzes were performed. Independent Samples T Test was used to determine whether the communication skills of the participants and the levels of interpersonal conflict in the workplace differ according to gender, Anova analysis to determine whether they differ according to age and working time, and LSD analysis to determine the source of the difference between the groups. Pearson Correlation analysis was conducted to determine the relationship between the communication skill level of the participants and the level of interpersonal conflict at work. **Conclusion:** As a result, a moderately significant negative correlation was found between the communication skill level mean scores of the participants and the interpersonal conflict level mean scores at the workplace.

Keywords: Sports Organization, Communication Skills, Conflict At The Workplace

Doi: 10.17368/uhbab.2022.27.05

- (1) Sorumlu Yazar, Corresponding Author: Mevlüt GÖNEN “Dr. Öğr. Üye. Assist. Prof.”, Bayburt Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Bayburt / Türkiye, mevlutgonen@bayburt.edu.tr, Geliş Tarihi / Received: 29.03.2022, Kabul Tarihi / Accepted: 13.09.2022, Makalenin Türü: Type of Article: (Araştırma – Uygulama; Research - Application) Çıkar Çatışması, Yok – Conflict of Interest, None, Etik Kurul Raporu veya Kurum İzin Bilgisi Ethical Board Report or Institutional Approval, Yes “ Bayburt Üniversitesi Rektörlüğü Etik Kurul Başkanlığı 01.12.2021 tarihli, 2021/185 nolu E-15604681-050.99-44291”

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:41 – K:28

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

GİRİŞ

Örgütler, kişilerin tek başlarına başaramayacakları amaç ve ihtiyaçlarını, iş birliği yaparak gerçekleştirmek için bir araya gelen insanlardan oluşurlar. İstenen amaca en etkili ve kısa yoldan ulaşmak, örgüt içerisinde bireyler arasındaki anlaşmanın ve iş birliğinin sağlanmasına bağlıdır. İletişim, örgütlerde kişiler arası ilişkilerin düzenlenmesinde etkin rolü oynar. Karşılıklı anlayış, iş birliği, dayanışma ve çatışmadan uzak bir ortamın örgütün belirlemiş hedeflere en etkili ve kısa yoldan ulaşmasını sağlayacağı söylenebilir. Bunun temininde ise kişilerin sahip oldukları iletişim becerileri etkin bir rol oynamaktadır. Bu bakımdan iletişim becerilerinin, iş yerlerinde çalışanlarda aranan en önemli özelliklerden biri haline geldiği söylenebilir.

İletişim, iki veya daha çok kişi tarafından bilginin çeşitli yollarla değiş tokuş edildiği ve anlaşıldığı süreç olarak tanımlanabilir (Daft, 2000). Başka bir ifade ile iletişim, insanlar arasındaki ilişkilerin temelini oluşturan ve sosyal bir grup olarak insanların uyumlu bir şekilde çalışmalarını sağlayan bir süreçtir (Karaçor ve Şahin, 2004). İletişimin kurumsal boyutu olan örgütsel iletişim ise; örgütün belirlenmiş amaç ve hedeflerini gerçekleştirebilmek için çalışanlar arasında çeşitli şekillerde her türlü bilgi alışverişi yapmaları yoluyla etkileşim ve iş birliği içerisinde olmaları şeklinde ifade edilir (Cemil ve diğerleri, 2021).

Bununla birlikte gerek sosyal hayat içerisinde gerekse de örgüt içi iletişimde bireylerin birbirlerini anlamaları, anladıklarını ve anlaşıldıklarını hissetmeleri, fikirlerine saygı göstermeleri, etkili iletişim sayesinde olmaktadır (Korkut ve Bugay, 2014). Etkili bir iletişim kurmanın yolu ise iletişim becerilerine sahip olmaktan geçer.

İletişim becerisinin, öncelikleri arasında saygı ve empati vardır. İletişim becerisi, etkin dinleyebilme, duygu ve düşünceleri uygun bir şekilde ifade edebilme, sözel ve sözel olmayan mesajları uyumlu olarak kullanabilme gibi (Şahan ve Gönen, 2018) birçok farklı türde beceriyi kapsamakla birlikte, iletişimde karşılaşılan sorunları farklı bakış açılarıyla değerlendirerek etkili bir iletişim sağlamayı ifade eden, bireyin topluma uyum sağlama-sını kolaylaştıran, öğrenilmiş davranışlar olarak ifade edilebilir (Şahan ve Gönen, 2018; Özer, 2006). İletişim becerilerinin hangi becerileri içerdiği konusunda farklı görüşler bulunmaktadır. Egan (2002) iletişim becerilerini temel olarak, etkili dinleme ve etkili (sözel ya da sözel olmayan) tepki verme olarak sıralanmaktadır (Korkut ve Bugay, 2014).

İyi derecede iletişim becerilerine sahip olmak, kişiler arasında yaşanabilecek tartışma ve çatışmalara çözüm getirebilme, karşılıklı ilişkilerin düzenlenmesi ve etkileşime katkı sağlamakla birlikte, örgütlerde kurum çalışanlarının performansının artırılması ve ku-

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:41 – K:28

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

rumsal başarının pekiştirilmesini sağlayarak (Atalay, 2018) sosyal hizmet faaliyetlerinin başarısının temelini oluşturur (Reith-Hall ve Montgomery, 2022). Ayrıca, örgüt çalışanları arasında iletişim becerilerine dayanan sağlıklı bir iletişimin yürütülmesi, örgütün, temel sorunlarının çözümlenmesinde ve örgütün, çağın kaçınılmaz gereksinimlerinden olan değişim ve gelişime ayak uydurarak, yenilikler ortaya koyup, rekabet avantajı elde edebilmesinde önemli yer tutar (Durmuş ve Doğan, 2019). Diğer taraftan, iletişim ve iletişim becerisi eksikliği, ekip üyeleri arasında kafa karışıklığı yaratarak iş birliği ve koordinasyon eksikliğine yol açabilmektedir (Athanasios, 2005). Bu da kurumlarda verimliliği azaltan kişiler arası çatışmalara yol açabilmektedir.

Çatışma, örgütsel yaşamın bir parçasıdır (De Dreu, 2011). Bireyler, gruplar ve örgütler sürekli bir etkileşim içindedirler. İnsanların etkileşim halinde olduğu her ortamda çatışma kaçınılmazdır (Şirin ve Yetim, 2009). İki veya daha fazla kişi arasındaki uyumsuzluk olarak ifade edilen çatışma (Jehn,1995), örgüt çalışanlarının fiziksel ve zihinsel sağlıklarına olumsuz yönde etki etmekte, çalışanların birbirlerine düşmanlık hissi besleyerek iş tatmini ve morallerinin olumsuz yönde etkilenmesine ve örgüte duyulan güvenin azalmasıyla birlikte, düşük performans neden olabilmektedir. Bununla birlikte, örgütlerde zaman, para ve enerji kaybına da neden olabilmekte-

dir (Mirlioğlu, 2005). Örgüt içerisinde kişiler arası çatışmanın ortaya çıkmasında bireysel farklılıklardan kaynaklanan anlaşmazlıklar, kıt kaynakların paylaşımı, fikir ayrılıkları, farklı tutum ve inançlara sahip olma (Şirin ve Yetim, 2009) gibi çok çeşitli nedenler olabilmektedir. İş yerinde kişiler arası çatışmaların nedenleri çeşitlilik gösterse de çatışmaların temel nedeni olarak akla gelen ilk unsurun, örgüt çalışanlarının, farklı iletişim beceri düzeylerine sahip olmasından kaynaklı, kişiler arası iletişim eksiklikleri olduğu söylenebilir.

Bu bakımdan araştırmamızın hipotezi, iletişim beceri düzeyi yüksek olan spor örgütü çalışanlarının, iş yerinde çatışma düzeylerinin düşük olacaktır. Bununla birlikte araştırmada, spor örgütü çalışanlarının iletişim beceri düzeyleri ve iş yerinde çatışma düzeyleri cinsiyet, yaş ve çalışma sürelerine göre incelenmiştir.

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Örgütler, başta mal ve hizmet üretmek üzere çeşitli amaçlarla kurulurlar. Yapıları gereği hizmet sektöründe faaliyet gösteren spor örgütlerinde. Örgütün amaçlarının başarıyla gerçekleşmesi örgüt çalışanları ve çalışanlar arasındaki iletişim sayesinde olmaktadır. Çalışanlar arası ilişkilerin sağlıklı bir şekilde düzenlenmesi ve yürütülmesi iletişim becerileri sayesinde gerçekleşir. Spor örgütü çalışanlarının, iletişim beceri düzeyleri ile iş

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences
July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:41 – K:28

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

yerinde çatışma düzeyleri arasındaki ilişkinin bilinmesi, insani ilişkilerin ön planda olduğu hizmet sektöründe faaliyet gösteren spor örgütlerinde, iş yerinde daha verimli, huzurlu ve çatışmasız ortamların oluşturulabilmesi, çalışanlar arasındaki ilişkilerin düzenlenmesine yönelik alınacak önlemler için yol gösterici olacaktır.

YÖNTEM

Bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Bu model, mevcut bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlamaktadır (Karasar, 2007).

EVREN ÖRNEKLEM

Araştırmanın evrenini kamu spor örgütü çalışanları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemine ise Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğünde hizmet veren ve Google form üzerinden hazırlanan ankete gönüllü olarak katılan 93 erkek ve 52 kadın toplam 145 personel oluşturmaktadır.

VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmanın verileri anket yöntemi ile toplanmıştır. Araştırmada, katılımcılara “İletişim Beceri Ölçeği” ve “İş Yerinde Kişiler Arası Çatışma Ölçeği” ile araştırmacılar tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu uygulanmıştır. Elde edilen verilerin sadece araştırma amacı ile kullanılacağı, bilgilerin

üçüncü şahıslarla paylaşılmayacağı katılımcılara ifade edilmiştir.

İLETİŞİM BECERİLERİ ÖLÇEĞİ (İBÖ)

Araştırmaya katılan öğrencilerin iletişim becerilerini ölçmek amacıyla Korkut (1996) tarafından geliştirilen 25 maddelik İBÖ kullanılmıştır. Ölçekten alınan puanın yüksekliği bireyin kendisini iletişim becerileri konusunda başarılı algıladığı biçiminde değerlendirilmektedir.

İŞYERİNDE KİŞİLERARASI ÇATIŞMA ÖLÇEĞİ

Orijinali 1998 yılında Paul E. Spector ve Steve M. Jex tarafından geliştirilen “İşyerinde Kişilerarası Çatışma Ölçeği (Interpersonal Conflict at Work Scale-ICAWS), Aytaç & Başol (2018) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Dört maddeden oluşan beşli likert ölçekte alt boyutlar bulunmamakta ve toplam puan üzerinden puanlama yapılmaktadır.

İŞLEM

Araştırmada ulaşılan veriler SPSS 26 paket program kullanılarak analiz edilmiştir. Analizlerde katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin frekans analizi yapılmıştır. Uygulanan ölçeklerin basıklık ve çarpıklık değerleri hesaplanmış ve çıkan sonuçlar ışığında parametrik analizler yapılmasına karar verilmiştir. Katılımcıların iletişim beceri düzeyleri ve iş yerinde kişiler arası çatışma

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:41 – K:28

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

düzeyleri belirlenmiştir. Katılımcıların iletişim beceri ve iş yerinde kişiler arası çatışma düzeylerinin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için Bağımsız Örnekler T Testi, yaşa ve çalışma süresine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için Anova analizi, gruplar arasında meydana gelen farkın kaynağını belirlemek için ise LSD analizi yapılmıştır. Katılımcıların, iletişim beceri düzeyi ile iş yerinde kişiler arası çatışma düzeyi arasındaki ilişkiyi belirlemek için Pearson Korelasyon analizi yapılmıştır.

Katılımcıların, iletişim becerileri ölçeği ve iş yerinde kişiler arası çatışma ölçeğinin maddelerine verdikleri cevapların sınıflandırılmasında, Dağılım Aralığı = (En büyük değer – En küçük değer) / 5 formülü kullanılmıştır. Buna göre, 1.00-1.80 aralığı çok düşük, 1.81-2.60 aralığı düşük, 2.61-3.40 aralığı orta, 3.41-4.20 aralığı yüksek ve 4.21-5.00 olarak belirlenmiştir.

BULGULAR

Tablo 1. Araştırma Grubunun Tanımlayıcı Niteliklerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Değişkenler		f	%
Cinsiyet	Erkek	93	64,1
	Kadın	52	34,9
	Toplam	145	100
Yaş	20-30	21	14,5
	31-40	70	48,3
	41-50	47	32,4
	51 ve üzeri	7	4,8
	Toplam	145	100
Çalışma süresi	1 yıldan az	6	4,1
	1-5 yıl	37	25,5
	6-10 yıl	37	25,5
	11-15 yıl	38	26,2
	16 yıl ve üzeri	27	18,6
	Toplam	145	100

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:41 – K:28

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya 93 erkek (%64,1) ve 52 kadın (%34,9) spor örgütü çalışanının katıldığı görülmektedir. Katılımcıların yaş aralıkları ise, 20-30 yaş arası 21 (%14,5), 31-40 yaş arası 70 (%48,3) 41-50 yaş arası 47 (%32,4), 51 ve üzeri 7 (%4,8) ol-

duğu görülmektedir. Çalışma süresine bakıldığında, 1 yıldan az süre çalışanların sayısının 6 (4,1), 1-5 yıl arası 37 (%25,5), 6-10 yıl arası 37 (25,5), 11-15 yıl arası 38 (26,2), 16 yıl ve üzeri süre 27 (18,6) kişinin bulunduğu görülmektedir.

Tablo 2. Ölçeklerin Basıklık ve Çarpıklık Değerleri

	N	Min.	Max.	Skewness	Std.Error	Kurtosis	Std.Error
İletişim Beceri Ölçeği	145	2,92	5,00	,193	,201	-,102	,400
İş Yerinde Kişiler Arası Çatışma Ölçeği	145	1,00	4,75	,410	0.088	,201	-1.390

Tablo 2 incelendiğinde her iki ölçeğin de basıklık ve çarpıklık değer aralığının -1 ile +1 arasında olduğu görülmektedir. (Tabachnick ve Fidell (2013)'e göre bu değerler verilerin dağılımının normal kabul edilebilmesi için

yeterli aralıktır. Buradan yola çıkılarak ölçeklerin normal dağılıma sahip olduğu belirlendiğinden analizlerde parametrik testler kullanılmıştır.

Tablo 3. Spor Örgütü Çalışanlarının İletişim Beceri ve İş Yerinde Kişiler Arası Çatışma Düzeyleri

Ölçekler	N	X	SS	Düzye
İletişim beceri ölçeği	145	4.059	,411	Yüksek
İş yerinde kişiler arası çatışma ölçeği	145	2.425	1,207	Düşük

Tablo incelendiğinde, katılımcıların iletişim beceri düzeylerinin yüksek (X=4.059), iş ye-

rinde kişiler arası çatışma düzeylerinin ise düşük (X=2.425) olduğu görülmektedir.

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:41 – K:28

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

Tablo 4. Spor Örgütü Çalışanlarının Cinsiyete Göre İletişim Beceri ve İş Yerinde Kişiler Arası Çatışma Düzeyleri

Ölçekler kenler	Değiş-	N	X	Ss	t testi		
					t	sd	P
İletişim becerisi	Kadın	93	4,100	,506	,891	143	.375
	Erkek	52	4,066	,347			
İş yerinde kişiler arası çatışma	Kadın	93	2,370	1,317	-,681	143	.497
	Erkek	52	2,516	1,192			

$p < 0,05$

Tablo 4 incelendiğinde spor örgütü çalışanlarının iletişim beceri düzeyi ve iş yerinde

çatışma düzeyi puanlarında cinsiyete göre anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. İletişim becerisi ($t = ,891$; $p > 0,05$), İş yerinde kişiler arası çatışma ($t = -,681$; $p > 0,05$).

Tablo 5. Spor Örgütü Çalışanlarının İletişim Beceri Düzeyleri ile İş Yerinde Kişiler Arası Çatışma Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Analizi

Ölçekler	Yaş	N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlam- lılık
31-40 ⁽²⁾	70	4,04	,387	Within G.	23,355	141	,166				
41-50 ⁽³⁾	47	4,15	,359	Toplam	24,336	144					
51 ve üzeri (4)	7	3,81	,521								
Toplam	145	4,05	,411								
İş Yerinde Kişiler Arası Çatışma Ölçeği	20-30 ⁽¹⁾	21	3,41	1,093	Betwen G.	22,979	3	7,660	5,482	,001*	1-2-3-4
	31-40 ⁽²⁾	70	2,36	1,185	Within G.	197,018	141	1,397			
	41-50 ⁽³⁾	47	2,20	1,204	Toplam	219,997	144				
	51 ve üzeri ⁽⁴⁾	7	2,35	1,248							
	Toplam	145	2,46	1,236							

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:41 – K:28

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

$p < 0,05$

Tablo 5’te spor örgütü çalışanlarının iletişim beceri düzeyi puan ortalamalarında yaş değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir [F(1,974) = ,121, $p > 0.05$]. Katılımcıların iş yerinde kişiler arası çatışma puan ortalamalarında ise yaş değişkenine göre

anlamlı bir fark tespit edilmiştir [F(5,482) = ,001, $p < 0.05$]. Farkın kaynağını belirlemek üzere yapılan Post Hoc LSD testi sonucunda, farkın 20-30 yaş arası katılımcılarla (X= 3,41), 31-40 (X=2,36), 41-50 (X=2,20), 51 ve üzeri (X=2,35) yaş aralığındaki katılımcılar arasında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 6. Spor Örgütü Çalışanlarının İletişim Beceri Düzeyleri ile İş Yerinde Kişiler Arası Çatışma Düzeylerinin Çalışma Süresi Değişkenine Göre Analizi

Ölçekler	Çalışma süresi	N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
İletişim beceri ölçeği	1 yıldan az ⁽¹⁾	6	4,08	,462	Betwen G.	,252	4	,063	,366	,833	-
	1-5 yıl ⁽²⁾	37	4,01	,454	Within G.	24,085	140	,166			
	6-10 yıl ⁽³⁾	37	4,11	,379	Toplam	24,336	144				
	11-15 yıl ⁽⁴⁾	38	4,07	,393							
	16 yıl ve üzeri ⁽⁵⁾	27	4,01	,423							
	Toplam	145	4,05	,411							
İş yerinde Kişiler arası çatışma ölçeği	1 yıldan az ⁽¹⁾	6	1,75	1,284	Betwen G.	5,438	4	1,359	,887	,474	-
	1-5 yıl ⁽²⁾	37	2,56	1,238	Within G.	214,560	140	1,533			
	6-10 yıl ⁽³⁾	37	2,62	1,293	Toplam	219,997	144				
	11-15 yıl ⁽⁴⁾	38	2,46	1,230							
	16 yıl ve üzeri ⁽⁵⁾	27	2,26	1,158							
	Toplam	145	2,46	1,236							

$p < 0,05$

Tablo 6’da analiz sonuçları incelendiğinde spor örgütü çalışanlarının iletişim beceri

düzeyi puan ortalamalarında çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir [F(3,366) = ,833, $p > .05$]. Katılımcıların iş yerinde kişiler arası çatışma

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:41 – K:28

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

puan ortalamalarında da çalışma süresi değiş-

kenine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır
[F(,887) = ,474, p> .05].

Tablo 7. Spor Örgütü Çalışanlarının İletişim Beceri Düzeyleri ile İş Yerinde Kişileri Arası Çatışma Düzeyleri Arasındaki İlişkiyi Gösteren Pearson Korelasyon Analizi

Ölçekler	N	X	SD	1	2
1- İletişim Beceri Ölçeği	145	4,059	0,411	1	-,511**
2- İş Yerinde Kişiler Arası Çatışma Ölçeği	145	2,425	1,207		1

**p<0,01

Tablo 7’de katılımcıların İletişim Beceri Ölçeği puan ortalamaları ile İş Yerinde Kişiler Arası Çatışma Ölçeği puan ortalamaları arasında negatif yönde, orta düzeyde, anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (r = -,511, p<0,01).

SONUÇ

Elde edilen veriler ışığında çalışmanın bulguları değerlendirildiğinde, araştırmaya katılan spor örgütü çalışanlarının iletişim beceri düzeylerinin yüksek; iş yerinde kişiler arası çatışma düzeylerinin ise düşük olduğu görülmüştür.

Cinsiyete göre katılımcıların iletişim beceri düzeyleri arasında fark olup olmadığı konusunda yapılan analizde, kadın ve erkek katılımcıların iletişim beceri düzeyi puanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Alan yazın incelendiğinde, iletişim beceri düzeyleri bakımından kadın ve

erkek katılımcıların puan ortalamaları arasında, kimi çalışmada kadın, kimi çalışmalarda ise erkek katılımcılar lehine anlamlı farklılığın bulunduğu görülmüştür. Fakat örgütler ve spor örgütleri çalışanlarına yönelik yapılan çalışmalar incelendiğinde birçok çalışmada bizim çalışmamızda olduğu gibi iletişim becerisi bakımından kadın ve erkek katılımcılar arasında anlamlı bir fark bulunmadığı tespit edilmiştir (Atalay, 2018; Altınışık ve Çelik, 2019; Ertaş ve Emel 2016). Bunun nedeni olarak kamu kurumlarının kendine has bir kültürünün olması ve iletişimin genel olarak işle ilgili konularda ve sınırlı olmasının olduğu düşünülebilir. İş yerinde kişiler arası çatışma düzeyleri bakımından ise yine kadın ve erkek katılımcıların puan ortalamalarında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir. İş yerinde kişiler arası çatışma düzeylerinin düşük olması ve kadın ve erkek katılımcılar arasında anlamlı farkın olmaması, kamu kurumlarında kişiler arası ilişkileri düzenleyen belirli kuralların ve yaptırımların bulunmasının ve bu kuralların

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:41 – K:28

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

dışına çıktıklarında, kişilerin bu yaptırımlara maruz kalacaklarını bilmeleri, kişiler arası ilişki ve iletişimde daha temkinli davranmalarını sağladığı şeklinde yorumlanabilir.

Yaş değişkeni açısından analizlere bakıldığında, katılımcıların iletişim beceri düzeyi puanlarının yaşa göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir. İş yerinde kişiler arası çatışma düzeyi bakımından ise 20-30 yaş arası katılımcıların puan ortalamalarının diğer katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu durumun ortaya çıkmasında, bu yaş ortalamasındaki katılımcıların mesleğe yeni başlamış olması, yeni bir ortam, yeni deneyimler ve yeni insanlarla tanışma ve çalışmanın getirdiği kaygı ve stresle baş edememenin etkisinin olduğu söylenebilir.

Katılımcıların iletişim beceri düzeyi puan ortalamaları ile iş yerinde kişileri arası çatışma puan ortalamaları arasında ise negatif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buradan hareketle çalışanların iletişim beceri düzeyi yükseldikçe iş yerinde kişiler arası çatışma düzeyinin azaldığı söylenebilir.

Sonuç olarak, kişiler arası çatışmaların sebepleri birden fazla ve karmaşık olabilmektedir. Bundan dolayı kişiler arası ilişkiler ve kişiler arası çatışmalar, karmaşık ve farklı boyutları ile detaylı olarak incelenmesi gereken bir yapıya sahiptir. Bu çalışmada, kişiler arası çatışmaların temel kaynağının, kişiler

arası ilişkiler ve iletişim olduğu dolayısıyla kişilerin sahip olduğu iletişim beceri düzeyi ile iş yerinde kişiler arası çatışma düzeyleri arasında bir ilişki olduğu varsayımından yola çıkılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular göstermiştir ki iletişim beceri düzeyi yüksek olan spor örgütü çalışanlarının iş yerinde çatışma düzeyleri daha düşüktür. Bu sonuç, araştırmanın başında belirlemiş olduğumuz hipotezi doğrulamaktadır.

İletişim becerini etkili dinleme ve etkili tepki verme olarak daha önce tarif etmiştik. Buradan hareketle yüksek iletişim becerisine sahip kişilerin etkili dinleme ve etkili tepki verme yetenekleri sayesinde çatışmadan daha çok kaçındıkları söylenebilir.

ÖNERİLER

Kurumlarca düzenlenen meslek içi eğitimlerde, çalışanların iletişim beceri düzeylerinin korunması ve geliştirilmesine yönelik uygulamalar artırılabilir.

Konuyla alakalı yapılacak farklı çalışmalarda, daha kapsamlı ve farklı bulgulara ulaşmak için örneklem ve örneklemi niteleyen değişken sayıları artırılabilir.

ETİK METNİ

Bu makalede araştırma sürecinde, dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:41 – K:28

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

türlü ihlallerde sorumluluk yazara aittir. Veriler Google form yöntemi kullanılarak toplanmıştır. Veriler toplanırken katılımcılarda gönüllülük esası dikkate alınmıştır.

Yazarlar Katkı Oranı: Bu çalışmada 1. Yazarın katkı oranı %50, 2.yazarın katkı oranı %50'dir.

KAYNAKÇA

ATALAY, A., (2018). Doğu Anadolu Bölgesinde Çalışan Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü Personelinin İletişim Becerileri, Itobiad: Journal of the Human & Social Science Researches, 7(1)

ATHANASİOS, L., (2005). Communication Problems in Professional Sports: The Case of Greece, Corporate Communications: An International Journal

AYTAÇ, S., BAŞOL, O., (2018). İşyerinde Kişilerarası Çatışma Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, Yönetim Bilimleri Dergisi, 16(32): 471-484

CEMİL, B.O.Z., BİÇER, T., SERTER, K., KARA, K.E., ŞENTUNA, M., (2021). Spor Yöneticilerinin İletişim Beceri Düzeylerinin İş görenlerin Motivasyonu Üzerine Etkisi, Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi, 10(1): 492-502

DAFT, R., (2000). Management, 5th ed., Dryden Press/Harcourt College Publishers, Hinsdale, IL/Orlando, FL

DE DREU, C.K., (2011). Conflict at Work: Basic Principles and Applied Issues, In S. Zedeck (Ed.). APA Handbook of Industrial and Organizational Psychology: Maintaining, Expanding and Contracting the Organization (pp. 461–493). Washington, DC: American Psychological Association

DURMUŞ, G., DOĞAN, P.K., (2019). The Effect of Effective Communication Skills of Academicians in Faculties of Sports Sciences on Organizational Culture Type, The Journal of Eurasia Sport Sciences and Medicine, 3(2): 84-95

JEHN, K.A., (1995). A Multimethod Examination of the Benefits and Detriments of Intragroup Conflict, Administrative Science Quarterly, 40, pp.256–282

KARASAR, N., (2007). Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Nobel Yayınları, Ankara

KORKUT, O.J., BUGAY, A., (2014). İletişim Becerileri Ölçeği'nin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 10(2): 51-64

KARAÇOR, S., ŞAHİN, A., (2004). Örgütsel İletişim Kurma Yöntemleri Ve Karşıla-

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:41 – K:28

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

şılan İletişim Engellerine Yönelik Bir Araştırma. Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 4(8): 96-117

MİRLİOĞLU, İ., (2005). İş Yaşamında Çatışma, Verimlilik Dergisi, 2005(3): 105-124

ÖZER K., (2006). İletişimsizlik becerisi. 6.Baskı. Sistem Yayıncılık. İstanbul

REİTH-HALL, E., MONTGOMERY, P., (2022). The Teaching and Learning of Communication Skills in Social Work Education, Research on Social Work Practice, 10497315221088285

ŞAHAN, H., GÖNEN, M., (2018). Farklı Değişkenler Açısından Besyo Öğrencilerinin İletişim Beceri Düzeyleri İle Atılganlık İlişkisinin İncelenmesi, Journal of International Social Research, 11(59)

TABACHNICK, B.G., FIDELL, L.S.J.P., (2013). Using Multivariate Statistics: International Edition

ŞİRİN, E.F., YETİM, A.A., (2009). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Yöneticilerinin Çatışma Yönetimi Stratejilerini Kullanma Düzeylerinin Yönetici ve Akademisyen Algılarına Göre İncelenmesi, CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 4(4): 186-198

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:41 – K:28

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

EXTENDED ABSTRACT

Introduction: Organizations consist of people who come together to realize the goals and needs of individuals that they cannot achieve alone. Achieving the desired goal in the most effective and shortest way depends on ensuring the agreement and cooperation between individuals within the organization. Communication plays an active role in the regulation of interpersonal relations in organizations. Conflict, which is the opposite of good communication in organizations, has a negative impact on the physical and mental health of the employees of the organization. However, it can also cause loss of time, money and energy in organizations (Mirlioğlu, 2005). In intra-organizational communication, individuals' understanding of each other, feeling that they are understood and understood, and respecting their ideas are possible through effective communication. The way to communicate effectively is to have communication skills. Although communication skills are described in different ways, they are basically listed as respect, empathy, effective listening and effective (verbal or non-verbal) response (Korkut & Bugay, 2014). To possess good communication skills, discussion and solutions to conflicts which may arise between individuals to bring a contribution to the interaction and regulation of mutual relations, together with the organizations and institutions in improving the performance of employees by enabling the consolidation of corporate success (Atalay, 2018) forms the basis of the success of the social service activities (Reith-Hall and Montgomery, 2022). Conflict is a part of organizational life (De Dreu, 2011). Conflict is inevitable in every environment where people interact (Şirin & Yetim, 2009). Conflict, which is expressed as incompatibility between two or more people (Jehn, 1995), causes various damages to the organization when it cannot be controlled. Although the causes of interpersonal conflicts in the workplace vary, it can be said that the first factor that comes to mind as the main cause of conflicts is interpersonal communication deficiencies due to the fact that the employees of the organization have different communication skills. Knowing the relationship between the communication skill levels of sports organization employees and conflict levels in the workplace will guide the measures to be taken to create more productive, peaceful and conflict-free environments in the workplace in sports organizations operating in the service sector where human relations are at the forefront, and to regulate the relations between employees. Aim: The aim of this study is to investigate the relationship between communication skill levels and workplace conflict levels of sport organization employees. Method: screening model was used in this study. This model aims to describe an existing situation as it is (Karasar, 2007). The population of the study consists of the

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:41 – K:28

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

employees of public sports organizations, while the sample consists of a total of 145 personnel, 93 male and 52 female, who serve in the General Directorate of Sports Services and voluntarily participated in the survey. The Communication Skills Scale developed by Korkut (1996) and the Interpersonal Conflict Scales at Work adapted into Turkish by Aytaç and Başol (2018) were used to collect the data of the study. The analyzes of the obtained data were made using the SPSS 26 package program. Since it was determined that the data showed normal distribution, parametric analyzes were performed. Independent Samples T Test was used to determine whether the communication skills of the participants and the levels of interpersonal conflict in the workplace differ according to gender, Anova analysis to determine whether they differ according to age and working time, and LSD analysis to determine the source of the difference between the groups. Pearson Correlation analysis was conducted to determine the relationship between the communication skill level of the participants and the level of interpersonal conflict at work. As a result, a moderately significant negative correlation was found between the communication skill level mean scores of the participants and the interpersonal conflict level mean scores at the workplace.

GENÇ ERKEK BASKETBOLCULARA UYGULANAN (TRX VE BOSU) ANTRENMANI VE GELENEKSEL KUVVET ANTRENMANLARININ KUVVET, DENGE, DİKEY SIÇRAMA, 20 M SÜRAT VE ÇEVİKLİK PERFORMANSLARI ÜZERİNE ETKİSİ ⁽¹⁾

THE EFFECT OF (TRX AND BOSU) TRAINING APPLIED TO YOUNG MALE BASKETBALL PLAYERS AND TRADITIONAL STRENGTH TRAINING ON STRENGTH, BALANCE, VERTICAL JUMP, 20 M SPEED AND AGILITY PERFORMANCES

Sadettin EROL

Uludağ Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Bursa / Türkiye

ORCID ID: 0000-0002-1544-4128

Öz: Amaç: Genç erkek basketbolculara uygulanan (trx ve bosu) antrenmanı ve geleneksel kuvvet antrenmanlarının kuvvet, denge, dikey sıçrama, 20 m sürat ve çeviklik performansları üzerine etkisinin incelenmesi. **Yöntem:** Çalışmaya (trx ve bosu) antrenman grubu yaş ortalamaları 16,00±,81 yıl, boy ortalamaları 184,80±5,55 cm, vücut ağırlığı ortalamaları 80,64±5,86 kg, geleneksel kuvvet antrenman grubu yaş ortalamaları 16,00±0,8 yıl, boy ortalamaları 182,90±4,72 cm, vücut ağırlığı ortalamaları 78,33±4,51 kg dir. Grupların antrenman yaş ortalamaları 5±1.6 olan düzenli basketbol antrenmanı yapan 20 erkek basketbol sporcusu gönüllü olarak katıldı. Çalışmaya katılan basketbolcular rasgele olarak (trx ve bosu) antrenman ve geleneksel kuvvet antrenman grubu şeklinde iki gruba ayrıldı. Bu iki gruba düzenli basketbol antrenmanlarına ek olarak iki farklı antrenman programı uygulandı. Trx ve bosu antrenman grubuna gruba düzenli basketbol antrenmanlarına ek olarak (trx ve bosu) antrenmanı 8 hafta haftada 3kez 30dk. Uygulanırken, geleneksel kuvvet antrenman grubuna düzenli basketbol antrenmanlarına ek olarak geleneksel kuvvet antrenmanı 8 hafta haftada 3kez 30dk. Uygulanmıştır. Araştırma öncesi her iki grubunda ön test ölçümleri kuvvet, denge, dikey sıçrama, 20 m sürat ve çeviklik alındı. 8 haftalık antrenman programı sonunda ise grupların son testleri alındı. İki grubun ön ve son ölçüm değerlerini karşılaştırmak için paired sample t testi kullanıldı. **Bulgular:** Grupların ilk ve son testlerinin ölçümlerinin gruplar arası karşılaştırıldığında verilerin analiz sonuçlarına göre kuvvet, denge, dikey sıçrama ve çeviklik değerlerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulundu ($p<0,05$). Grupların ilk ve son testlerinin ölçümlerinin gruplar arası karşılaştırıldığında verilerin analiz sonuçlarına göre sürat değerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadı ($p>0,05$). **Sonuç:** Genç erkek basketbolculara uygulanan (trx ve bosu) antrenmanı geleneksel kuvvet antrenmanlarına göre kuvvet, denge, dikey sıçrama ve çeviklik özellikleri daha etkili olduğu görülmüştür. Bu çalışmadan elde edilen bulgulara göre yıllık basketbol antrenmanın bir parçası olarak (trx ve bosu) antrenmanlarının sporsal verimin sürdürülebilirliği konusunda sahip olduğu eşsiz giçe vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Basketbol, Geleneksel Kuvvet Antrenmanı, (Trx ve Bosu) Antrenmanı, Kuvvet, Sürat

Abstract: Purpose: To examine the effects of (trx and bosu) training and traditional strength training applied to young male basketball players on strength, balance, vertical jump, 20 m speed and agility performances. **Method:** The mean age of the training group (trx and bosu) was 16,00±,81 years, the mean height was 184,80±5,55 cm, the mean body weight was 80,64±5,86 kg, the average age of the traditional strength training group was 16, 00±0,8 years, average height 182,90±4,72 cm, mean body weight 78,33±4,51 kg. 20 male basketball players, who had a training age average of 5±1.6 in the groups, participated voluntarily. The basketball players participating in the study were randomly divided into two groups (trx and bosu) training and traditional strength training groups. In addition to regular basketball training, two different training programs were applied to these two groups. Trx and bosu training group received regular basketball training (trx and bosu) training for 8 weeks, 3 times a week for 30 minutes. While applying, traditional strength training group, in addition to regular basketball training, is given to the traditional strength training group for 8 weeks, 3 times a week for 30 minutes. Applied. Before the study, pre-test measurements of strength, balance, vertical jump, 20 m speed and agility were taken in both groups. At the end of the 8-week training program, the final tests of the groups were taken. Paired sample t-test was used to compare the pre- and post-measurement values of the two groups. **Results:** When the measurements of the first and last tests of the groups were compared between the groups, a statistically significant difference was found in the strength, balance, vertical jump and agility values according to the analysis results of the data ($p<0,05$). When the measurements of the first and last tests of the groups were compared between the groups, no statistically significant difference was found in the speed value according to the analysis results of the data ($p>0,05$). **Conclusion:** It has been seen that the training (trx and bosu) applied to young male basketball players is more effective in strength, balance, vertical jump and agility than traditional strength training. Findings from this study highlight the unique power of training (trx and bosu) as part of annual basketball training in the sustainability of athletic performance.

Keywords: Basketball, Traditional Strength Training, (Trx and Bosu) Training, Strength Sprint

Doi: 10.17368/uhbab.2022.27.03

- (1) *Sorumlu Yazar, Corresponding Author: Sadettin EROL "Öğr. Gör., Inst., See.", Uludağ Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Bursa / Türkiye, serol@uludag.edu.tr, Geliş Tarihi / Received: 12.07.2022, Kabul Tarihi / Accepted: 22.09.2022, Makalenin Türü: Type of Article: (Araştırma – Uygulama; Research - Application) Çıkar Çatışması, Yok – Conflict of Interest, None, Conflict of Interest, None, Etik Kurul Raporu veya Kurum İzin Bilgisi Ethical Board Report or Institutional Approval, Yes "Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu Tarafından Karar No: 2022-13/25, Tarih: 2.06.2022"*

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences
July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:35 – K:25

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

GİRİŞ

Son dönemlerde üst düzeydeki sporcuların yüksek sporsal verimleri birçok özelliğin ortak etkisi altındadır (Macdougall ve diğerleri, 1991). Bu özellikler genetik, fizyolojik, fiziksel, psikolojik, teknik, taktik, biyomekanik, eğitim, sağlık durumu ve tecrübe gibi faktörler içermektedir (Sevim, 2007). Basketbol spor dalı aerobik ve anaerobik enzim aktivitelerinin kapsayan dinamik ve çok farklı sportif beceri kriteri gerektiren bir takım sporudur. Basketbol müsabakası süresince hücum ve savunma bloklarında ani süratlenme ve ivmelenmeye ihtiyaç duyan yüklenme yoğunluğu yüksek olan aktiviteler gerçekleşir (Obour ve diğerleri, 2017). Basketbol müsabakası süresince hücum ve savunma bloklarında bu çeşit aktiviteleri ortaya koymak için nöronunkiler kontrolün ve merkezi sinir sisteminin en uygun seviyede olması gerekir (Nazaraki, ve diğerleri, 2008). Spor dallarında başarının yolu üst düzey bit fiziksel uygunluk seviyesinin en üst seviyede kazanımıdır. Bu sebeple antrenör ve kondisyonerler tarafından sporcuların gereksinimleri ve özelliklerine göre antrenman programlarının düzenlenmesi ve kontrol edilmesi sporsal performansı artırabilir (Bompa ve Haff, 2015). Kuvvet kazanımının sporcuların fiziksel uygunluk özellikleri üzerinde etkisi nedeniyle kuvvet gelişimi birçok antrenman programının birincil vurgusudur (Sale, 2002). Bu sebeple antrenörler ve kon-

disyonerler sporcuların kuvvet özelliklerini artırmak üzere yeni yaklaşımlar aramaktadır. (Trx ve bosu) antrenmanı Bu amaca ulaşmak için hem geleneksel hem de geleneksel olmayan yeni yaklaşımlar denenmektedir. Geleneksel kuvvet antrenmanları sırasında egzersiz aparatlarının oluşturduğu fizyolojik, fiziksel sıkıntılar ve biyomekaniksel sorunlar gibi olumsuzluklar araştırmalara konu olmuş ve son zamanlarda yeni yaklaşımlar oluşmaya başlamıştır (Andersan, 2009).

AMAÇ

(trx ve bosu) antrenman programı daha geniş ve çok farklı egzersizler ile gerçekleştiği için daha etkili ve yararlıdır. İlaveten hem genç sporcularda hem de üst düzeydeki sporcular için daha iyi bir seçenek olarak kabul edilir (Ratamess, 2011). Antrenörler ve kondisyonerler sporcuların performansını üst seviyeye çıkartmak için süspansiyon aletlerinden yararlanmaktadır (Behn ve Colada, 2012). Bu araştırmanın amacı, Genç erkek basketbolculara uygulanan (Trx ve Bosu) antrenmanı ve geleneksel kuvvet antrenmanların kuvvet, denge, dikey sıçrama, 20 m sürat ve çeviklik performansları üzerine etkisinin incelenmesidir

KAPSAM ve YÖNTEM

Araştırma Grubu

Çalışmaya (Trx ve Bosu) antrenman grubu yaş ortalamaları 16,00±,81 yıl, boy ortala-

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:35 – K:25

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

maları $184,80 \pm 5,55$ cm, vücut ağırlığı ortalamaları $80,64 \pm 5,86$ kg, geleneksel kuvvet antrenman grubu yaş ortalamaları $16,00 \pm 0,8$ yıl, boy ortalamaları $182,90 \pm 4,72$ cm, vücut ağırlığı ortalamaları $78,33 \pm 4,51$ kg dır. Grupların antrenman yaş ortalamaları $5 \pm 1,6$ olan düzenli basketbol antrenmanı yapan 20 erkek basketbol sporcusu gönüllü olarak katıldı. Bu Çalışma Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu tarafından (Karar No: 2022-13/25, Tarih: 22.06.2022) onaylanmıştır.

Test Protokolü

Çalışmaya katılan basketbolcular rasgele olarak (Trx ve Bosu) antrenman ve geleneksel kuvvet antrenman grubu şeklinde iki gruba ayrıldı. Bu iki gruba düzenli basketbol antrenmanlarına ek olarak iki farklı antrenman programı uygulandı. Ttrx ve bosu antrenman grubuna gruba düzenli basketbol antrenmanlarına ek olarak (Trx ve Bosu) antrenmanı 8 hafta haftada 3 kez 30 dk. Uygulanırken, geleneksel kuvvet antrenman grubuna düzenli basketbol antrenmanlarına ek olarak geleneksel kuvvet antrenmanı 8 hafta haftada 3kez 30dk. uygulanmıştır. Araştırma öncesi her iki grubunda ön test ölçümleri kuvvet, denge, dikey sıçrama, 20 m sürat ve çeviklik alındı. 8 haftalık antrenman programı sonunda ise grupların son testleri alındı.

Boy ve Vücut Ağırlığı

Sporcu deneklerin boylarının ölçümlerinde 0,01m hassaslık derecesine sahip ölçüm aleti kullanıldı. .Boy ölçümü sırasında ölçümü etkileyecek ayakkabı ya da giysi bulunması engellendi. Sporcu deneklerin kilo ağırlık ölçümleri için Tanita BC418 (Japon) beden kompozisyon analizörü kullanıldı.

Kuvvet Testi

Sporcunun maksimum kuvveti (1RM)si Brzycki formülüne göre belirlendi. Bu formüle göre (1RM) şu şekilde belirlenir: $(1RM) = \text{Ağırlık} \div (1.0278 - (0.0278 \times \text{Tekrar sayısı}))$ (Brzycki, 1993).

Statik Denge Testi

Bu testin ölçümlerinde Prokim Tecnobody PK 200 (Italy) denge ölçüm cihazı kullanıldı. Cihaz ile ölçümler tamamlanarak veriler toplandı. Cihaz ile toplanan veriler kablosuz bağlantı bilgisayara aktarıldı.

Dikey Sıçrama Testi

Dikey sıçrama testi ölçümleri için AS (Aktif Sıçrama Test Protokolü) kullanıldı. Ayakta durur pozisyonda iken ayaklar omuz genişliğinde açık duruldu. Squat pozisyonundan yukarı vertikal yönlü sıçrama maksimal şekilde gerçekleştirildi (Kamer, 2003). Sporcu denekler 2 sıçrama gerçekleştirdiler. Sıçramalar

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:35 – K:25

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

arası 1dk dinlenme uygulandı. İki ölçümden yüksek olan değer veri olarak kaydedildi.

(20m) Sürat Koşu Testi

Sürat koşu testi ölçümü için 20 mt lik parkur mesafesi çizilip işaretlemeleri yapıldı. Başlangıç ve bitiş noktalarına Sinar (Türkiye) marka 2 kapılı fotosel yerleştirildi. Start komutu ile birlikte sporcu fotoselin arkasındaki çıkış noktasından çıkışını gerçekleştirdiğinde fotosel otomatik olarak ölçüme başladı.20 mt. sonundaki bitiş noktasında yer alan fotosel geçildiğinde tespit edilen koşu ölçüm değerleri Sinar yazılım aracılığı ile ana bilgisayara kaydedildi

Çeviklik Testi

Çeviklik ölçümü için T testi uygulandı. Dört tane koni T düzeninde yerleştirilir. Sporcu (a) noktasından başlama işareti ile koşuya başlar. (a) noktasından b noktasına düz koşu, (b) kısımdan c kısmına noktasından C noktasına kaya adımı ile c kısımdan (d) kısmında kayma adımı ile geçilir d kısmından başlan-

gıç olan (a) kısmına geri geri koşu ile döner. (Scanlan ve diğerleri., 2021). Bu sürecin süre olarak ölçümü yapılır.

Verilerin Analizi

Grupların ilk ve son testlerinin ölçümlerinin gruplar arası karşılaştırıldığında paired sample t testi kullanıldı. Elde edilen sonuçlar ortalama ve standart sapmadır. (SD) anlamlılık düzeyi $p > 0.05$ olarak kaydedildi.

BULGULAR

Çalışmaya (Trx ve Bosu) antrenman grubu yaş ortalamaları $16,00 \pm 81$ yıl, boy ortalamaları $184,80 \pm 5,55$ cm, vücut ağırlığı ortalamaları $80,64 \pm 5,86$ kg ve grupların antrenman yaş ortalamaları $5 \pm 1,6$, geleneksel kuvvet antrenman grubu yaş ortalamaları $16,00 \pm 0,8$ yıl, boy ortalamaları $182,90 \pm 4,72$ cm, vücut ağırlığı ortalamaları $78,33 \pm 4,51$ kg ve grupların antrenman yaş ortalamaları 5 ± 1.6 olan düzenli basketbol antrenmanı yapan 20 erkek basketbol sporcusu gönüllü olarak katıldı.

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:35 – K:25

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

Tablo 1. Antrenman Grubu (Trx ve Bosu) ve Geleneksel Kuvvet Antrenman Grubu Ön ve Son Testlerinin Ölçümlerine Göre Değişimlerin ve Betimleyici Değerlerinin Gruplar Arası Karşılaştırılması

Variables	(Trx ve bosu) (n = 10)			Geleneksel kuvvet (n =10)		
	Ön-test Mean ± SD	Son-Test Mean ± SD	T	Ön-test Mean ± SD	Son-Test Mean ± SD	T
Leg extention (kg)	83,90 ± 12,11	90,10 ± 13,46	6,593*	89,70± 8,42	90,20± 7,74	-,921
Denge TestiL (sn)	339,51± 61,04	310,23± 33,56	2,193*	322,02 ± 45,46	311,43± 6,21	1,032
Dikey sıçrama (cm)	33,80 ± 6,71	37,70 ± 6,44	3,117*	39,90± 9,14	39,50± 9,33	,408
20m Sürat (sn)	3,45± ,180	3,38 ± ,141	2,068	3,23 ± ,28	3,34± ,28	1,772
Çeviklik (sn)	15,20± 1,32	14,78 ± 1,36	3,757*	14,53 ±1,83	14,52± 1,91	,209

*:P<0,05

Tablo 1 de görüleceği üzere grupların ilk ve son testlerinin ölçümlerinin gruplar arası karşılaştırıldığında verilerin analiz sonuçlarına göre kuvvet, denge, dikey sıçrama ve çeviklik değerlerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulundu ($p<0,05$). Grupların ilk ve son testlerinin ölçümlerinin gruplar arası karşılaştırıldığında verilerin analiz sonuçlarına göre sürat değerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadı ($p>0,05$).

SONUÇ

Genç erkek basketbolculara uygulanan (Trx ve Bosu) antrenmanı ve geleneksel kuvvet antrenmanların kuvvet, denge, dikey sıçrama, 20 m sürat ve çeviklik performansları üzerine etkisinin incelenmesi. Mevcut çalışmada ana bulgular belirtiyor ki, (Trx ve Bosu) antrenmanı ve geleneksel kuvvet antrenmanları sonrası ilk ve son testlerinin ölçümlerinin gruplar arası karşılaştırıldığında verilerin analiz sonuçlarına göre kuvvet, denge, dikey

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences
July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:35 – K:25

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

sıçrama ve çeviklik ölçüm değerlerinde anlamlı bir fark bulundu ($p < 0,05$).

Literatür incelendiğinde genç basketbolcularının çeşitli fiziksel uygunluk ve farklı spor dalları üzerinde birçok farklı çalışmaların yapıldığı, fakat genç erkek basketbolculara uygulanan (Trx ve Bosu) antrenmanı ve geleneksel kuvvet antrenmanların kuvvet, denge, dikey sıçrama, 20 m sürat ve çeviklik üzerine etkilerinin incelenmesi bakımından araştırmaların sayılı olduğu sonucuna ulaşılabilmektedir.

Son dönemlerde antrenman programlarına dâhil edilen süspansiyon antrenman modeli geleneksel antrenman modelinden daha popüler hale gelmiştir (Aguilera ve diğerleri, 2002). Geleneksel kuvvet antrenmanında çalışmalar sabit bir zeminde yapılırken süspansiyon antrenmanlar sabit olmayan bir zeminde yapılır. Bu durumda denge gereksinimi nedeniyle kuvvet, denge ve hareketlilik ve propriosepsiyon gelişir (Oliver ve Di Brezzo, 2009). Süspansiyon antrenman programları kas iğleri ve golgi tonların fonksiyonunu artırması sonucunda duyu reseptörlerinin işlevlerini artırarak karın kaslarının denge ve stabilizesini katkı sağlarlar (Byrne ve diğerleri, 2014; Gaedtke ve Morat, 2015). Sabit koşullar altında yapılan kuvvet antrenman çalışmaları kas kuvvetini ve sıçrama yeteneğini geliştirmek için uygundur (Kraemer ve Rattmes, 2004). Çeşitli kuvvet antrenman prog-

ramları arasında süspansiyon (Trx ve Bosu) kuvvet antrenman modelleri genç sporcuların performansını artırmak için uygundur (Scanlan ve diğerleri., 2021). Geleneksel kuvvet antrenman modeli süspansiyon antrenman modeline göre uygulanan daha fazla aşırı yük kuvvetiyle ifade edilebilir. Süspansiyon (Trx ve Bosu) antrenman modeline kullanılır iken diz akstan sör kaslarına herhangi bir fazla yük bindirilmemesine rağmen kuvvet kazanımlarının gövde kaslarının artan aktivasyonu ile ilgili olduğu düşünülmektedir (Anderson Behm, 2005). İlaveten kas gruplarında kas içi ve kaslar arası koordinasyonda egoist kasların daha ekonomik çalışması sonucunda kuvvet artışına sağlayabilir (Rutherford ve Jones, 1986). Süspansiyon (Trx ve Bosu) antrenman modeli ile daha hafif yüklerin kullanılmasıyla sabit koşullar altında antrenmana benzer kuvvet uyumunun sağlanmasıdır (Behm ve diğerleri, 2002). Antrenörler sporcuların sporsal verimi artırmak için fonksiyonel egzersizleri daha kaliteli tasarlamak için süspansiyon aletlerinden yararlanılmakta ve fizyoterapistler daha kaliteli raporlar hazırlamak için süspansiyon aletlerinden faydalanmaktadırlar (De Oliveira ve diğerleri, 2008).

Sonuç olarak, genç erkek basketbolculara uygulanan (Trx ve Bosu) antrenmanı geleneksel kuvvet antrenmanlarına göre kuvvet, denge, dikey sıçrama ve çeviklik özellikleri daha etkili olduğu görülmüştür. Bu çalışmadan

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:35 – K:25

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

elde edilen bulgulara göre yıllık basketbol antrenmanının bir parçası olarak (Trx ve Bosu) antrenmanlarının sporsal verimin sürdürülebilirliği konusunda sahip olduğu eşsiz güce vurgulamaktadır.

KAYNAKÇA

GAEDTKE, A., MORAT, T., (2015). TRX Suspension Training: a New Functional Training Approach for Older Adults – Development Training Control and Feasibility Int J Exerc Sci, 8, pp.224-233

AGUILERA-CASTELLS, J., BUSCÀ, B., FORT-VANMEERHAEGHE, A., MONTALVO, A.M., PENA, J., (2020). Muscle Activation in Suspension Training: A Systematic Review. Sports Biomechanics, 19(1): 55-75

ANDERSEN, L.L., ANDERSEN, J.L., SUETTA, C., KJÆR, M., SØGAARD, K., SJØGAARD, G., (2009). Effect of Contrasting Physical Exercise Interventions on Rapid Force Capacity of Chronically Painful Muscles, Journal of Applied Physiology, 107(5): 1413-1419

ANDERSON, K., BEHM, D.G., (2005). The Impact of Instability Resistance Training on Balance and Stability, Sports Medicine, 35(1): 43-53

BEACH, T.A., HOWARTH, S.J.,

CALLAGHAN, J.P., (2008). Muscular Contribution to Low-Back Loading and Stiffness During Standard and Suspended Push-Ups, Human Movement Science, 27(3): 457-472

BEHM, D.G., COLADOS, J.C., (2012). Stabil Olmayan Yüzeyler ve Rehabilitasyon İçin Cihazlar Kullanılarak Direnç Eğitiminin Etkinliği, International Journal of Sports Physical Therapy 7 (2): 226-241

BEHM, D.G., ANDERSON, K., CURNEW, R.S., (2002). Muscle Force and Activation Under Stable and Unstable Conditions, The Journal of Strength & Conditioning Research, 16(3): 416-422

BOMPA, TO., et al., (2015). Dönemleme: Antrenman ve Yöntem, Çev. Tanju Bağırhan), Beşinci Basım, Spor Yayınevi ve Kitabevi, Ankara

BRZYCKI, M., (1993). Strength Testing- Predicting a One-Rep Max From repsto Fatigue, J Phys Educ Recreation Danca, (64), 88– 90

BYRNE, J.M., BISHOP, N.S., CAINES, A.M., CRANE, K.A., FEAVER, A.M., PEARCEY, G.E., (2014). Effect of Using a Suspension Training System on Muscle Activation During the Performance of a Front Plank Exercise, The Journal of Strength & Conditioning Research, 28(11): 3049-3055

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:35 – K:25

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

- DE OLIVEIRA, A.S., DE MORAIS CARVALHO, M., DE BRUM, D.P.C., (2008).** Activation of the Shoulder and Arm Muscles During Axial Load Exercises on a Stable Base of Support and on a Medicine Ball, *Journal of Electromyography and Kinesiology*, 18(3): 472-479
- KRAEMER, W.J., RATAMESS, N.A., (2004).** Direnç Eğitiminin Temelleri: İlerleme ve Egzersiz Reçetesi, *Spor ve Egzersizde Tıp ve Bilim* (36), 674-688
- Macdougall, J.D., WENGER, H.A., GREEN, H.J., (1991).** Physiological Testing of the High Performance Athlete. 2nd ed. Champaign, IL: Human Kinetics
- OBOUR, A., MOSES, M.O., BAFFOUR-AWUAH, B., ASAMOAH, B., SARPONG, P.K., OSEI, F., APPIAH, E.J., (2017).** Differences in Physical, Physiological and Motor Performance Traits Between Volleyball and Basketball Athletes in a University in Ghana, *Nigerian Journal of Physiological Sciences*, 32(1): 27-31
- OLIVER, G.D., Dİ BREZZO, R., (2009).** Functional Balance Training in Collegiate Women Athletes, *The Journal of Strength & Conditioning Research*, 23(7): 2124-2129
- RATAMESS, N.A., (2011).** Strength and Conditioning for Grappling Sports, *Strength & Conditioning Journal*, 33(6): 18-24
- RUTHERFORD, O. M., JONES, D.A., NEWHAM, D.J., (1986).** Clinical and Experimental Application of the Percutaneous Twitch Superimposition Technique for the Study of Human Muscle Activation, *Journal of Neurology, Neurosurgery & Psychiatry*, 49(11): 1288-1291
- SCANLAN, A.T., WEN, N., PYNE, D.B., STOJANOVIC, E., MILANOVIC, Z., CONTE, D., DALBO, V.J., (2021).** Power-Related Determinants of Modified Agility T-Test Performance in Male Adolescent Basketball Players, *The Journal of Strength & Conditioning Research*, 35(8): 2248-2254
- SEVİM, Y., (2007).** Antrenman Bilgisi 7 Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:35 – K:25

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

EXTENDED ABSTRACT

Introduction: Basketball is a dynamic team sport that includes aerobic and anaerobic enzyme activities and requires very different sportive skill criteria. During the basketball match, activities with high loading intensity that require sudden acceleration and deceleration take place in the offensive and defensive blocks (Obour et al., 2017). (Ttrx and bosu) training is trying both traditional and non-traditional new approaches to achieve this goal. Physiological, physical problems and biomechanical problems caused by exercise apparatus during traditional strength training have been the subject of research and new approaches have recently begun to emerge (Andersan, 2009). The (Ttrx and bosu) training program is more effective and useful because it consists of wider and very different exercises. In addition, it is considered a better option for both young and high-level athletes (Ratamess, 2011). Trainers and conditioners use suspension equipment to maximize the performance of athletes (Behn & Colada, 2012). The purpose of this research is to examine the effects of (trx and bosu) training and traditional strength training applied to young male basketball players on strength, balance, vertical jump, 20 m speed and agility performances. Method: The mean age of the training group (trx and bosu) was 16,00±,81 years, the mean height was 184,80±5.55 cm, the mean body weight was 80.64±5.86 kg, the average age of the traditional strength training group was It was 16,8±0,8 years, mean height 182,90±4.72 cm, mean body weight 78.33±4.51 kg. Twenty male basketball players who regularly practiced basketball, with an average training age of 5±1,6 in the groups, participated voluntarily. This study was approved by Uludağ University Faculty of Medicine Clinical Research Ethics Committee (Decision No: 2022-13/25, Date: 22.06.2022). The basketball players participating in the study were randomly divided into two groups (trx and bosu) training and traditional strength training groups. In addition to regular basketball training, two different training programs were applied to these two groups. Ttrx and bosu training group received regular basketball training (trx and bosu) training for 8 weeks, 3 times a week for 30 minutes. While applying, traditional strength training group, in addition to regular basketball training, is given to the traditional strength training group for 8 weeks, 3 times a week for 30 minutes. has been applied. Before the study, pre-test measurements of strength, balance, vertical jump, 20 m speed and agility were taken in both groups. At the end of the 8-week training program, the final tests of the groups were taken. Analysis of data; Paired sample t test was used when the measurements of the first and last tests of the groups were compared between the groups. The results obtained are the mean and standard deviation. (SD) significance level was recorded

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:35 – K:25

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

as $p > 0.05$. Result; the measurements of the first and last tests of the groups were compared between the groups, a statistically significant difference was found in the strength, balance, vertical jump and agility values according to the analysis results of the data ($p < 0.05$). When the measurements of the first and last tests of the groups were compared between the groups, no statistically significant difference was found in the speed value according to the analysis results of the data ($p > 0.05$). Discussion: Investigation of the effects of (trx and bosu) training applied to young male basketball players and traditional strength training on strength, balance, vertical jump, 20 m speed and agility performances. In the current study, the main findings indicate that when the measurements of the first and last tests after (trx and bosu) training and traditional strength training were compared between the groups, a significant difference was found in the measurement values of strength, balance, vertical jump and agility according to the analysis results of the data ($p < 0.05$).). The traditional strength training model can be expressed with more overload force applied than the suspension training model. While the suspension (trx and bosu) is used in the training model, although no excessive load is placed on the knee axis, the upper muscles of the trunk muscles increase the strength gains. With the suspension (trx and bosu) training model, the use of lighter loads is to provide a similar strength adaptation to training under stationary conditions (Behm et al., 2002). As a result, it has been seen that the training (trx and bosu) applied to young male basketball players is more effective in strength, balance, vertical jump and agility than traditional strength training. Findings from this study highlight the unique power of training (trx and bosu) as part of annual basketball training in the sustainability of athletic performance.

SPORCULARIN AKRAN İLİŞKİLERİ İLE SPORA KATILIM GÜDÜLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ ⁽¹⁾

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN ATHLETES' FRIENDLY RELATIONSHIP AND SPORT PARTICIPATION MOTIVATIONS

Kayhan TURAN¹, Yeliz İLGAR DOĞAN², Özgür MÜLAZIMOĞLU BALLI³

¹*Antalya Elmalı Gençlik Spor İlçe Müdürlüğü, Antalya / Türkiye*

²⁻³*Pamukkale Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Denizli / Türkiye*

ORCID ID: 0000-0001-9589-8906¹, 0000-0002-5869-7643², 0000-0001-6081-2711³

Öz: Amaç: Bu araştırmanın amacı, güreş branşı sporcularının Sporcu Eğitim Merkezlerinden faydalanma durumuna göre spora katılım güdüsü ve akran ilişkileri düzeylerini incelemek ve akran ilişkilerinin katılımcıların spora katılım güdüsünü yordama gücünü belirlemektir. **Yöntem:** Çalışmanın örneklem grubunda Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerine bağlı farklı bölgelerdeki 21 Sporcu Eğitim Merkezinde (SEM) yatılı olarak kalan 225, gündüzlü olarak faydalanan 142 ve hiç faydalanmayan 136 toplamda 503 güreşçi yer almıştır. Katılımcıların yaşları 12 ile 18 arasında (Orta yaş= 16) değişmektedir. Kolay örnekleme yöntemi ile seçilen katılımcılar "Akran İlişkileri Ölçeği" (Atik, Çok, Çoban, Doğan ve Karaman, 2014) ve "Spora Katılım Güdüsü Ölçeği"ni (Oyar, Aşçı, Çelebi ve Mülazımoğlu, 2001) cevaplamışlardır. Parametrik testlerin yapılabilmesi için gerekli olan temel varsayımların test edilmesinden sonra, verilerin analizi için betimsel istatistikler, Kruskal Wallis H, Mann Whitney U, ANOVA, Pearson Korelasyonu ve regresyon testleri kullanılmıştır. **Sonuç:** Katılımcıların spora katılım güdüsünün ve başarı/statü, takım üyeliği/ruhu, fiziksel uygunluk/enerji harcama alt faktörlerinin yatılı olanlar, yarışma, hareket/aktif olma ve beceri gelişimi faktörlerinin gündüzlü olanların lehine farklılaştığı tespit edilmiştir. Eğlence ve arkadaşlık faktörlerinde SEM'de kalma durumlarına göre bir farklılık görülmemiştir. Diğer yandan akran ilişkisinin toplam puanında ve koruma faktörlerinde SEM'de kalma durumuna göre fark görülmezken, birliktelik ve yakınlık faktörleri yatılı olanların, çatışma ve yakınlık faktörleri ise gündüzlü olanların lehine farklılaşmaktadır. Yapılan regresyon analizi sonucunda, akran ilişkilerinin katılımcıların spora katılım güdüsünün anlamlı bir yordayıcısı olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sporcu Eğitim Merkezleri, Güreş, Spora Katılım Güdüsü, Akran İlişkileri

Abstract: Aim: The aim of this research is to examine the motivation of participation in sports and the level of peer relations of wrestling athletes according to the benefit of Athlete Training Centers and to determine the predictive power of peer relations on the motivation of participants to participate in sports. **Method:** The sample group of the study included 225 Athletes' Training Centres (SEM) boarding in 21 regions, 142 beneficiaries on a daytime basis and 503 wrestlers in a total of 136 who did not benefit at all. The ages of the participants ranged from 12 to 18 (Mean age= 16). Participants selected with the easy sampling method answered the "Peer Relationship Scale" (Atik, Cok, Coban, Dogan, & Karaman, 2014) and the "Motivation to Participate in Sports" (Oyar, Ascı, Celebi, & Mulazimoglu, 2001). After testing of the base assumptions required for the parametric testing, descriptive statistics for the analysis of the data, Kruskal Wallis H, Mann Whitney U, ANOVA, Pearson Correlation regression tests were used. **Results and Conclusion:** It was determined that the motivation of participants to participate in sports and sub-factors of success/status, team membership/spirit, physical fitness/energy expenditure differed in favor of boarders, competition, movement/activeness and skill development factors in favor of daytime ones. No difference is observed in the entertainment and friendship factors depending on their location in SEM. On the other hand, while the total score and protection factors of the peer relationship are not different from the status of staying in SEM, the factors of togetherness and intimacy differ in favor of the boarders and the conflict and proximity factors differ in favor of the daytime ones. As a result of the regression analysis, it was determined that peer relations were a significant predictor of the participants' motivation to participate in sports.

Keywords: Athlete Training Centres, Wrestling, Sport Participation Motivation, Peer Relationships

Doi: 10.17368/uhbab.2022.27.04

- (1) *Sorumlu Yazar, Corresponding Author: Yeliz İLGAR DOĞAN "Dr. Öğr. Üye. Assist. Prof.", Pamukkale Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Denizli / Türkiye, yilgar@pau.edu.tr, Geliş Tarihi / Received: 19.04.2022, Kabul Tarihi / Accepted: 27.09.2022, Makalenin Türü: Type of Article: (Araştırma – Uygulama; Research - Application) Çıkar Çatışması, Yok – Conflict of Interest, None, Conflict of Interest, None, Etik Kurul Raporu veya Kurum İzin Bilgisi Ethical Board Report or Institutional Approval, Var "Gençlik ve Spor Bakanlığı, Eğitim, Araştırma ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü, Sayı: E-36592570-604.02-501856, Tarih: 02.06.2021"*

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences
July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:39 – K:27

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

GİRİŞ

Spor, bedeni veya zihni geliştirmek amacıyla kişisel veya toplu olarak gerçekleştirilen, bazı kurallara göre uygulanan hareketlerin tümü olarak tanımlanmaktadır (tdk.gov.tr, 2021). Eğitim faaliyetlerinden olan spor, bireylerin ortak amaçlar doğrultusunda hareket edebilme duygularının güdülenmesine, aynı zamanda sosyal hayatımızda sıklıkla karşımıza çıkan empati, iş birliği, rekabet, mücadele etme yeteneklerinin de gelişimine katkı sağlamaktadır. (İlhan, 2008:317). Erken yaşlarda sporun çocukların yaşantısına dahil edilmesi, beden eğitimi alışkanlığının kazanılmasına, yeteneklerinin olumlu yönde mesafe katetmesine, doğru kararlar verebilme yetisinin gelişimine aynı zamanda bedensel ve zihinsel becerilerini fark etmesinde etkili olabilmektedir. (Aquilina, 2013: 382).

1990'lı yılların başında bir proje olarak yalnızca güreş branşında hizmet vermek için kurulan Güreş Eğitim Merkezleri, günümüzde farklı spor branşlarında badminton, dağcılık, eskrim, tenis boks, atletizm, yelken gibi branşlarında da Sporcu Eğitim Merkezleri açılmıştır (SHGM, 2021: 1). Sporcu Eğitim Merkezlerinin kurulma amacı ülke sporunda sürekliliğin sağlanması ve geliştirilebilmesi adına spor branşının niteliklerine göre spora faaliyetlerine başlama yaşındaki çocukların yetenek sınavı ile belirlendiği seçilen öğrencilerin bütün ihtiyaçlarının devlet tarafından

karşılandığı eğitim öğretim hayatlarını yanında branş antrenörleri gözetiminde verilen eğitimler ile üst düzey sporcu olarak yetiştirilebilmeleri amacıyla kurulmuştur. Sporcu Eğitim Merkezlerinde eğitimlere yatılı ve gündüzlü statüde devam edilmektedir. Eğitim merkezi öğrencilerinin temel ihtiyaçları (yemek, barınma), eğitim ihtiyaçları (kıyafet, kırtasiye) ve diğer ihtiyaçlarının eğitim merkezinin bulunduğu Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri tarafından karşılanmaktadır (Karaç, 2017: 10). Bu merkezler eğitim verilen branşlar için büyük bir sporcu havuzu oluşturmaktadır. Yapılan sistemli ve programlı çalışmalar neticesinde merkezde eğitim gören öğrenci sporcular ulusal ve uluslararası birçok organizasyonda derece almaya başlamıştır. Sporcu Eğitim Merkezleri 46 ilde bulunan 49 merkezde faaliyetlerinin sürdürmektedir. Bu merkezlerde 16 branşta hizmet verilmektedir (SHGM, 2021: 1).

Akran; bireylerin etnik farklılıklarını dikkate almaksızın, aynı yaş grubundan ortak hedefler doğrultusunda etkileşim içerisinde olan kişilerdir. Akran desteğinin bireylerin sosyo-kültürel, zihinsel ve ekonomik yönlerden katkı sağlaması açısından önemli olduğu bilinmektedir. Akran desteğinin pozitif yönlü olması ortaya çıkabilecek veya mevcutta var olan durumu etkileyebileceği bilinmektedir (Tozoğlu vd., 2014: 235). Bireylerin sportif etkinlik ve sosyo-kültürel birçok faaliyette

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:39 – K:27

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

akran ilişkilerinden etkilendikleri gözlemlenmektedir. Yalnızca etkinlik ve faaliyetlerde değil hayatın her alanında akran ilişkileri bireyler için önem arz etmektedir. Bireyler yaşamları boyunca öğrenme süreçlerini devam ettirebilmek için çevresini anlama ve ayak uydurma çabası içerisinde olmuştur. Bireylerin bu süreçte akranları ve aile bireyleri ile kurdukları iletişimin önemi büyüktür (Gülay, 2010). Akran ilişkileri; *Yakınlık, çatışma, koruma, yardım ve birliktelik* alt boyutlarını içermektedir (Bukowski vd., 1994). ‘Birliktelik’ bireylerin yaşlıları ile gönüllü olarak geçirmek istedikleri süreyi, ‘çatışma’ arkadaşlar arasındaki fikir ayrılıklarını, ‘yardım’ ise karşılıklı yardımlaşma ve akran yardımı olarak ifade edilirken, ‘koruma’ kavramı ise karşılaşılacak güçlüklerle karşı güven duygusu içerisinde ortak çözüm yolu bulma, ‘yakınlık’ ise duygusal anlamda bağlanma olarak ifade edilmektedir. (Atik vd., 2014: 435)

Güdülenme (Motivasyon) ise, bir hedefe yönelik olarak davranışı harekete geçiren, sürdüren ve yönlendiren güçtür (Kelecioğlu, 1992, Akt., Bedel, 2013: 112) ve motivasyon kavramının Türkçede karşılığı teşvik edici veya güdü olarak ifade edilmektedir (Soyer vd., 2010: 227). Genel bir ifadeyle motivasyon (güdü), bir eylemin harekete geçmesinde ve devamlılığında etkili olan içsel ve dışsal etkenlerin tümü olarak ifade edilmektedir (Valerand, 2004: 428). Spora katılım motivasyonu

ise bireylerin spora veya fiziksel aktiviteye katılma nedenlerini, onları katılıma yönlendiren etkenleri belirlemek amacıyla gençlik sporunda araştırması gereken kavramlar arasında yerini almıştır (Gill ve ark., 1983: 3; Oyar ve ark., 2001: 22). Spor ortamlarının da katılımı, performansı ve sürekliliği etkileyen birçok faktör vardır. Spora yönelmede katılımcılar için oyun, performans, sağlık gibi kategoriler önemli olabilmektedir. Bunun yanı sıra fizyolojik ve genetik yapının da spora katılımı etkili olabildiği görülmektedir (Çetin, 2013: 137). Yapılan diğer çalışmalarda ise beceri gelişimi, fiziksel zindelik, arkadaş edinme ve beceri gelişimi etkenlerinin spora katılım etkileyen etkin faktörler olduğu yapılan çalışmalar ile ortaya koyulmuştur (White ve Duda, 1994: 13; Kolt, ve diğerleri, 1999: 395; Aycan ve Yıldız, 2016: 6). Spora yönelme kadar katılım sağlanan aktivitede başarı kazanma, aktivitede devamlılık konularında motivasyon etkili bir rol oynamaktadır (Tiryaki, 2000: 92).

Ülkemizde spora başlama yaşındaki öğrenci sporcuların yetenek esasına göre eşit fırsatlar sağlanarak sınav ile alındığı Sporcu Eğitim Merkezlerindeki öğrenci sporcuların spora katılım nedenlerinin anlaşılması, eğitim merkezlerinde yeni metot ve öğretim tekniklerinin kullanılmasına, antrenörlerin, eğitimcilerin ve öğrencilerin bilinç düzeyinin artmasına belirlenen yöntem ve teknikler ile

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences
July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:39 – K:27

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

daha uygun yönlendirmelerin yapılabilmesi-
ne fayda sağlayacağı, ayrıca ülkemizi ulusal
ve uluslararası yarışmalarda temsil etmesi
beklenen öğrenci sporcuların akran ilişkile-
rinin spora katılım güdülerini etkileyip etki-
lemediğini anlamamıza katkıda bulunacağı
düşünülmektedir.

YÖNTEM

Katılımcılar

Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye’deki
21 Sporcu Eğitim Merkezindeki (SEM) yaş-
ları 12 ile 18 yaş arasında değişen (Ortyaş=
15.9) kolay örnekleme yöntemiyle seçilen ve
çalışmaya gönüllü olarak katılan 225 yatılı,
142 gündüzlü erkek SEM güreş sporcusu ve
sporcu eğitim merkezine kayıtlı olmayan 136
güreş branşı erkek sporcular oluşturmaktadı-
r. SEM’lerde yatılı olarak kalan yalnızca 3
kız sporcu bulunduğu için çalışma kapsamı-
na alınmamıştır. Katılımcıların güreş sporu
yapma süresi 2 ile 11 yıl arasında değişmekte
(Ortyıl= 5.23), süredir güreş sporu yapmakta,
haftada 2 ile 7 gün (Ortgün= 5.23) ve günde 1
ile 7 saat (Ortsaat= 2.51) antrenman yapmaktadırlar. %21.1’i milli sporcudur. SEM’ de
yatılı olarak kalma süresi 1 ile 8 yıl arasında
değişmekte (Ortyıl= 3.49), gündüzlü olarak
faydalanma süresi ise 1 ile 6 yıl arasında de-
ğişmektedir (Ortyıl= 2.74).

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplamak için Google form
üzerinden üç kısımdan oluşan anket uygulan-
mıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Sporcuların demogra-
fik özellikleri ile ilgili 12 soru yer almaktadır.

Akran İlişkileri Ölçeği: Bukowski vd.
(1994) tarafından geliştirilmiş ve Türkçe
uyarlaması Atik vd. (2014) tarafından yapı-
lan, çocukların en iyi arkadaşlarını düşünerek
soruları cevaplamaları istendiği 5’li Likert
tipi “Akran İlişkileri Ölçeği” 22 madde ve
5 alt boyuttan (Birliktelik, Yardım, Çatışma,
Koruma, Yakınlık) oluşmaktadır. Ölçeğin
Türkçe uyarlaması Cronbach alfa değerleri
alt boyutlar için 0.66 ile 0.86 arasında de-
ğişmektedir. Ölçeğin tümü için toplam iç tutarlı-
lık sayısı 0.85 olarak hesaplanmıştır.

Spora Katılım Güdüsü Ölçeği: Gill, Gross
ve Huddleston (1983) tarafından bireylerin
spora katılma nedenlerini belirlemek amacı
ile geliştirilen, Oyar, Aşçı, Çelebi ve Mül-
azımoğlu (2001) tarafından Türkçe uyarlaması
yapılan “Spora Katılım Güdüsü Ölçeği” 30
madde ve 8 alt boyuttan (Takım üyeliği/Ruhu,
Eğlence, Beceri Geliştirme, Arkadaşlık, Ba-
şarı/Statü, Enerji Harcama, Yarışma, Hareket/
Aktif Olma) oluşan 3’lü Likert tipi ölçektir.
Ölçeğin Türkçe uyarlaması Cronbach’s alfa
tutarlılık kat sayısı alt boyutlar için 0.61 (Be-
ceri Gelişimi) ile 0.78 (Başarı/Statü) arasında

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:39 – K:27

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

değişmektedir. Ölçeğin tümü için toplam iç tutarlılık puanı 0.86 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının uygulaması, Gençlik ve Spor Bakanlığı'ndan gerekli izinlerin alınmasını takiben 2020-2021 sezonunda Türkiye'nin farklı bölgelerinde 21 ilde (Adana, Adıyaman, Antalya, Afyon, Aksaray, Aydın, Balıkesir, Çorum, Denizli, Edirne, Kahramanmaraş, Kayseri, Konya, Manisa, Muğla, Ordu, Osmaniye, Samsun, Sivas, Tokat, Yozgat) yer alan güreş eğitim merkezinde ve Güreş Salonlarında uygulanmıştır. Pandemi sürecinde karantina döneminde olunması sebebiyle veriler internet tabanlı anket yoluyla (Google Forms) toplanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında yapılan istatistiksel analizler, IBM istatistik paket programı aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Verilerin

parametrik testlerin ön şartlarını sağlayıp sağlamadığına çarpıklık ve basıklık (verilerin normal dağılım durumu) değerleri ve Levene (varyansların eşitliği) testi sonuçları incelenerek karar verilmiştir (Altun ve Büyüköz-türk, 2011: 83). Verilerin analizi için betimsel istatistikler, Kruskal Wallis H, Mann Whitney U, ANOVA, Pearson Korelasyonu ve regresyon testleri kullanılmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın hipotezleri kapsamında yapılan betimsel istatistikler, Kruskal Wallis H, Mann Whitney U, ANOVA ve regresyon testlerine ait bulgular aşağıda verilmiştir.

Güreşçi sporcuların Sporcu Eğitim Merkezlerinde kalma durumları üç gruba ayrılmıştır (SEM'den faydalanmayan, yatılı kalan, gündüzlü faydalanan). Spora Katılım Güdüsü (SKG) ve Akran İlişkileri (Aİ) bakımından gruplar arası farkları tespit etmek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır.

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:39 – K:27

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

Tablo 1. SEM Hizmet Alma Durumuna Göre Spora Katılım Güdüsü (SKG) ve Akran İlişkileri (Aİ) ANOVA Sonuçları

Faktörler	SEM Durumları	N	\bar{X}	Sd	df	F	P
Spora katılım güdüsü (SKG)	Faydalanmıyor	136	82.71	5.72	2	.71	.49
	Yatılı	225	83.49	6.71			
	Gündüzlü	142	83.19	5.07			
Akran ilişkileri	Faydalanmıyor	136	3.70	0.61	2	1.31	.27
	Yatılı	225	3.66	0.76			
	Gündüzlü	142	3.78	0.46			

Yapılan ANOVA testi sonuçlarına göre, katılımcıların SEM’nden hizmet alma durumlarına göre Spora Katılım Güdüsü (SKG) ile Akran İlişkisi bakımından gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir fark bulunmamaktadır ($p>.05$).

Spora katılım güdüsü analizleri için yapılan normallik testi sonucuna göre ölçek puanın-

dan elde edilen verilerin tüm alt boyutlarda ve toplam puanda normal dağılım göstermediği görülmüştür. Bu nedenle güreş branşı sporcu öğrencilerinin spora katılım güdülerinin sporcu eğitim merkezlerinde kalma durumlarına göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için parametrik olmayan testlerden Kruskal-Wallis H testi yapılmıştır.

Tablo 2. SEM’den Hizmet Alma Durumlarına Göre Spora Katılım Güdüsü Puanlarının Karşılaştırmasına İlişkin Kruskal Wallis Tablosu

Alt Boyutlar	SEM kalma	n	SO	Sd	X ²	p	Anlamlı fark
Başarı/Statü	Faydalanmıyor	136	245.03				
	Yatılı	225	272.41	2	10.600	.005	2-3
	Gündüzlü	142	226.34				
	Toplam		503				

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:39 – K:27

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

Takım Üyeli- ği/Ruhu	Faydalanmıyor	136	237.54				
	Yatılı	225	268.48	2	7.198	.027	1-2; 2-3
	Gündüzlü	142	239.73				
	Toplam	503					
Fiziksel Uy- gunluk/ Enerji Har- cama	Faydalanmıyor	136	236.25				
	Yatılı	225	282.42	2	21.237	.000	1-2; 2-3
	Gündüzlü	142	218.89				
	Toplam	503					

Tablo 2 devamı

Eğlence	Faydalanmıyor	136	235.56				
	Yatılı	225	259.02	2	2.537	.281	
	Gündüzlü	142	256.62				
	Toplam	503					
Arkadaşlık	Faydalanmıyor	136	241.50				
	Yatılı	225	251.11	2	1.723	.423	
	Gündüzlü	142	263.47				
	Toplam	503					
Yarışma	Faydalanmıyor	136	248.86				
	Yatılı	225	242.29	2	6.023	.049	2-3
	Gündüzlü	142	270.38				
	Toplam	503					
Hareket/ Aktif Olma	Faydalanmıyor	136	244.86				
	Yatılı	225	243.61	2	9.231	.010	2-3; 1-3
	Gündüzlü	142	272.13				
	Toplam	503					
Beceri Geli- şimi	Faydalanmıyor	136	271.79				
	Yatılı	225	227.3	2	27.179	.000	1-2;2-3
	Gündüzlü	142	272.18				
	Toplam	503					

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:39 – K:27

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

TOPLAM	Faydalanmıyor	136	233.94				
	Yatılı	225	270.65	2	6.851	.033	1-2;2-3
	Gündüzlü	142	239.74				
	Toplam	503					

$P < 0.05$ (SO: Sıra Ortalaması) (1: Faydalanmıyor, 2: Yatılı, 3: Gündüzlü)

Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre Sporcu Eğitim Merkezlerinde kalmayan, yatılı kalan ve gündüzlü faydalanan güreş branşı sporcu öğrencilerinin spora katılım güdüsü arasında toplamda ($X^2=6.851$; $p < .05$), başarı ($X^2=10.600$; $p < .05$), takım ruhu ($X^2=7.198$; $p < .05$), enerji harcama ($X^2=21.237$; $p < .05$), yarışma ($X^2=6.023$; $p < .05$), hareket ($X^2=9.231$; $p < .05$) ve beceri gelişimi ($X^2=27.179$; $p < .05$) alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney U testi ile ikili karşılaştırmalar yapılmıştır. Buna göre toplamda ($Z = -2.34$; $p < .05$), başarı ($Z = -3.162$; $p < .05$), takım ruhu ($Z = -2.326$; $p < .05$) ve enerji harcama ($Z = -4.27$; $p < .05$) alt boyutlarında spora katılım güdülerinde yatılı olarak kalanlar lehine anlamlı bir fark bu-

lunmuştur. Yatılı olarak kalan sporcu öğrencilerin toplamda ve bu alt boyutlarda spora katılım güdüsü gündüzlü faydalanan ve faydalanmayanlara göre daha yüksektir. Yarışma ($Z = -2.439$; $p < .05$), hareket ($Z = -2.93$; $p < .05$) ve beceri gelişimi ($Z = -4.022$; $p < .05$) alt boyutlarında ise spora katılım güdülerinde gündüzlü olarak faydalananlar lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Gündüzlü olarak SEM'lerden faydalanan sporcu öğrencilerin bu alt boyutlarda spora katılım güdüsü yatılı kalan ve kalmayanlara göre daha yüksektir.

Yapılan normallik testi sonucuna göre akran ilişkileri ölçek puanından elde edilen verilerin tüm alt boyutlarda ve toplam puanda basıklık ve çarpıklık değerleri değerlendirildiğinde verilerin normal dağılım gösterdiği görülmüştür. Bu nedenle güreş branşı sporcu öğrencilerinin akran ilişkilerinin sporcu eğitim merkezlerinde kalma durumlarına göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için parametrik testlerden tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi yapılmıştır.

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:39 – K:27

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

Tablo 3. SEM'den Hizmet Alma Durumlarına Göre Akran İlişkileri Puanlarının Karşılaştırmasına İlişkin ANOVA Sonuçları Tablosu

	Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	Sd	Kareler ortalaması	F	p	Anlamlı fark
Birliktelik	Gruplararası	6.677	2	3.338	4.196	.016	1-2
	Gruplariçi	397.795	500	.796			
	Toplam	404.472	502				
Çatışma	Gruplararası	57.317	2	28.659	26.843	.000	1-2;1-3
	Gruplariçi	533.825	500	1.068			
	Toplam	591.142	502				
Yardım	Gruplararası	16.485	2	8.243	10.040	.000	1-3;2-3
	Gruplariçi	410.499	500	.821			
	Toplam	426.985	502				
Koruma	Gruplararası	.113	2	.056	.058	.944	
	Gruplariçi	488.824	500	.978			
	Toplam	488.937	502				
Yakınlık	Gruplararası	14.908	2	7.454	6.552	.002	1-2;2-3
	Gruplariçi	568.832	500	1.138			
	Toplam	583.740	502				
TOPLAM	Gruplararası	1.122	2	.561	1.310	.271	
	Gruplariçi	214.256	500	.429			
	Toplam	215.379	502				

$P < 0.05$ (1: Faydalanmıyor, 2: Yatılı, 3: Gündüzlü)

Yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları incelendiğinde, sporcu öğrencilerin akran ilişkilerinin Sporcu Eğitim Merkezlerinden faydalanma durumlarına göre birliktelik (F_2 , 3,338=4.196; $p < .05$),

çatışma (F_2 , 28.659=26.843; $p < .05$), yardım (F_2 , 8.243=10.040; $p < .05$) ve yakınlık (F_2 , 7.454=6.552; $p < .05$) alt boyutlarında anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için post-hoc testlerden Games-Howell testi yapılmış ve buna göre akran ilişkilerinin birliktelik ve yakınlık alt boyutunda yatılı

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences
July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:39 – K:27

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

kalan güreş branşı sporcu öğrencilerin puan ortalamalarının SEM'den faydalanmayan ve gündüzlü faydalanan sporcu öğrencilerden daha fazla olduğu, çatışma, yardım ve toplam puanda sporcu eğitim merkezlerinden gündüzlü olarak faydalanan sporcu öğrencilerin puan ortalamalarının kalmayan ve yatılı sporcu öğrencilerden daha yüksek olduğu, koruma alt boyutunda ise sporcu eğitim merkezlerinde kalmayan güreş branşı sporcu öğrencilerinin puan ortalamalarının gündüzlü

ve yatılı faydalanan öğrencilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Akran ilişkileri ile spora katılım güdüsü arasındaki ilişkiyi anlamak amacı ile bu iki değişken arasındaki korelasyona bakılmıştır. Katılımcıların Akran İlişkileri Ölçeği (Aİ) (Ort=3.71,SS=0.65) ve Spora Katılım Güdüsü Ölçeği (Ort=83.18, SS=6.02) puanları arasındaki ilişki Pearson Korelasyonu ile ölçülmüştür. Bu değişkenler arasında zayıf seviyede, pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r_{(501)} = .225, p < .01$).

Tablo 4. Akran İlişkileri ve Spora Katılım Güdüsü İlişkisi, Regresyon Analizi Sonuçları

	B	SH _p	β	T	R	R ²	F	P
Sabit	75.524	1.508		50.069	0.225	0.050	26.598	.000
Akran İlişkisi	2.064	.400	.225	5.157				.000

Basit doğrusal regresyon analizi sonuçlarına göre akran ilişkileri değişkeninin spora katılım güdüsüne pozitif yönde ve zayıf düzeyde anlamlı bir etkisinin olduğu görülmektedir. Modelin açıklama gücü olarak ifade edilen R²=0.05 olarak hesaplanmıştır (R=0.225; R²=0.050, p<0.05). Buna göre akran ilişkileri değişkeni ile kurulan model spora katılım güdüsü puanlarındaki değişimin %5'ini açıklamaktadır.

SONUÇ

Bu araştırma güreş branşı sporcularının spora katılım güdüsü ve akran ilişkileri düzeylerini

Sporcu Eğitim Merkezlerinden faydalanma durumuna göre incelemek ve akran ilişkilerinin katılımcıların spora katılım güdüsünü yordama gücünü belirlemek amacıyla yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, katılımcıların SEM'den hizmet alma durumlarına göre spora katılım güdüsü ile akran ilişkisi bakımından gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir fark görülmemiştir. Bu bulguya benzer olarak (Karaç, 2017: 10) tarafından Sporcu Eğitim Merkezlerindeki atletizm branşındaki öğrenci-sporcuların spora katılım güdüsüyle başarı algısını belirlemek amacıyla yapılan araştırmada sporcuların katılım

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:39 – K:27

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

güdüleri arasında statülerine göre (yatılı/gündüzlü) istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır. Sporcu Eğitim Merkezlerinden faydalanmayan, yatılı kalan ve gündüzlü faydalanan güreş branşı sporcu öğrencilerinin spora katılım güdüsü arasında ise farklılıklar olduğu görülmüştür.

Spora katılım motivasyonu faktörleri bakımından değerlendirildiğinde spora katılım güdüsü toplam puanı ve başarı/statü elde etme güdüsü, yatılı statüdeki sporcularda daha yüksektir. Sporcu eğitim merkezinde yatılı olarak eğitim gören sporcu öğrencilerin ailelerinin önemli bir kısmının maddi gelir seviyesinin düşük olduğu bilinmektedir. Bu durumun sporcu performanslarında etkili olduğu düşünülmektedir. Akandere, Baştuğ ve Akdoğan (2009) tarafından yapılan çalışmada ekonomik durumun sporcu başarısı üzerinde etkili olduğu, sporcuların uzun yıllar spor yapmaları, profesyonel olmaları ve sporda başarılı olduklarında elde ettikleri eğitim, sağlık, beslenme, barınma gibi iyi yaşam koşullarını sporda başarısız olduklarında kaybetme endişesi taşıdıkları belirtilmiştir. Karaç (2010) tarafından yapılan çalışmada da benzer sonuç ortaya çıkmıştır. Sahip oldukları yaşam koşullarını kaybetmek istememe durumu yatılı sporcuların sporda başarı motivasyonunun daha yüksek olmasının nedeni olabilir (Karaç, 2017: 10). SEM'deki statüsüne (yatılı/gündüzlü) göre sporcuların başarı

algısı arasında yatılı sporcular lehine anlamlı fark olduğunu bulmuştur. Çaloğlu ve Yalçın (2020) çalışmalarında, sporcu eğitim merkezindeki güreşçilerin sporcu tükenmişlik düzeylerinin düşük olduğu görülmektedir. Bunun yatılı sporcuların spora katılım ve başarı motivasyonlarının yüksek olmasından kaynaklanabileceği söylenebilir. Kaya (2014), güreş eğitim merkezlerinde eğitim gören 12-16 yaş sporcuların motivasyonel faktörlerini incelediği çalışmada şampiyon olmak ve saygınlık kazanmak için güreş yaptıkları belirtilmiştir.

Takım üyeliği/ruhunun yatılı statüdeki sporcularda daha yüksek olduğu görülmektedir. Güreşçi sporcular her ne kadar bireysel spor yapıyor olsalar da takım yarışmalarında mücadeleye ettikleri için SEM'de kalan diğer sporcularla kendilerini takımın bir parçası gibi görmekteirler. Altıntaş, Hacıoğlu, Sağtürk, Belman ve Aşçı'nın (2010) yapmış olduğu genç futbol oyuncularının spora katılım güdüleri ve başarı algıları arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmanın sonucuna bakıldığında, en önemli katılım güdüsü alt boyutu beceri geliştirme ve takım üyeliği olarak bulunmuştur. Şirin ve arkadaşlarının (2008) yapmış olduğu çalışmada, spor yapan lise öğrencilerinin spora katılım motivasyonu alt boyutlarından en önemli maddelerin beceri gelişimi ve takım ruhu/üyeliği olduğunu belirtmiştir.

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:39 – K:27

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

Fiziksel uygunluğu sağlama/enerji harcama isteği, yatılı statüdeki sporcularda daha yüksektir. Oyar, Aşçı, Çelebi ve Mülazımoğlu'nun (2001) Türk sporcular üzerine yaptıkları çalışma, spora katılımı sağlayan en önemli güdülerin, branşta yükselme, beceri geliştirme, fiziksel olarak sağlıklı olma, yeni beceriler öğrenme ve eğlenme gibi fiziki, sosyal ve biyolojik faktörler olduğunu göstermektedir. 12-16 yaş grubundaki gençlerin sportif aktivite ortamlarına ilgi duymalarındaki nedenlerin belirlenmesinde; fizyolojik, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarının karşılanması önem arz etmektedir.

Yarışma güdüsü, gündüzlü statüdeki sporcularda diğer statüdeki güreşçilere göre daha yüksektir. Sporcuların SEM'lerde kalabilmesi için belirli şartlar bulunmaktadır. Bu şartların başında ise branşında belirli bir sportif başarı elde edebilmesidir. Spor Genel Müdürlüğü sporcu eğitim merkezleri yönetmeliğine göre, Sporcu Eğitim Merkezlerine yerleştirilmek üzere tercih yapan adaylardan ilgili branşın federasyonu tarafından hazırlanan federasyon talimatında yer alan müsabakalardaki şartlara sahip olanlar, müsabakaların öncelik sırasına göre müsabakalarda elde ettikleri dereceleri, katılımları, sıralamaları, tercih ettiği merkez, öğrenim durumları (sınıf) ve yaş kriteri dikkate alınarak Sporcu Eğitim Merkezlerine yerleştirilirler (SHGM, 2021: 1-8). SEM'lerde kalabilmek için gereken

sporitif başarı gereklilikleri sporcuların yarışma motivasyonlarına da yansımaktadır. Altın ve Özseri (2017) tarafından yapılan çalışmada, sporcu eğitim merkezinde hizmet alma süresine göre; yarışma severliği benimseme boyutunda anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

Beceri geliştirme güdüsü, gündüzlü olarak SEM'lerden faydalanan sporcu öğrencilerde daha yüksektir. Karaç'ın (2017) çalışmasında, bu araştırma bulgusunun aksine yatılı statüsündeki sporcuların gündüzlü statüsündeki sporculara göre beceri öğrenimine, beceri gelişimine daha fazla önem verdikleri görülmektedir. Bozkurt (2014) çalışmasında, erkek sporcular en yüksek puanı beceri geliştirme alt boyutunda elde etmişlerdir. Salguero ve arkadaşları (2004) ortalama yaşları 14 olan İspanyol yüzücüler ile yaptıkları çalışmada, yüzücüler için en önemli alt boyutun beceri gelişimi olduğunu tespit etmişlerdir. Bu sonuçlara göre gündüzlü statüdeki öğrenci-sporcuların becerilerini geliştirdiklerinde ve yarışmada üstün yeteneklerini rakiplerine karşı gösterdiklerinde yatılı statüdeki öğrenci-sporculardan daha fazla güdülediğini söyleyebiliriz. Hareket etme ve aktif olma güdüsü, gündüzlü statüdeki sporcularda yüksektir.

Bu çalışmada, SEM statüsüne göre sporcuların eğlence ve arkadaşlık faktörlerine göre spora katılım motivasyonlarında bir fark görülmemiştir. Karaç (2017) çalışmasında,

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:39 – K:27

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

erkek öğrenci-sporcuların eğlenmek amaçlı spora katılım gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Buonamano, Cei ve Mussino (1995) İtalyan sporcular üzerine yapmış oldukları çalışmada, eğlence ve takım üyeliği ve ruhunun en yüksek güdü olduğunu ortaya koymuşlardır (Karaç, 2017: 2). Bozkurt'un (2014) çalışmasında, en düşük puanı erkek sporcular eğlenme alt boyutunda elde etmişlerdir.

Araştırma bulgularından bir diğeri de sporcu öğrencilerin akran ilişkilerinin Sporcu Eğitim Merkezlerinden faydalanma durumlarına göre birliktelik, çatışma, yardım, yakınlık alt boyutlarında farklılık göstermesidir. Birliktelik ve yakınlık alt boyutlarında yatılı güreşçilerin akran ilişkilerinin daha iyi olduğu, yardımlaşma, çatışma ve genel akran ilişkisi düzeyinde gündüzlü güreşçilerin ilişkilerinin daha iyi olduğu söylenebilir. Spor ortamlarında akran ilişkileri geliştiren gençlerin sosyal ve psikolojik gelişim açısından kazanımlar elde edebilmeleri mümkündür. Yatılı spor ortamlarında gelişen olumlu arkadaşlık ilişkileri sorun yaşanan dönemlerde psikolojik destek sağlayarak bireyi içinde olduğu negatif durumdan uzaklaştırabilir (Köklü, 2020). Bu da psikolojik olarak rahatlama sağlarken birliktelik ve yakınlık duygusunu artırabilir. Bu durumun tersine, Çetin ve Hacısofaoğlu (2019) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, güreş eğitim merkezlerinde oluşturulan hiyerarşik ilişkilerden dolayı akranlarından şiddet

gördüklerini beyan eden sporcular olmuştur. Bu durum da yatılı sporcularda birliktelik ve yakınlık sağlıyor olabilir. SEM'de kalma durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemiş olsa da akran ilişkisinde korumacılığın sporcu eğitim merkezlerinden faydalanmayan güreşçilerde gündüzlü ve yatılı sporculardan daha fazla olduğu görülmüştür.

Araştırma sonucunda elde edilen diğer bir bulgu da akran ilişkileri ile spora katılım güdüsü arasında zayıf seviyede, pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmuş olmasıdır. Yapılan analiz sonucuna göre, akran ilişkilerinin spora katılım güdüsüne pozitif yönde ve zayıf düzeyde (%5) bir etkisinin olduğu görülmüştür. Pehlevan ve Bal (2018) 13-15 yaş grubu çocuklarda spora katılımın akran ilişkileri ve sosyal destek alma üzerine etkisi adlı çalışmasında spora katılım durumunun akran ilişkileri alt boyutunda anlamlı oranda yüksek bulunmuştur. Spora katılımın yeni arkadaşlar bulma anlamında önemli bir motivasyon kaynağı oluşturabileceği ifade edilmektedir.

Bu çalışmada SEM'de yatılı ve gündüzlü hizmet alan güreş sporcuları örneklem olarak alınmış ancak sadece 3 kız güreş sporcusunun SEM'lerden hizmet aldığı görülmüştür. Bu nedenle analizlere dahil edilmemiştir. Çalışmanın sınırlılıkları göz önünde bulundurularak, ileride yapılacak çalışmalara uygulayıcılar ve araştırmacılar açısından yardımcı

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences
July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:39 – K:27

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

olması amacıyla bundan sonraki yapılacak çalışmalarda değişkenlerin cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığının incelenmesi, farklı branşlarla karşılaştırmalı araştırmaların yapılması, SEM öğrenci sporcularının spor yapmaya ilişkin diğer motivasyon unsurlarının ortaya çıkarılması, SEM'lerden memnuniyet düzeyleri, sporcuların SEM'lerde yaşadıkları sorunlar gibi konuların nitel araştırma yöntemleriyle incelenmesi bu araştırmanın önerileri arasındadır.

Sporcu eğitim merkezlerinden hizmet alan sporcuların yaş aralığının 12-18 olduğu göz önüne alınırsa burada eğitim gören sporcuların sporla tanışmaları, doğru temel ve doğrultuda eğitim almaları açısından sporcu eğitim merkezleri oldukça önemlidir. Sporcu öğrencilerin spora katılım motivasyonlarının ve akran ilişkilerinin belirlenmesi, sorunların tespiti, sporcuların eğitim merkezine devam edip etmeme veya eğitim merkezinden ayrıldıktan sonra spora devam etme durumlarının öngörülmesi açısından önemlidir. Yapılan benzer çalışmaların sonuçlarının değerlendirilerek uygulamaya yansıtılması uzman kadrolar ve doğru eğitim programları ile kalıcı sportif başarılar için somut adımların da atılmasını sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

AKANDERE, M., BAŞTUĞ , G., AKDOĞAN, Z., (2009). Erkek Maraton-

cularında Sosyal Çevre ve Ekonomik Durumun Spora Yönelmeye Etkisi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi(22): 459-466

ALTIN, M., ÖZSARI, A., (2017). Sporcu Eğitim Merkezlerinde Yatılı Olarak Eğitim Gören Sporcuların Ahlaki Karar Alma Tutumları, Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD), 3(1): 133-145

ALTINTAŞ, A., HACIOĞLU, O., SAĞTÜRK, B., BELMAN, C., AŞCI, F., (2010). Genç Futbol Oyuncularının Spora Katılım Güdüleri ve Başarı Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Türkiye Klinikleri Spor Bilimleri Dergisi, 2(1): 26-31

ALTUN, S., BÜYÜKÖZTÜRK, Ş., (2011). Değişim Eğilimleri Ölçeğinin Geliştirilmesi, <https://www.researchgate.net/publication/312477806> (E.T. 29.06.2022). 73-90

AQUILINA, D., (2013). A Study of The Relationship Between Elite Athletes' Educational Development and Sporting Performance, The International Journal of the History of Sport, 4(30): 374-392

ATİK, Z., ÇOBAN, A., ÇOK, F., DOĞAN, T., KARAMAN, N., (2014). Akran İlişkileri Ölçeği'nin Türkçeye Uyarlaması: Geçer-

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:39 – K:27

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

- lilik ve Güvenirlilik Çalışması, Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 2(14): 433-446
- AYCAN, A., YILDIZ, K., (2016).** 11-14 Yaş Grubu Öğrencilerin Spora Katılım Motivasyonlarının Cinsiyetleri Açısından İncelenmesi, International Journal of Social Science Research, 1-9
- BEDEL, A., (2013).** Sınıf Tekrarı Yapan ve Yapmayan Öğrencilerin Akademik Güdülenme ve Kaygı Düzeylerinin Karşılaştırılması, Milli Eğitim Dergisi, 43(200): 111-122
- BOZKURT, Ş., (2014).** Okul Sporlarına Katılan Öğrencilerin Katılım Motivasyonu, Başarı Algısı ve Öz-yeterliliklerinin İncelenmesi, Antalya Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi
- BUKOWSKI, W., HOZA, B., BOIVIN, M., (1994).** Measuring Friendship Quality During Preandearly Adolescence: The Development and Psychometric Properties of the Friendship Qualities Scale, Journal of Social and Personal Relationships(11): 471-84
- BUONAMANO, R., CEI, A., MUSSINO, A., (1995).** Participation motivation in Italian youth sport. The sport psychologist, 9(3): 265-281
- ÇALOĞLU, M., YALÇIN, Ö., (2020).** Sporcu Eğitim Merkezlerindeki Güreşçilerin Sporcu Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 1(2): 59-73
- ÇETİN, M., (2013).** The Role Of Gender and Parental Attitudes Upon The Sports Participation Motivation Among The Table Tennis Players Who Studied at The University, International Journal of Academic Research, 5(1): 136-142
- ÇETİN, E., HACISOFTAOĞLU, İ. (2019).** Sporda Fiziksel ve Duygusal İstismar: Bireysel Sporlar Örneği. 1. Ulusal Şiddeti Anlamak Kongresi. İstanbul.
- GILL, D.L., GROSS, J.B., HUDDLESTON, S., (1983).** Participation Motivation in Youth Sports. International Journal of Sport Psychology, 1-14
- GÜLAY, H., (2010).** Okulöncesi Dönemde Akran İlişkileri (Birinci Baskı), Pegem Akademi Yayınları, Ankara
- İLHAN, L., (2008).** Eğitilebilir Zihinsel Engelli Çocuklarda Beden Eğitimi ve Sporum Soyalleşme Düzeylerine Etkisi, Kastamonu Eğitim Dergisi, (25 (2): 315-324
- KARAÇ, Y., (2017).** Sporcu Eğitim Merkezlerindeki Atletizm Branşı Öğrenci-Sporcuların Başarı Algıları ile Spora

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:39 – K:27

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

Katılım Güdülerinin İncelenmesi. Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi

KAYA, Y., (2014). Güreş Eğitim Merkezlerindeki 12-16 Yaş Sporcuların Motivasyonel Faktörlerinin İncelenmesi, İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 4(1-2): 27-31

KELECİOĞLU, H., (1992). Güdülenme. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7(7)

KOLT, G., KIRBY, R., BAR-ELI, M., BLUMENSTEIN, B., CHADHA, N., LIU, J., KERR, G., (1999). A Crosscultural Investigation of Reasons for Participation in Gymnastics, International Journal of Sport Psychology, (30): 381-398

KÖKLÜ, O., (2020). Sporcu Eğitim Merkezlerindeki Güreşçilerin Psikolojik Dayanıklılık Düzeylerinin İncelenmesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi

OYAR, Z.B., AŞCI, F.H., ÇELEBİ, M., MÜLAZLMOĞLU, Ö., (2001). “Spora Katılım Güdüsü Ölçeği” nin Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması, Spor Bilimleri Dergisi, 12(2): 21-32

PEHLEVAN, Z., BAL, S., (2018). 13-15 Yaş Grubu Çocuklarda Spora Katılımın

Akran İlişkileri ve Sosyal Destek Üzerine Etkisi, Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 23(4): 191-203

SALGUERO, A., GONZALES-BOTO, R., TUERO, Ç., MARQUEZ, S., (2004). Relationship Between Perceived Physical Ability and Sport Participation Motives in Young Competitive Swimmers, Journal of Sports Medicine and, 44(3): 294-299

SOYER, F., CAN, Y., GÜVEN, H., HERGÜNER, G., BAYANSALDUZ, M., TETİK, B., (2010). Sporculardaki Başarı Motivasyonu ile Takım Birlikteliği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 7(1): 225-239

SPOR HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (2021). 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılında Sporcu Eğitim Merkezlerine (SEM) Alınacak Sporcu Öğrencilere Yönelik Başvuru Kılavuzu, <https://shgm.gsb.gov.tr/Public/Edit/> (E.T. 26.07.2021)

ŞİRİN, E., ÇAĞLAYAN, H., ÇETİN, M., ALPASLAN, İ., (2008). Spor Yapan Lise Öğrencilerinin Spora Katılım Motivasyonlarına Etki Eden Faktörlerin Belirlenmesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2(2): 98-110

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:39 – K:27

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

TİRYAKİ, Ş., (2000). Spor Psikolojisi: Kavramlar, Kuramlar ve Uygulama, Eylül Kitap ve Yayınevi, Yayın No: 5, Ankara, ss.91-100

TOZOĞLU, E., BAYRAKTAR, G., AKA, S.T., TATLISU, B., (2014). Studying The Effects of Sporting Habits on The Self-Esteem of Disabled Individuals. Journal of Physical Education & Sports Science/Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 8(2): 233-241

TÜRK DİL KURUMU (2021). Spor, <https://sozluk.gov.tr/> adresinden (E.T. 19.07.2021)

VALLERAND, R., (2004). Intrinsic and Extrinsic Motivation in Sport. Encyclopedia of Applied Psychology, (2), 427-435

WHITE, S., DUDA, J., (1994). The Relationship of Gender, Level of Sport Involvement, and Participation Motivation to Task and Ego Orientation. International Journal of Sport Psychology, (25): 4-18

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:39 – K:27

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

EXTENDED ABSTRACT

Introduction: Wrestling Training Centers, which were established as a project in the early 1990s to serve only in the branch of wrestling, have now turned into Athlete Training Centers (SHGM, 2021) that serve different sports branches (such as badminton, mountaineering, fencing, tennis, boxing, athletics, sailing). With the ultimate aim of ensuring and developing continuity in the country's sports activities, the purpose of establishing Athlete Training Centers is to determine the age of children to start sports activities according to the qualifications of the sports branch and conduct the talent exam so that all their needs are met by the government and they can become top-level athletes with the training given under the supervision of branch trainers besides their education life. In Athlete Training Centers, trainings are provided in boarding and daytime status. The basic needs (food, shelter), education needs (clothing, stationery) and other needs of the education center students are met by the Provincial Directorates of Youth and Sports, where the education center is located (Karac, 2018). These centers constitute a large pool of athletes for the branches in which training is provided. As a result of systematic and programmed studies, the student-athletes trained in these centers started to receive degrees in many national and international organizations. Athlete Training Centers continue their activities in 49 centers located in 46 provinces. These centers provide services in 16 branches. These centers are thought to contribute to our understanding about the reasons for the participation of student athletes in sports in the Athlete Training Centers, where the student athletes at the age of starting sports in our country are taken with an examination by providing equal opportunities on the basis of ability, the use of new methods and teaching techniques in the training centers and the increase in the awareness level of trainers, trainers and students with the determined methods and techniques so that they can be guided more appropriately. Also, it is thought that these centers will contribute to our understanding of whether the peer relations of student athletes who are expected to represent our country in national and international competitions affect their motivation to participate in sports. For this reason, the aim of the research is to examine the motivation of participation in sports and the level of peer relations among the wrestling athletes according to their participation in Athlete Training Centers and to determine the predictive power of peer relations on the motivation of participants' participation in sports. **Method:** In order to collect data in the research, a questionnaire consisting of three parts was applied via the Google form. In the Personal Information Form, there are 12 questions about the demographic characteristics of the athletes. In addition, a 5-point Peer Relationship Scale, a Likert-type

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:39 – K:27

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

scale developed by Bukowski, Hoza, and Boivin (1994) and adapted into Turkish by Atik et al. (2014) was employed. In this scale, children are asked to answer the questions thinking about their best friends. Also, this scale has 22 items and five sub-dimensions (Togetherness, Help, Conflict, Protection, Closeness). Cronbach's alpha values for the Turkish version of the scale vary between 0.66 and 0.86 for the sub-dimensions. The total internal consistency value for the entire scale was calculated as 0.85. In addition, the Sports Participation Motivation Scale which was developed by Gill, Gross and Huddleston (1983) to determine the reasons for individuals to participate in sports and adapted into Turkish by Oyar, Aşçı, Çelebi, and Mülazımoğlu (2001) was used. This is a 3-point Likert type scale consisting of 30 items and 8 sub-dimensions (Team Membership/Spirit, Fun, Skill Development, Friendship, Success/Status, Energy Burn, Competition, Movement/Activity). The Turkish version of the scale has a Cronbach's alpha consistency coefficient ranging from 0.61 (Skill Development) to 0.78 (Achievement/Status) for the sub-dimensions. The total internal consistency value for the entire scale was calculated as 0.86. With the necessary official permissions taken from the Ministry of Youth and Sports, the data collection tools used in the research were applied in 2020-2021 season in the wrestling training center and Wrestling Halls located in 21 provinces (Adana, Adıyaman, Antalya, Afyon, Aksaray, Aydın, Balıkesir, Çorum, Denizli, Edirne, Kahramanmaraş, Kayseri, Konya, Manisa, Muğla, Ordu, Osmaniye, Samsun, Sivas, Tokat, Yozgat). Due to the quarantine period during the pandemic process, the data were collected via an internet-based survey (Google Forms). The statistical analyses were carried out through the IBM statistical package program. To check whether the data met the prerequisites of parametric tests, the skewness and kurtosis (normal distribution of the data) values as well as the results of the Levene (equality of variances) test were examined. Descriptive statistics, Kruskal Wallis H, Mann Whitney U, ANOVA, Pearson Correlation and Regression Analysis tests were used to analyze the data. **Findings and Results:** This study aimed to examine the motivation of participation in sports and the level of peer relations among the wrestling athletes according to their utilization from Athlete Training Centers and to determine the predictive power of peer relations on the motivation of participants' participation in sports. According to the results of the analysis, there was no statistically significant difference between the groups in terms of the motivation to participate in sports and the peer relationship with regard to their participation in SEM. However, it was observed that there were differences between the motivation of participating in sports among the wrestling athletes who do not benefit from the Athlete Training Centers, stay in boarding and benefit from the daytime. When evaluated in terms of motivation factors for participation in sports, the total

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:39 – K:27

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

score of motivation to participate in sports and the motivation to achieve success / status were higher among the athletes with boarding status. It is known that the financial income level of a significant part of the families of the sportsman students who receive boarding education at the sportsman training center is low. As a result, considering that the age range of the athletes who receive service from the athlete training centers is 11-18 in the research, athlete training centers are very important for these sportsmen in terms of getting acquainted with sports and receiving training in the right basis and direction. It is important to determine the motivation for participation in sports and peer relations of the athlete students in order to determine their problems and predict whether the athletes attend the training center or continue the sports after leaving the training center.

SPORDA YABANCILAŞMAYA SOSYOLOJİK BAKIŞ ⁽¹⁾

A SOCIOLOGICAL VIEW OF ALIENATION IN SPORTS

*Ersin AFACAN**Millî Eğitim Bakanlığı, Manisa / Türkiye**ORCID ID: 0000-0002-3382-4116*

Öz: Bireyin önce kendisinden sonra etrafındaki insanlardan duygu, düşünce ve davranış açısından uzaklaşma durumuna yabancılaşma denir. Başlangıçta dinsel temellere dayanan yabancılaşma, Avrupa'da başlayan sanayi devrimi ile günümüzdeki anlamına ulaşmıştır. Sosyolojik bir kavram olan yabancılaşma, her türlü sosyal ortamda karşılaşılan ilişkileri değerlendirme için kullanılmaktadır. Hayatın her yaşam alanında ortaya çıkan yabancılaşma spor alanında da ortaya çıkmaktadır. Örneğin, yurt dışına giden bir spor insanı, ülkesinde olduğu gibi kendisini rahat ve esnek hissetmezse yabancılaşmanın sportif boyutunu yaşıyor demektir. Bir başka örnek olarak uzun bir süredir çalıştığı kulüpteki kültürel değişimlere uyum sağlayamayan bir spor insanı o kulübe karşı yabancılaşma hissedebilir. Yabancılaşmadan kaynaklanan sportif olay, olgu ve objelere karşı ilgi azalması, yaratıcılığın düşmesi ve soyutlanma gibi olumsuz durumlar spor insanının çalışma yaşamını ve performansını doğrudan etkileyebilmektedir. Dolayısıyla bu çalışma, sporda yabancılaşma olgusunu sosyolojik açıdan derleyip bir senteze ulaşmak amacıyla yapılmıştır. Kulüpteki sağlık kadrosunda çalışan spor psikologu ile teknik kadroda çalışan mental antrenör spordaki yabancılaşma sorununa çözüm olabilir. Bu tip uzmanların çalışmaları spor insanlarının daha gelişmiş sorumluluk anlayışına sahip olmaları, kendilerini daha iyi kontrol edebilmeleri, görev bilincini geliştirmeleri, hata toleransını arttırmaları, tutum bakımından standart olmaları açısından önemli ve gereklidir. Böyle bir yardım olan her spor insanı, sporda yabancılaşma tuzağından kendisini uzak tutabilir.

Anahtar Kelimeler: Spor, Yabancılaşma, Spor İnsanı, Sosyolojik Bakış

Abstract: Alienation is the state of alienation of the individual first from himself and then from the people around him in terms of feelings, thoughts and behavior. Alienation, which was initially based on religious grounds, reached its current meaning with the industrial revolution that started in Europe. Alienation which is a sociological concept, is used to evaluate the relationships encountered in all kinds of social environments. Alienation which occurs in every area of life, also appears in the field of sports. For example, if a sports person who goes abroad does not feel comfortable and flexible as in his country, it means he is experiencing the sportive dimension of alienation. Or, a sports person who cannot adapt to the cultural changes in the club he has been working for for a long time may feel alienated from that club. Negative situations such as loss of interest in sports events, facts and objects, decrease in creativity and isolation caused by alienation can directly affect the working life and performance of sports people. Therefore, this study was carried out to compile the phenomenon of alienation in sports from a sociological perspective and to reach a synthesis. The sports psychologist working in the health staff of the club and the mental trainer working in the technical staff can be a solution to the problem of alienation in sports. The work of such specialists is important and necessary for sports people to have a more developed sense of responsibility, to control themselves better, to improve their sense of duty, to increase their tolerance for errors, and to be standard in terms of attitude. Any sports person who receives such help can avoid the alienation trap in sports.

Keywords: Sports, Alienation, Sports Person, Sociological Perspective

Doi: 10.17368/uhbab.2022.27.02

- (1) *Sorumlu Yazar, Corresponding Author: Ersin AFACAN (Dr., Ph.D.), Millî Eğitim Bakanlığı, Manisa / Türkiye, mentorersin@hotmail.com, Geliş Tarihi / Received: 16.05.2022, Kabul Tarihi / Accepted: 23.09.2022, Makalenin Türü: Type of Article: (Derleme ve Literatür – Review and Literature) Çıkar Çatışması, Yok – Conflict of Interest, None, Conflict of Interest, None, Etik Kurul Raporu veya Kurum İzin Bilgisi Ethical Board Report or Institutional Approval, Yok / None*

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:33 – K:23

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

GİRİŞ

Yabancılaşma kavramı, yazılı tarihte ilk kez Tevrat'ta geçmektedir. Eski Ahid denilen bu kutsal kitapta yabancılaşma puta tapma ile ilgili olarak kullanılmıştır. İlk kitaplı peygamber olan ve tek tanrılı dinlerin kurucusu kabul edilen Hz.Musa'ya göre puta tapmak; putların insan yapımı olmasına rağmen insanlar tarafından kutsal sayılmasıdır. İnsanın kendisini gerçekleştirmek için kendi ürettiği nesnelere aşkınlık atfetmesi ve bundan sonra onlardan medet umması ve bu saymaca kutsallık aracılığıyla kendi benliğine yönelmesi, kendi varlığına yabancılaşması anlamına gelmektedir. Dini bir bağlamda kullanılmış olsa da yabancılaşma kavramının modern anlamı da özü itibariyle böyledir (Güleç, 2010:113).

Yabancılaşma, sanayi devrimi ile kavram olarak günümüzdeki anlamına ulaşmıştır. Çünkü İngiltere'de başlayan sanayi devrimi ile toplumlarda sınıflar arasındaki farklar daha net ortaya çıkmıştır. Bu nedenle egemen güçler, halkın düşünme yapısını burjuvaya yakınlaştırmak için yöntemler aramıştır. Bunun için sanat ve spor en etkili yollar olmuştur (Elibol, 1985:35). Örneğin, sert ve rekabetçi bir ekonomik sistemde yaşayan işçilerin bu ortamdaki bir süre de olsa uzaklaşmak için spora yöneldikleri gözlenmiştir. Böylece yabancılaşma olgusunun işçiler üzerinde oluşturduğu olumsuz duygular denetim altına alınmaya çalışılmıştır. Yani spor, işçi sınıfı için zor şart-

ların bir panzehiri olmaya başlamıştır (Afacan, 2019:222).

Bu bilgilerden hareket ile çalışmanın ana sorusu, “sporda yabancılaşma nedir?” sorusudur. Bu sorunun yanıtını aramak için literatür taraması yapılmıştır. Dolayısıyla bu çalışma, spor ile yabancılaşma arasındaki ilişkileri saptama amacı taşıyan betimleme yöntemine dayanmaktadır. Bu bağlamda çalışmada, öncelikle sosyolojik bakış ile yabancılaşma konusuna değinilmektedir. Daha sonra sporda yabancılaşma konusu incelenerek, sonuç kısmında birtakım önerileri sunulmaktadır.

SOSYOLOJİK BAKIŞ

Sosyolojik bakış, sosyal etkileşime bağlı olarak grubun bir parçası olan insanı inceleyerek sosyal yaşamı bir bütün olarak algılamadır (Afacan ve Avcı, 2020:2). Bu bütün olarak algılama, sosyal yaşamın bir kesimi ile değil bütünüyle ilgilenmek demektir (Kızılcıkelik ve Erjem, 1996:519). Bu nedenle herhangi bir konuya sosyolojik bir bakış açısı ile yaklaşırken sadece şimdiki zamana değil, geçmiş zamana da değinmek gerekir.

Bireyin toplum içindeki konumunun ve buna bağlı olarak yaşadığı sorunlarının sosyolojik olarak nasıl değiştiği üzerine sürekli çalışmalar yapılmaktadır. Yapılan çalışmalar kavramsal tartışmaları da beraberinde getirmektedir. Bu tartışmalar sosyolojik bir bakışla bireyin kavramsal algısını anlamaya çalışmaktadır.

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:33 – K:23

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

Bu anlama görevi, bireyin toplum karşısındaki konumunu ve sorunlarını sosyolojik anlayışın içerisinde değerlendirmeyi de içermektedir. Örneğin; mevsimler spor insanların hayat tarzlarını ve giysilerini etkilemektedir. Aynı şekilde spor kültürüne ait sosyal gerçeklikler de spor insanların tutumlarını etkilemektedir.

Spor ortamlarında olması gereken tutumlardan biri empatidir. Çünkü empati, spor etkinliklerine katılan spor insanları için önemli bir değişkendir (Kalliopuska, 1987:12). Bu bağlamda sosyolojik bakış açısı, insanlara etrafındaki insanları daha iyi tanıma olanağı sağlar. Örneğin spor insanının diğer spor topluluklarındaki insanları ve grupları anlama ve onlar hakkında empati yapma yeteneği sosyolojik bakış ile geliştirilebilir.

YABANCILAŞMA

İnsan hissettiklerinden, arzu ve düşüncelerinden yani gerçekte olduğu kişiden ayrılmaya başladığında yabancılaşma ortaya çıkıyor demektir (Sayar, 2014:54). Bu bağlamda yabancılaşma özellikle diğer insanlarla ve bazen de kendimizle arzu ve düşünce olarak ilişkilennememenin bir tarzıdır. Yani yabancılaşma önce kendimizle, sonra da karşıımızdaki insan veya insanlarla anlamlı bir içsel bağlantı kuramaktır (Afacan, 2019:223).

Başkalarının yanında insanın kendisine yabancılaşması da benzer şekilde insanın ken-

disini; kendi davranışlarının öznesi olarak düşünen, duyan ve seven bir kişi olarak değil, kendi güçlerinin dışlaşmış açılımlarının nesnesi olarak algılanabilir (Fromm, 1994:54). Farklı bir ülkenin ligine çalışmak için giden bir spor insanının kendi vatanındaki gibi rahat ve özgür davranmaması sporda kendine yabancılaşma olgusuna örnek gösterilebilir (Afacan, 2019:223).

Modernizmin anlam kaybı, yalnızlaşma ve yabancılaşma gibi bazı yeni olumsuzlukların oluşmasına sebep olmuştur. Bununla birlikte dünyanın cazibesinin bozulması, topluluklardaki birliğin kaybı, ahlaki yapının çözülmesi, birey ve evren arasındaki anlam ilişkisinin sona ermesi gibi modernitenin olumsuzlukları pek çok sosyolog tarafından ele alınmaktadır (Sayar, 2012:157). Bu nedenle yaşadığımız çağa bencillik çağı denilebilir. Yaşadığımız topluma da Pazar Benliği Toplumu denilebilir. (Sayar, 2012:43). Benzer durumlar sporda da artarak yaşanmaktadır. Dolayısıyla yabancılaşma temelde hem ahlak felsefesinin hem de psikolojinin bir sorunu ve araştırma konusudur.

Psikolojide yabancılaşma ile ilgili temel kavramlardan biri bilinç kavramıdır. Bilinç; insanı ve insanın içinde var olan, tarihi durumca belirlenen tesadüf sınırlamaları temsil eder. Bilinç dışı ise kökleri evrende olan evrensel insanı; ondaki bitkiyi, hayvanı ve ruhu temsil eder. Bilinç dışının bilincine varmak, in-

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:33 – K:23

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

sanın bütün insancılığı ile temas edip toplumun her insanda ve bunun sonucu olarak da bütün insanlarla türdeşleri arasında kurmuş olduğu engelleri ortadan kaldırmak demektir. Bu amacın tam anlamında gerçekleşmesi güç olup çok seyrek görülen bir olaydır. Fakat bu amaç, insanın toplumca koşullandırılmış kendisine ve türdeşlerine yabancılaşma durumundan kurtulma yolu olduğu için herkes ona bir ölçüde yaklaşabilir (Fromm, 1984:149). Aksi durumda içerleme ve korkular nedeniyle özellikle çocuğun başkalarına yabancılaşması, gelişim sürecinde narsistik eğilimlerin ortaya çıkmasına en çok katkıyı yapan etkenlerden biridir. İçerleme ve korkular gibi olumsuz durumlar, başkalarıyla olan olumlu duygusal bağları zayıflatır ve insanın sevme yetisini ve kapasitesini azaltır (Horney, 1999:76). Örneğin, bir spor takımında yer alan sporcu, maçlarda yeterince süre alamama korkusu veya takımdan gönderilme korkusu yaşayabilir. Bu tür korkular, sporcunun takımın diğer üyelerine karşı beslediği olumlu duyguları azaltıp olumsuz duyguları arttırabilir. Bu da yabancılaşmayı tetikleyebilir.

Böyle bir durumda, zihniyetlerin gelişip değişebilmesi için, öncelikle içinde bulunulan durumun grup ve insan üzerinde yeterince güçlü şekilde baskı yapması gerekir. Bu baskının insanların çoğunluğu tarafından hissedilmesi için toplumda özgürlük bölgelerinin

bulunması, insanların yeni ihtiyaçlara cevap veren ve yeterince değerlendirilmiş yeni sosyo-kültürel modellerden haberdar olması gerekmektedir (Turgut, 1994:7). Çünkü insanın karakterini kısa zamanda geliştirmesinin en iyi yollarından biri, taklit edeceği olumlu sosyo-kültürel modeller ve rol modelleri bulmasıdır. Bunun için insan, beğendiği kişilerin özelliklerini içinde hissetmelidir. Onların tavır, konuşma ve davranışlarını kendisininmiş gibi uygulamalıdır (Epiktetos, 2010:66). Dolayısıyla çocuklar başta olmak üzere çoğu insanda görülen yabancılaşma kolayca etki altında kalmaktır. Bu etki altında kalmak, iyi rol modeller söz konusu ise gelişime katkı sağlayıcıdır. Fakat spor insanının düşünsel alt yapısı yani felsefi temeli sağlam değilse rol modellerinin etkisi de uzun vadeli olmayacaktır. Dolayısıyla spor insanın kendisini gerçekleştirme ve sportif yaşamını anlamlı kılabilmesi için yabancılaşmanın üstesinden gelebilmesi gerekmektedir.

Günümüzde, pazar ekonomisinin teşvik ettiği tüketimci bireycilik, kişisel denetimin de kaybolmasıyla Kaliforniya Benliği denilen bir benlik yapısını ortaya çıkarmıştır. Bu benlik yapısı, günümüz bireyci anlayışa ait içe dönük, narsistik, benmerkezci ve sadece kendini düşünen görüntüsünün en iyi örneğidir. Bu benlik için hayatın temel amacı, doğru seçimleri yapmak ve doğru şeyleri tüketmektir. Ne için? Hayattan alabildiğince çok almak,

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:33 – K:23

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

çok kazanmak ve hazzı en üst seviyeye çıkarıp acıyı asgariye indirmek için. Kaliforniya Benliği, duygusal adanmadan uzaktır. Sadece kendi haz ve çıkarlarının peşindedir. Böylesi bir benlik yapısının, yabancılaşmayı ve depresyonu artırması son derece normaldir (Sayar, 2012:36). Çünkü bir kişinin ne olduğu ile ne olması gerektiği konusunda yaşadığı tutarsızlık, değersizlik duygularından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle önemli başarılar kazanmış bazı insanlar, kendisine yabancılaşma pahasına bazen manevi boşluk ve anlamsızlık duyguları yaşayabilirler. Bazıları, o güne kadar kendisini aldattığını ve gerçekten ilgilenmediği şeylerle ilgilenir görünmüş olduğunu fark edebilir. Bunu göremeyenler ise kazandıkları başarılarla rağmen yine de kendilerini yetersiz görebilirler. Böyle bir durum, değersizlik duygularının daha da pekiştirilmesine sebep olur (Geçtan, 1992:77). Dolayısıyla yabancılaşma sosyolojik bir olgudur. Çünkü insana ve insanın hayatına ait, sosyal ilişkiler tarafından şekillenen bir durumdur.

SPOR ve YABANCILAŞMA

Sporun eğitim açısından bir değeri olmasında iki önemli unsur yer almaktadır. Bunlardan birincisi; insanın kendisine yabancılaşmaması, ikincisi; insanın diğer insanlarla birlikte olmasıdır (Kale ve Erşen, 2003:2). Bu birliktelik, güçlü bir kimlik duygusu adına kişinin yaşadığı toplumsal yapıyla kurduğu karşılıklılık ilkesine bağlıdır. Böyle bir ilişki-

nin kurulması için kişinin kendisini topluma bağlı hissetmesi yani aidiyet duygusu gerekmektedir. Ergenlikte oldukça güçlü biçimde ortaya çıkan aidiyet duygusunun nedeni budur. Aidiyet duygusu sayesinde genç, kendisini belli bir topluluğun üyesi olarak tanımlar. Aidiyet duygusu, gencin yaşadıklarında neye değer vereceğini bilememe kaygısını da giderir (Göka ve Beyazyüz, 2015:24). Teknolojik gelişmeler, bir yalnızlaşma ve yabancılaşma duygusuna yol açmaktadır. Sonunda saldırganlıkla sonuçlanabilecek bir narsisizm eğilimi gençleri tuzağa düşürmektedir (Sayar, 2012:124). Örneğin ergenlik döneminde öğrenciler arasında okula yabancılaşma artmaktadır (Hascher ve Hagenauer, 2010:220). Fakat sporda aynı durum her zaman geçerli değildir. Bir spor kulübüne aidiyet duygusu ile bağlanmaya başlayan bir genç, spor ortamında o kulübün takımına değer vermeye başladığı için haliyle o takımın bir taraftarı da olmaya başlar.

Ergenliğin belirgin özelliklerinden olan benlik algısı ve bilgisi, bağımsızlık isteği, genişleyen toplumsal çevresine uyum ve akran gruplarına bağlılık, bu yaştaki insanın davranışlarını büyük ölçüde etkilemekte ve sorunlar yaratmaktadır. Tipik olarak evden uzaklaşmak ve eve yabancılaşmak davranışları kimlik bunalımı diye isimlendirilen bir durumu belirlemektedir. Buna 15-16 yaş çöküntüsü de denilmektedir. Spor etkinliklerinin,

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:33 – K:23

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

sporif düzenlemelerin ve spordaki gayretlerin hem bu kimlik bunalımını atlattıklarında hem de çöküntüden kurtularak gelişim özellikleri düzeyinde bireylerin topluma uyum sağlamalarında etkili olduğu gözlenmektedir. Bu dönemde spor, bir önceki gelişim dönemi olan çocuklukta oyunun işlevini yüklenmektedir. Ancak, toplumda birçok aşırı davranışlara imkân veren, aşırı özelemleri hemen gerçekleştirebilen, yapay farklılaşmalara ve aşamalara yol açabilen spor etkinliklerini ve spor yıldızı veya spor kahramanı olmak ile sağlıklı toplumsal değişme durumlarını da çok dikkatli şekilde hesaba katmak gerekir (Özoğlu, 1982:162). Bu bağlamda toplumsal değişme ile yabancılaşmanın birbiri ile çok yakın iki kavram olduğu anlaşılmaktadır. Toplumda değişme, her zaman vardır ve var olacaktır. Önemli olan toplumdaki değişmeyi hangi etkenlerin kontrol ettiği. Bu değişimlere karşı insanların kendilerini kontrol becerilerini geliştirmesi durumunda yabancılaşma kişiye uzak kalacaktır. Örneğin, toplumda pastahaneye patisserie denildiğinde yabancılaşma başlamış ve aidiyet duygusu zedelenmiştir. Çünkü dil ile düşünce arasında bağ vardır.

Aidiyet duygusu, kişi ile toplum arasında var olan bağın kalitesini ifadesi etmektedir. Ayrıca bu duygu, insanları benzer kategoriler içerisinde anlamayı kolaylaştırmaktadır (Alptekin, 2011:20). Bu nedenle aidiyet duygusu da

dil ile yakın ilişki içindedir. Dil değişirse düşünceler de değişir. Dolayısıyla yabancılaşma, dil ile başladığı için aidiyet duygusu ve yabancılaşma adeta iç içe geçmiş iki kavramdır. Aynı durum kişi için de geçerlidir. Kişinin kullandığı kavramlar değişirse düşünceleri de değişir.

Bir toplulukta güç sahibi olmayan bireyler, kendi istekleri ile olayların sonucu arasında bir aynılığa oluşturamadıkları zaman yabancılaşma olgusu yayılır (Bilgiseven, 1986:302). Örneğin spor insanı için kontrol edemediği kulübüne ait çevresel etkenler ile kulüpten kendi beklentileri arasında bir zıtlık meydana geldiğinde o spor insanı için yabancılaşma süreci başlamış demektir. Bu süreç spor insanının yaşanılanlara yeterince anlam verememesi ile devam edebilir.

Bütün bunların yanında, sporun günümüz dünyasının gidişatına ayak uydurması yabancılaşmanın sporda da var olduğuna işaret etmektedir. Bu nedenle spor ve yabancılaşma konusu tartışılırken bir tarafta yabancılaşmaya karşı bir araç olarak spor, diğer tarafta spordaki yabancılaşma dikkate alınmalıdır. Spor, büyük kitlelerce tüketilen bir ürün haline dönüştüğü için bir meslek olarak karşımızda durmaktadır. Bu mesleğin sahibi olan sporcular da mesleğin maddi ve manevi olanaklarından sonuna kadar faydalanabilmek için bazen sporun doğasına ve amacına aykırı davranışlarda bulunabilmektedir (Öztürk, 1998:110).

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:33 – K:23

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

Zaten, toplum kişilerden yabancılaşmaz. Kişiler, toplumdan yabancılaşır. Bu süreçte, insanların yabancılık hissetmeye yabancı olmadığı da anlaşılır. Yani kişiler başlangıçta topluma ve insanlara yabancı değildir. Örneğin yeniden yapılan İnönü Stadyumu'nda yani günümüzdeki adıyla Vodafone Arena Stadyumu'nda oynanan 11 Nisan 2016'daki ilk maça Beşiktaş'a hizmet etmiş pek çok futbolcu ve spor insanını davet eden BJK Yönetimi, altyapısında yetişmiş en kariyerli ve Avrupa'da saygıyla tanınan Beşiktaş kökenli bir futbolcu olan Nihat Kahveci'yi davet etmemiştir. Bu örnek de spordaki yabancılaşma için dikkat çekicidir. Çünkü yabancılaşma, insanlar arasında istenen veya beklenen bir ilişkide yaşanan kopukluğu ifade etmektedir (Case, 2008:321).

Lisanslı ilk Türk futbolcusu Fuat Hüsnü Kayacan'dır. Kendisine ait şu cümleleri spor kültürümüzdeki yabancılaşmaya örnek olarak gösterebiliriz; “Eskiye nazaran gerek tesis gerek teknik, gerek basın ve halkın alakası bakımından sporda ilerleme olduğu muhakkaktır. Fakat eski bilgili ve oturaklı beyefendi idareciler hemen hemen yok gibidir. Nerede Ali Sami Yen, Yusuf Ziya, Burhan Felek, Hamdi Emin Çap, Adil Giray, Müslîh Peykoğlu, Galip Kulaksızoğlu, Şükrü Saraçoğlu, Fethi Tahsin, Hacı Bekir Ali Muhittin, Sabri Toprak, Beşiktaşlı Şeref, Abdülkadir Karamürsel ve diğerleri, nerede şimdiki ek-

serisi biçare idareciler?” (Soley, 1963:68). Fuat Hüsnü Kayacan'ın yukarıdaki metinde bilgili ve oturaklı beyefendi idareci diye tarif ettiği kulüp idarecilerinin futbol kültürümüzdeki son örneklerinden olan Beşiktaş Kulübü Onursal Başkanı Süleyman Seba, “Ahmet dursun, Seba gitsin” ve “tam 15 yıl oldu senin süren doldu yeter artık seba haydi istifa” tezahüratları neticesinde 1984 yılında başladığı başkanlık görevine 2000 yılında son vermek zorunda kalmıştı.

Spor meslek olarak örgütlendiğinde yeni değerler oluşturur. Hayatta ve yaşama sırasında gerçekleştirilen değerler genel ahlakın dünya, toplum ve insan görüşüne özünde uymaktadır (Şahin, 1998:16). Bundan dolayı spora sadece çeviklik ve askeri hazırlık veya kas geliştirme ve fiziksel güzellik sağlama aracı olarak bakmak yanlıştır. Spor, organik mekanizma aracılığıyla zihin ve karakter üzerinde çok etkin bir rol oynayan önemli bir terbiye yöntemidir. Ancak, şu noktaya da dikkat çekmek gerekir ki sporun zihin ve karakter üzerindeki rolü, sporun öncelikle canlı, hareketli ve özellikle gönül çekici bir oyun halinde yapılmasında, ikinci olarak da özellikle ölçülü ve ılımlı oynanmasındadır. Spor, gençlerin gözünde daima oyun şeklini ve oyunun çekiciliğini korumalıdır. Notlu ve sınavlı bir ders, bir görev, bir meslek ve zorunlu bir çalışma halini alan jimnastik ve sporun, karakter terbiyesi bakımından olan faydası ise zayıftır. Oyun şekli-

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:33 – K:23

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

ni ve çekiciliğini koruyan sporun da faydası kesinlikle ölçülü ve ılımlı bir hareket olmasındadır. Ölçüyü ve uygunluk sınırını aşan bir spor, hem fikri çalışma ve ilerlemenin düşmanıdır, hem de fiziksel ve zihinsel sağlık için zararlıdır (Başgil, 2012:53). Örneğin sporda ölçüyü ve uygunluk sınırını aşan bir durum olarak sürantreneyi gösterebiliriz. Sürantrene, ölçü ve uygunluğu aşan aşırı antrenman yapma durumlarında ortaya çıkmaktadır (Gleeson, 2002:31). Böyle bir durum çocuklar başta olmak üzere çoğu insanda inatçılığı, hırsı, yılgınlığı ve bitkinliği öne çıkarabilir. “Yenilen pehlivan güreşe doymaz” atasözünde de anlatıldığı üzere kazanma hırsı da inatçılığı teşvik edebilir.

Filozof Kant da yarışmalara katılmak konusunda isteksiz olanları zorlamayı gereksiz görüyordu. Çünkü Kant doğal sportif yeteneği, geçmişi ve eğilimi olan birisinin hem kendisinin hem de toplumun iyiliği için fiziksel gelişim ve beceriler konusunda cesaretlendirilmeye uygun en iyi insan tipi olduğunu düşünmüştür (Ramsay, 2005:19). Zaten sportif yarışmalara katılmak konusunda isteksiz olan çoğu kişide tembellik belirtileri de görülmektedir. Dolayısıyla spora yatkınlığı olan kişilerin özellikle çocuk yaşlardan itibaren spora yönlendirilmesi ve sporu sevdirmeye temelli bir eğitim sisteminin içine alınması toplumsal iyilik adına tembelliği ortadan kaldırmak için yetkililerin ve ailelerin temel amacı olmalı-

dır. Bu temel amaç sporun yabancılaşmaya karşı bir araç olarak kullanılması açısından önemlidir.

Toplumların ve insanların kendi olanaklarına ters düşmeleri onları yabancılaştırmaya doğru götürür. Yani kendi özüne ve kendi olanağına ters düşmek bir yabancılaşma durumudur ve kimliğini kaybetme sonucu verir (Ergun, 1991:66). Geçmişin ünlü Rumen tenisçisi Ilie Nastase, bu duruma örnek gösterilebilecek bir sporcudur. Hakemlere küfreden, seyircilere top fırlatan ve kötü karakteri yüzünden pek çok büyük turnuvadan dışlanan bu tenis oyuncusu, olumsuz davranışları konusunda eleştirildiğinde şöyle demiştir: “Elimde değil, bana bir milyon dolar ceza da verseler kimse beni değiştiremez. Ben böyleyim, kimse kişiliğimi değiştiremez.”. Nastase’nin bu sözleri spor kültüründeki yaygın bir görüşü dile getirmektedir. Hepimizin baskın bir davranış tarzı yani kişiliğimizi oluşturan derin bir yönelimler bütünü vardır. Kişilik, erken yaşlarda oluşmaya başlar ve bir kez oluştuktan sonra sadece son derece büyük olaylar kişiliği değiştirmektedir (Bilgin, 1995:18). Dolayısıyla burada karakter eğitimi akıllara gelmektedir. Çünkü karakter eğitimi, kişinin sorumluluklarını ve görevlerini taşıyabilecekleri akla uygun seçimler yapabilmeleri için bilgi, yetenek ve becerilerinin geliştirilmesi demektir (Ryan ve Bohlin, 1999:35). Dolayısıyla Nastase örneğinde de görüldüğü

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:33 – K:23

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

gibi sporcunun karakter bozukluğunun kaynakları ve nedenleri spor bilimcileri veya kulüpte yer alan uzmanlar tarafından iyice araştırılmalıdır. Bu araştırma çerçevesinde kulüpteki sağlık ekibinde çalışan spor psikologu ile teknik ekipte çalışan mental antrenöre önemli görevler düşmektedir. Bu tip uzmanların yapacağı çalışmalar, sadece sporcuların değil, kulüpte çalışan her spor insanının kendisini sosyolojik, psikolojik ve etik açıdan geliştirmesi için yararlı olacaktır. Böylece spor insanı, sporun özüne yabancılaşmadan diğer spor insanlarına örnek ve önder olarak çalışmalarını yapacaktır.

SONUÇ

Günümüz dünyasında insanların çoğu için sosyal yaşam çeşitli zorluklar içermektedir. Bu zorluğun yanında insanların birbirlerini kıyaslamalarına yol açan teknolojik gelişmeler de giderek artmaktadır. Bu olumsuz durumlar, sporda şiddet ve saldırganlık olaylarının çoğalmasına etki etmektedir. Özellikle teknoloji, gençlerin gelişimini engellemekte ve ergenlik dönemindeki normal narsisizmi uzatıp olgunlaşmalarının önüne set çekmektedir. Gençlerin çoğu, ilişkilerde karşılıklık ve başkalarının hislerine duyarlılık yerine sadece kendilerinin hayatın merkezinde olduğu alternatif bir ortam oluşturmak istemektedir. Dolayısıyla geçici olarak her spor insanın kişilik gelişiminde görülebilen narsisizm ve yabancılaşma giderilmesi gereken bir anor-

malliktir. Bu nedenle sporcular başta olmak üzere her spor insanına kulüp içinde ve dışın- da etkinliklere katılmaları yönünde fırsatlar verilmeli ve teşvikler sağlanmalıdır.

Spor insanının sosyal bir canlı olması ve spor kültürü denilen sosyal bir ortamda yaşamasından dolayı yabancılaşmaya sosyolojik bir bakış açısıyla yaklaşmakta yarar bulunmaktadır. Bu bakış açısına göre yabancılaşma, sosyal içeriğe sahip bir olgudur. Bu sosyal içeriği oluşturan etkenler yabancılaşmayı hem spor insanı hem de toplum için sosyal bir olgu haline getirmektedir. Bu olgunun dayandığı sosyal etkenler düşünsel, duygusal ve ekonomik durumlarla iç içedir. Çünkü yabancılaşan spor insanı, bu sosyal etkenlerden bireysel ve toplumsal açıdan doğrudan veya dolaylı olarak etkilenmektedir. Bu bakımdan kültürel bir olgu olarak yabancılaşma söz konusu olduğunda sosyolojik bakış açısı ve yaklaşım önemli duruma gelmektedir. Tüm bu nedenlerden dolayı yabancılaşma, spor kültürlerine göre benzerlikler ve farklılıklar barındırdığı için sosyolojik bakışa gereksinim duymaktadır. Özellikle yönetici, antrenör ve menajer üçgeninin sporcularda yabancılaşmayı önlemek için etkin ve etkili iletişim kurma becerisine sahip olmaları gerekmektedir.

Tüm bu açıklamalara göre sporda yabancılaşma konusuna akademik araştırmalar anlamında daha fazla önem verilmelidir. Konunun sosyolojik perspektiften ele alındığı

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:33 – K:23

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

çalışmaların sayısının artması bir gereksinim olmasının yanında sporda yabancılaşma konusuna sosyolojik ve psikolojik açıdan birliktelik sağlanarak bütüncül bir bakış açısı ile yaklaşılmalıdır. Disiplinler arası çalışmaların revaçta olduğu günümüzde, yabancılaşma gibi pek çok etkeni barındıran bir konuda sosyolojik veya psikolojik görüşleri bir kenara koymak bilimsel bir tutum olamaz. Spor ve yabancılaşma ile ilgili olarak özellikle boylamsal çalışmaların yapılması faydalı olabilir. Çünkü yabancılaşma bir anda değil, belli bir süre içinde yaşanan bir durum olduğu için boylamsal çalışmalar sayesinde yabancılaşma durumu daha netleşebilir.

Ayrıca sporda yabancılaşma sorununa odaklanan çalışmaları destekleyen spor politikalarının üretilmesi gerekmektedir. Örneğin her kulüpte, okullardaki rehberlik hizmetlerine benzer şekilde çalışan mental antrenörler istihdam edilmelidir.

KAYNAKÇA

AFACAN, E., (2019). Spor Felsefesi, Akademisyen Yayınları, Ankara, ss.222-223

AFACAN, E., NAZMI, A., (2020). Koronavirüs (Covid-19) Örneği Üzerinden Salgın Hastalıklara Sosyolojik Bir Bakış, Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, 7(5): 1-14

ALPTEKİN, D., (2011). Toplumsal Aidiyet ve Gençlik: Üniversite Gençliğinin Aidiyeti Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma (Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi), ss.20

BAŞGİL, A.F., (2012). Gençlerle Başbaşa, Yağmur Yayınevi, İstanbul, s.53

BİLGİN, N., (1995). Sosyal Psikolojiye Giriş, İzmir Kitaplığı, İzmir, s.18

BİLGİSEVEN, A.K., (1986). Genel Sosyoloji, Filiz Kitabevi, İstanbul, s.302

CASE, J.M., (2008). Alienation and Engagement: Development of an Alternative the Oretical Framework for Understanding Student Learning, Higher Education, 55(3): 321

ELİBOL, S., (1985). İlim ve İdeoloji, Birlik Yayınları, Ankara, s.35

EPİKTETOS, (2010). İçsel Huzur İyi Yaşamın Kapısını Açar, Çev.; Cengiz Erengil, Koleksiyon Yayıncılık, İstanbul, s.66

FROMM, E., (1984). Yeni Bir İnsan Yeni Bir Toplum, Çev.; Necla Arat, Say Yayınları, İstanbul, s.149

FROMM, E., (1994). Kendini Savunan İnsan, Çev.; Necla Arat, Say Yayınları, İstanbul, s.54

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:33 – K:23

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

- ERGUN, D., (1991).** Türk Bireyi Kuramına Giriş, Gerçek Yayınevi, İstanbul, s.66
- GEÇTAN, E., (1992).** İnsan Olmak, Remzi Kitabevi, İstanbul, s.77
- GLEESON, M., (2002).** Biochemical and Immunological Markers of Over Training, J. of Sports Science And Medicine. 1, ss.31-41
- GÖKA, E., BEYAZYÜZ, M., (2015).** Geçimsizler, Timaş Yayınları, İstanbul, s.24
- GÜLEÇ, C., (2010).** Pozitif Ruh Sağlığı, Arkadaş Yayınevi, Ankara, s.113
- HASCHER, T., HAGENAUER, G., (2010).** Alienation from School, International Journal of Educational research, 49(6): 220-232
- HORNEY, K., (1999).** Psikanalizde Yeni Yollar, Çev.; Selçuk Budak, Öteki Yayınevi, Ankara, s.76
- KALE, R., ERŞEN, E., (2003).** Beden Eğitimi ve Spor Bilimlerine Giriş, Nobel Yayın, İstanbul, s.2
- KALLIOPUSKA, M., (1987).** The Relation of Empathy and Self-Esteem With Active Sporting. Paper presented at the Biennial Meeting of the International Society for the Study of Behavioral Development, s.12
- KIZILÇELİK, S., ERJEM, Y., (1996).** Açıklamalı Sosyoloji Sözlüğü, Saray Kitabevi, İzmir, s.519
- RAMSAY, H., (2005).** Reclaiming Leisure Art, Sport and Philosophy, New York, USA: Palgrave Macmillan, s.19
- RYAN, K.A., BOHLİN, K.E., (1999).** Building Character in Schools: Practical Ways to Bring Moral Instruction to Life, San Francisco: Jossey-Bass, s.35
- SAYAR, K., (2012):** Terapi Kültürel Bir Eleştiri, Timaş Yayınları, İstanbul, s.124
- SAYAR, K., (2014).** Olmak Cesareti, Timaş Yayınları, İstanbul, s.54
- SOLEY, Ş., (1963).** Spor Yıllığı Hatıralar ve Düşünceler, İstanbul, s.68
- ŞAHİN, M., (1998).** Spor Ahlakı ve Sorunları, Evrensel Basım Yayın, İstanbul, s.16
- ÖZOĞLU, S.Ç., (1982).** Eğitimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma, Ege Üniversitesi Matbaası, İzmir, s.162
- ÖZTÜRK, F., (1998).** Toplumsal Boyutlarıyla Spor, Bağırhan Yayınevi, Ankara, s.110
- TURGUT, İ., (1994).** Bir Zihniyetin Çözümü, Anadolu Matbaası, İzmir, s.7

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:33 – K:23

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

EXTENDED ABSTRACT

Intruduction: Alienation is the inability to establish a meaningful internal connection with ourselves first and then with the person or people in front of us (Afacan, 2019:223). Alienation is a state of alienation from one's feelings, thoughts and behaviors, first from himself and then from other people. Alienation, which found its meaning in religious sources before, gained its modern meaning with the industrial revolution. Alienation confronts people in sports as well as in all areas of life. For example, the fact that an athlete transferred to a foreign country does not feel as a free and autonomous individual as in his country includes the sportive dimension of self-alienation. As another example, we can show that the athlete, who cannot adapt to the changes in the social structure of the club he has been in for years, feels alienated from his club. Alienation which is a sociological concept, is used to evaluate the relationships encountered in all kinds of social environments. Therefore, this study was carried out to compile the phenomenon of alienation in sports from a sociological perspective and to reach a synthesis. As a precaution against alienation, the sports psychologist, who is a member of the health team, and the mental trainer, who is a member of the technical team, should step in. With the work of these two experts, the athlete can stay away from the danger of alienation from both himself and his club as a sports person who has developed self-control skills, is responsible, has a high sense of duty, accepts his mistakes and tries not to repeat them, and has the same word and behavior. For most people in today's world, social life includes various difficulties. In addition to this difficulty, technological developments that cause people to compare each other are also increasing. These negative situations affect the increase of violence and aggression in sports. In particular, technology hinders the development of young people and prolongs the normal narcissism in adolescence and hinders their maturation. Most young people want to create an alternative environment in which they are the center of life, rather than reciprocity in relationships and sensitivity to the feelings of others. Technological developments lead to a feeling of isolation and alienation. A narcissism tendency, which may eventually result in aggression, traps young people (Sayar, 2012:124). Therefore, narcissism and alienation that can be seen temporarily in the personality development of every sport person is an abnormality that needs to be eliminated. The science of sociology approaches alienation from a sociological point of view because sports people are social beings and live in a social environment called sports culture. According to this perspective, alienation has a social content. The factors that make up this social content transform alienation into a social phenomenon that interacts with many social factors on the ba-

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:33 – K:23

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

sis of both sports people and society. The social factors on which this phenomenon is based are intertwined with intellectual, emotional and economic situations. Because the alienated sports person is directly or indirectly affected by these social factors individually and socially. In this respect, sociological perspective and approach become important when it comes to alienation as a cultural phenomenon. For all these reasons, alienation needs a sociological perspective as it has similarities and differences according to sports cultures. In addition to all these, the fact that sports keep up with the rhythm of the age shows that alienation is also experienced in sports. For this reason, both aspects should be considered while discussing the subject of sports and alienation. Sport as a tool against alienation on the one hand, and alienation in sport on the other. Sport stands before us as a profession because it has become a product consumed by large masses. Athletes who are the owners of this profession can sometimes act against the nature and purpose of sports in order to benefit from the material and spiritual opportunities of the profession (Öztürk, 1998:110). After all, society does not alienate people. People become alienated from society. In this process, it is also understood that people are not unfamiliar with feeling alienated. In other words, people are not strangers to society and people in the beginning. For example, BJK Management invited many football players and sports people who have served Beşiktaş to the first match on April 11, 2016, played at the reconstructed İnönü Stadium, i.e. Vodafone Arena Stadium, on April 11, 2016. He did not invite Nihat Kahveci, a football player of origin. This example is also remarkable for the alienation in sports. Within the framework of this research, the sports psychologist, who is a member of the health team, and the mental performance (mental) trainer, who is a member of the technical team, should step in. With the work of these two experts, the athlete will become a sports person with developed self-control skills, responsible, duty-conscious, accepting his mistakes and trying not to repeat them, and having the same word and behavior. This sports person will continue his career as a person who does not alienate the essence of sports and sets an example for other sports people.

OLİMPİYAT YOLCULUĞUNDA BİR KADIN SPORCU: ‘ANA MARIA APACHITEI OĞULTÜRK’⁽¹⁾

A SPORTSWOMAN IN THE OLYMPIC JOURNEY: ‘ANA MARIA APACHITEI OĞULTURK’

Ayşe ÇAKIRLAR¹, Hasan ÇAKIRLAR²

¹Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya / Türkiye

²Milli Eğitim Müdürlüğü, Sakarya / Türkiye

ORCID ID: 0000-0002-7718-6056¹, 0000-0003-3490-0165²

Öz: Bu çalışmanın amacı Olimpiyat yolunda bir kadın olimpiyacı olan Ana Maria Apachetei Oğultürk’ün 2008 Pekin Olimpiyatlarında yaşadığı zorlu ancak başarı ve inanç dolu hikayesini keşfetmek, kavramsallaştırmak ve anlatmaktır. Araştırmada; nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Veriler Yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Veriler tematik analiz kullanılarak analiz edilmiştir. Yapılan veri analizleri sonucunda; Sporunun Başarı Yolunda Önemli Faktörleri Oluşturan, a) Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni, b) Olimpiyatlara Katılma Zorluğu (Maddi, Manevi ve Ailevi)-Meydan Okuma ile c) Milli Manevi Duygular Temaları ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak; her sporunun spora başlaması, devam etmede motivasyon faktörleri farklı olabilir. Bu çalışmada; Ana Maria’nın tüm engel ve zorluklara rağmen bir kadın olarak başarısının mümkün olduğunu gösteren ve spor yapmanın bireylerin psikolojik, fizyolojik ve sosyal anlamda gelişimlerine ne kadar katkı sağladığını kanıtlanmış inanç dolu yaşam öyküsü paylaşılmıştır. Ana Maria yaşadığı bu ilham veren spor hayatı ile toplumun her alanında bir rol model olabilir. Yapılan çalışma literatüre katkı sağladığı için de önemli bir çalışma olarak değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Ana Maria Apachetei Oğultürk, Pekin, Olimpiyacı, Kadın, Kürek

Aim: The aim of this research was to explore, conceptualize and explain the success story of a woman athlete who won the bronze medal with the team in rowing branch at the 2008 Beijing Olympics. **Material and Method:** It was prepared through an in-depth interview which is one method of qualitative research. Data were analyzed using Thematic Analysis. **Results:** In the analyses, the motivating factors for sport participation (Physical Education and Sports Teacher, The Difficulties of Participating in the Olympics (Financial, Emotional and Familial)-Challenge and National Emotions Themes were detected in the story of the athlete. The difficulties related to family problems were the most effective motivating factors in the story. Challenges were determined as the themes that are effective in both sports participation and being successful in the story. **Conclusion:** As a result, there are different reasons to start sports and motivating factors for all athletes. This is the inspiring story of a strong woman olympian. According to the findings of the literature review, it is discovered that there are very few similar studies. This study can be a useful resource for the researchers in social sciences.

Keywords: Ana Maria Apachetei Oğultürk, Beijing, Olympian, Woman, Rowing

Doi: 10.17368/uhbab.2022.27.06

- (1) *Sorumlu Yazar, Corresponding Author: Ayşe ÇAKIRLAR (Öğrenci., Student), Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya / Türkiye, aysecakirlar@gmail.com, Geliş Tarihi / Received: 09.05.2022, Kabul Tarihi / Accepted: 27.09.2022, Makalenin Türü: Type of Article: (Derleme ve Literatür – Review and Literature) Çıkar Çatışması, Yok – Conflict of Interest, None, Etik Kurul Raporu veya Kurum İzin Bilgisi Ethical Board Report or Institutional Approval, Yok / None*

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:32 – K:22

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

GİRİŞ

Tarihten bu yana kadın olmak toplumun her alanında birçok zorluklarla mücadele etmeyi gerektirmiştir (Hablemitoğlu, 2007). Biyolojik, genetik anlamda kadın ve erkek olmak üzere iki cinsiyet vardır. Spor alanında da varlık göstermek erkeklerle karşılaştırıldığında kadınlar için daha zor olabilmektedir (Cengiz, 2012). Olimpiyatlar elit sporcular için zirve noktası olarak kabul edilmektedir (Borger, 2003). Düzenli spor yapabilmek ya da sporda başarılı bir kadın sporcu olabilmek için kadınlar birçok engeli aşmak zorundadırlar (Hergüner ve Çakırlar, 2019). Birçok araştırmada zorlukların bireylerin dayanma gücü kapasitelerini artırdığı belirtilmektedir (Terzi, 2006; Masten 2001; Özcan, 2004). Bu araştırma, 2008 Pekin Olimpiyatları Kadınlar Kürek branşında madalya kazanan Ana Maria Apachetei'nin olimpiyat yolculuğu sürecinde yaşadığı zorluklara nasıl göğüs gerdiğini ve böylece sporun kendisine psikolojik, fizyolojik ve sosyal anlamda kazandırdığı olumlu kazanımlarla (Orhun, 1992) başarıya nasıl ulaştığını anlatan pozitif bir yaşam öyküsüdür. Bu araştırma, insan deneyimi ile ilgilidir ve öznel çalışması olan insan deneyiminin bütüncül bir incelemesidir (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Öznel çalışmanın araştırılması, araştırmacıları yaşam öykülerine yaklaştırabilir. Bu bağlamda bir hikâye, öge dizileri, kronoloji, akıl yürütme ve hayal gücü akışıyla

oluşturulur (Çelik, 2021). Zorlu ancak ulaşılması hayal olmayan başarı; pozitif inanışın, psikolojik dayanıklılık, manevi duygular ve yılmadan emek vermenin ne kadar önemli olduğu anlatan bu gerçek hayat hikâyesinde görülmektedir. Bu çalışma; Ana Maria'nın kadın olarak sporda neler yapabileceğini ve yaşadığı tüm engel veya zorluklara rağmen dayanma gücü kapasitesiyle inancı ve psikolojik yönden dayanıklılığıyla başarıya ulaşmasını anlatan olumlu bir başarı öyküsüdür. Başarı, yaşamın tüm alanlarında karşımıza çıkan bir kavramdır. Sporda başarı ise birçok faktörlerden etkilenmektedir. Başarı motivasyonu belirgin evrenselliğine rağmen, insanların başarı peşinde koşma biçimleri arasında açık farklılıklar vardır. Başarı güdülenmesi teorileri, başarı davranışını başlatan, yönlendiren ve sürdüren süreçleri açıklamaya çalışır (Elliot ve diğ., 2010). Bu çalışma katılımcı sporcunun başarı gösterirken var olan motivasyon faktörlerinin neler olduğunu araştırmaktadır. Amorose ve Horn'a (2000) göre motivasyon faktörleri kişiden kişiye farklılık gösterir ve spor gibi faaliyetlere katılma nedenleri farklılık gösterir.

Bu bağlamda bu çalışma "Pekin Olimpiyatlarında madalya kazanan Ana Maria (Apachetei) Oğultürk kariyerlerindeki başarı nedenleri nelerdir?" Sorusunu cevaplamaya çalışmıştır. Yapılan bu çalışma Pekin Olimpiyatlarında takım olarak madalya kazanan Ana

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences
July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:32 – K:22

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

Maria-Maria (Apachitei) Oğultürk başarı hikâyelerini keşfetmeyi, kavramsallaştırmayı ve açıklamayı amaçlamaktadır. Böylece araştırma, Olimpik düzeyde spor katılımının çıktılarını içeren bir başarı haritası oluşturmayı hedeflemektedir.

AMAÇ

Birçok alanda olduğu gibi spor alanında da kadınların yaşadığı sorunlar bulunmaktadır. Yaşanan bu sorunlar kadın sporcuların farklı anlamda ve çeşitlilikte olumsuzluk yaşamasına neden olmaktadır. Ancak çalışmanın ana teması ve amacı bu engellere rağmen umutsuzluğa kapılmadan bir çok engel yaşamış olan bir kadın olimpiyan olan Ana Maria Apachitei Oğultürk'ün, 2008 Pekin Olimpiyatlarında için yaşadığı zorlu ancak başarı ve inanç dolu hikayesini keşfetmek, kavramsallaştırmak ve anlatmaktır.

ARAŞTIRMANIN KISITLARI ve KAPSAMI

Bu araştırmanın konusu ve kapsamı “Ana Maria-Maria (Apachitei) Oğultürk”ün spor hayatı araştırmanın kapsamı ile sınırını oluşturmaktadır. Araştırmacı katılımcıya yakın çevreden elde ettiği bilgilerle ulaşmıştır. Yapılan görüşmeler Sakarya İlinde yaşayan tek bir olimpiyat sporcusu olan Ana Maria (Apachitei) Oğultürk ile yapılan görüşmeler ile sınırlıdır. Araştırmada yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen veriler katılımcı spor-

cu sözel izni ile deşifre edilerek yazıya dökülmüştür. Araştırmacı katılımcı sporcuyla mail yoluyla da iletişime geçmiştir ve öz geçmişini paylaşmıştır. Verilerin paylaşılması izinleri bu şekilde alınmıştır.

Araştırma Ana Maria'nın yaşadığı olimpiyat yolculuğunda hayat hikâyesini kapsamaktadır. Başarıya giderken yaşadığı zorlukların neler olduğunu? Yaşadığı zorlukların onu nasıl etkilediğini? Ve yaşanan bu kadar zorluğa rağmen spora devam etme nedenlerinin neler olduğunu kapsamaktadır.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Günümüzde oldukça geniş bir alanda kullanılan nitel ve nicel veri toplama tekniklerinden birisi olan derinlemesine mülakat tekniğinde hazırlanan soru formları kullanılarak gerçekleştirilen bir analiz yöntemidir (Karataş, 2017).

Araştırmacı tarafından belirlenen herhangi bir konu ve yapısını tümevarım yaklaşımı kullanarak çok geniş anlamda araştırıp elde ettiği bilgileri gözlem ve yorumlama tekniği ile sonuçlandırması mülakat tekniğini oluşturmaktadır (Baltacı, 2017).

Literatürde çok sayıda nitel araştırma tekniği ile yapılmış çalışma yer verildiğini söyleyebiliriz. Bu çalışmalar genellikle en temel konular içerisinde yer almaktadır. Teknik; kendi içinde farklı araştırma nitelikleri ile boyutla-

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:32 – K:22

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

rına sahiptir. Derinlemesine, yarı yapılandırılmış, yapılandırılmış, tarih ve sözlü olmak üzere çok sayıda içerik özelliğine sahip bu çalışmalar literatüre ciddi anlamda katkı sağlamaktadır (Baltacı, 2018).

Yarı yapılandırılmış teknik ile yapılan mülakatlarda araştırması araştırmasına yönelik incelediği konuya ilişkin farklı sorular ekleyebilir ya da araştırma sürecine bağlı olarak soru çıkartabilir. Ayrıca araştırması görüşme sürecine bağlı olarak soruların yerlerini değiştirebilir ya da soruları farklılaştırarak da sorabilir (Buluç, 2007).

Görüşme yapılan ya da araştırmaya konu kişi tarafından belirlenen ve şekillendirilen teknik ise yapılandırılmış mülakattır. Bu teknikte araştırması açık uçlu bir soru ile görüşmeyi başlatır ve sürece bağlı olarak görüşme devam ettirilir. Fakat burada önemli bir boyutu oluşturan durum, katılımcının süreci ya da görüşmeyi yönlendirmesidir. Bu teknikte katılımcı yarı yapılandırılmış teknikte olduğu gibi görüşme ya da araştırmaya ilişkin soruların yerlerini değiştirebilir, yeni soru ekleyebilir veya mevcut sorulardan uygun olmayanları kendi tercihinine bağlı olarak çıkartabilir (Gülcan, 2021).

Araştırma nitel araştırma yönteminden; Yaşam tarihi bütüncül durum çalışması (Life Story) deseni kullanılarak hazırlanmıştır. Creswell'e (2007) göre, durum çalışması,

gözlem, görüşme, belge, rapor, görsel-ışitsel materyaller gibi derinlemesine veri elde etmeyi sağlayan veri toplama araçlarıyla zaman içinde bir ya da birkaç durumu ortaya çıkaran nitel bir araştırma yaklaşımıdır.

Durum Çalışması Desenleri

Tarihsel kurumsal durum çalışmaları: Historical organizational

Gözleme dayalı durum çalışmaları: Observational

Yaşam tarihi durum çalışmaları: Life history

Durum analizine ilişkin durum çalışmaları: Situation analysis

Çok durumlu durum çalışmaları: Multicase

Çok alanlı durum çalışmaları: Multisite (Yıldırım ve Şimşek, 2018)

Yaşam Tarihi Durum Çalışmaları: (Life History)

Bu çalışmalar, bir kişi ile görüşülüp tamamlanan yaşam hikâyesi çalışmalarıdır. Araştırmacılar genel olarak bireylerle görüşmeler yapılarak ilgili dönemin özelliklerinin neler olduğu öğrenilmeye çalışılır. Sıradan bireyler ile yapılan görüşmelerde ise, o dönemin ünlü olmayan bireylerin görüş açılarıyla nasıl algılandığını ifade etmeye çalışırlar (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences
July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:32 – K:22

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

Verilerin Toplanması

Araştırmacı veri toplamak için görüşeceği kişiyle öncelikle telefonda iletişime geçmiştir. Araştırmacı kendini tanıtarak bu çalışmayı neden yapmak istediğini açıklamıştır. Araştırmacı katılımcının onayıyla görüşme saatleri, süreleri ve yerlerini belirlemek üzere ilk görüşmeyi belirlemiştir. Katılımcı ile iki hafta aralıklı, toplam altı saatlik üç görüşme gerçekleştirilmiştir. Araştırma önceden hazırlanmış olan yarı yapılandırılmış görüşme sorularıyla (Kahn,2015) yüz yüze gerçekleştirilmiş olup katılımcının izni ile kayıt altına alınmış ve daha sonra deşifre edilerek hikâyeleştirilmiş bir biyografi şeklinde yazıya aktarılmıştır.

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Bu araştırmada, yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılarak elde edilen veriler tümevarım analizi yoluyla çözümlenmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2005).

ARAŞTIRMANIN PROBLEM CÜMLE- Sİ

Araştırmanın problem cümlesi: “Pekin Olimpiyatlarında madalya kazanan Ana Maria (Apachitei) Oğultürk kariyerlerindeki başarı nedenleri nelerdir?”

ARAŞTIRMANIN ALT PROBLEMLERİ

Araştırmanın temalarını oluşturmada sorulan sorulardan oluşmaktadır.

Ana Maria'nın yaşadığı olimpiyat yolculuğunda başarıya giderken yaşadığı zorlukların nelerdir? Ana Maria'nın yaşadığı olimpiyat yolculuğunda spor yapmasına teşvik eden faktörler nelerdir?

Ana Maria'nın yaşadığı zorlukların onu nasıl etkilemiştir?

Varsa yaşanan bu kadar zorluğa rağmen spora devam etme nedenleri nelerdir?

ANA MARIA (APACHİTEİ) OĞULTÜRK'ÜN HAYAT HİKÂYESİ: (LIFE STORY)

Ailesi, Eğitim Hayatı ve Olimpiyat Yolculuğu

Ana Maria-Maria (Apachitei) Oğultürk 14.01.1984 tarihinde Romanya'nın Dorohoi Botosani şehrinde dünyaya geldi. Muhasebeci bir anne ve tren makinisti babanın, iki çocuğundan birincisiydi. Ana Maria küçük yaşta yüzme ve hentbol yaparak sporla tanıştı.1991-1998 tarihleri arasında, Nr.5 -Dorohoi, Botosani İlköğretim Okulunda ikinci sınıftayken antrenörü Mariana Maria Maliş okula geldi ve Ana Maria (Apachitei)'nin fiziki yeterliliğinin farkına vardı. Onu zorlu ancak, sonunda olimpiyat madalyası olan

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:32 – K:22

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

yarışlara katılması için çoktan gözüne kestirmişti. Ana Maria beden eğitimi öğretmenini çok seviyordu. Onunla spor dersleri eğlenceli ve hızlı geçiyordu. Çocukluk yılları maddi, manevi birçok sorunla geçti. Ana daha çocuk yaşta anne ve babasının yaşadığı sorunlarla tanışmak zorunda kalmıştı. Annesine üzülmüyor babası için de endişe ediyordu. İlerleyen yıllarda babası şeker hastalığına yakalandı. Ana Maria'nın bu sorunlarla küçük yaşta tanışması belki de onun savaşçı ruhunun gelişmesine katkı sağlıyordu. Her şeye rağmen ailesine destek olamaya çalışıyordu. Ana Maria ve ailesi için işler hiçte iyi gitmiyordu. Henüz 11 yaşındayken babası annesinden boşanmaya karar vermişti. Artık yalnızdılar. Problemler gittikçe artıyordu. Ana zor durumdaydı, kendisini sporcu olarak seçen beden eğitimi öğretmeninini söylediklerini düşündü. Annesi ve kardeşi artık kendi ayakları üzerinde durmak zorundaydılar. Maddi anlamda sıkıntılar çoktan başlamıştı. Aileyi geçindirecek gücü olmayan annesine yardım edebilmek için annesinin gözyaşlarını silerek, Olimpiyatlara girebilmek için Orşova şehrine gitmeye karar verdi. O zamana kadar, Maria ailesinden hiç ayrı kalmamıştı. Bu zorlu süreçte ailesini üç yıl boyunca hiç göremeyecekti. Olimpiyatlara uzanan bu başarı dolu serüven artık her gün sabah 6 'da başlayan alan antrenmanlarla yoğun bir şekilde ilerliyordu. Güçlü sporcu hem okuyup hem antrenman yaptığı okulundan dışarı çıkmıyor ve ailesini hiç göremiyor-

du. Bu zorlu zamanlarda kendisi gibi sporcu arkadaşları ona destek oluyordu. Ana, annesini çok özlüyordu geceleri yorgun başına çekip onların hayali ile uyuyordu. Erken yatıp erken kalkması gereken son derece disiplinli bir sistemin içinde zorlu antrenmanlar yapması gerekiyordu.

Ana, 1998-1999 yılları arasında Orşova. Mehedinti'de Orşova Ortaokulu'nu başarıyla bitirdi. Yıldızı parlamaya başlayan bu genç kızın kazanmaktan başka çaresi yoktu. Ana Maria, 1999 yılında Orsova, Mehedinti'de Traianu Lalescu Lise'sine başladı. Lise yıllarında başarılı sporcu, antrenörünü haklı çıkarırcasına madalya üzerine madalya kazanıyordu. 2003 yılında babasının şeker hastalığı ağır hale geldi ve babası hastalıktan dolayı ayaklarını kaybetti. İyice hastalanan babası çocuklarını görmek istedi. Ana Maria ,10 yıl sonra babasını ilk kez görecekti. Her şeye rağmen Ana Maria babasının iyileşmesini istiyordu. Hastalıktan dolayı bacaklarını kaybeden babası için madalya kazanmak ve kazandığı ödüllere babasına tekerlekli sandalye almak istiyordu. Ana, artık sadece anne ve kardeşi için değil yatağa mahkûm olan babası için de kürek çekmek zorundaydı. Kürek sporunun fiziki anlamda da oldukça yıpratıcı (Hill,2002) spor olması Ana Maria için güçlü bir dayanma kapasitesi geliştirmek anlamına geliyordu. Başarılı sporcu uğruna sevdiği insanlardan uzak kalmayı göze aldığı

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences
July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:32 – K:22

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

olimpiyatlar için çok çabalamıştı. Artık Ana, bu yolculukta bir yıldız gibi parladığı, başarılarının zirveye çıktığı dönem olan üniversite çağına gelmişti. 2003 yılında Ana Maria liseyi tamamladı. Aynı yıl Dinamo Bükreş Kulübüne transfer oldu. Çünkü O artık bir olimpiyat adayıydı. Antrenörü Mircea Eugen Roman ile çalışmaya başladı. Üniversite öğrencisi Ana Maria farklı şehirde okuyup farklı şehirde olimpiyatlar için kamp yapıyordu. Bu durum onun iyice zorluyor ancak güçlü sporcu bunun da üstesinden gelebiliyordu. Yılın 11 ayı çalışıp sadece Noel ya da Paskalya tatillerinde evine gidip kardeşini ve annesini görebiliyordu. Erkek kardeşi annesinin yanında eğitim öğretim hayatına devam etti. Ana Maria disiplinli çalışması sayesinde üniversitedeki sınavlarını da başarıyla geçti. Ehliyet sınavına girmek istedi ancak antrenörü bir gün dahi programı aksatamayacağını bunun sonucunun olimpiyatlara mal olabileceğini söyleyerek gitmesine izin vermedi. Olimpiyatlara hazırlık kampında her antrenman bir yarış değerindeydi. Hasta dahi olsa Ana Maria tekneye oturması gerektiğini biliyordu. Aynı teknede kendinden 20 yaş büyük sporcularla mücadele etmek Ana Maria için iki kat fazla çalışmak demektir. Ama Ana, sorumluluklarını biliyor ve elinden gelenin en iyisini yapıyordu. Olimpiyata hazırlanırken Ana Maria, zorlu mücadele yıllarında hiç değişmeyen antrenman programlarına olarak yüksek kamp sürecinde; Romanya'nın Poiana Bro-

şa, Piatra Arsa dağlık bölgesinde ve şubat aylarında ise Türkiye'nin Muğla İli Fethiye beldesinde devam etti. Bu süreçte yanında, kendi gibi kürek sporcusu en yakın arkadaşı, Simona Strambeschi Musat vardı. Ana Maria üniversite süreci boyunca birçok dünya şampiyonlukları yaşadı ve bunun yanında kendi ülkesinde ergometre (Kürek Makinası) rekoru kırdı.

Kırdığı rekor sadece Romanya ile sınırlı kalmadı ve 2006 yılında katıldığı Ümitler 2- (İki Tek) Bayanlar kategorisinde Camelia Lupaşcu ile Best Time Dünya En iyi derecesini (Dünya Rekoru) çekmeyi başardı.

Yine 2006 yılında yaşı U23 yaş altı kategorisinde olmasına rağmen 3 ayaklı Büyükler Bayanlar Dünya Kupası yarışlarında her 3 ayakta da madalya alarak 2006 yılının Büyükler Bayanlar kategorisinde en iyi 8+ Sekiz Tek'li ekibi oldu. 2006 yılında Romanya'da Yılın Kadın Kürekçisi onuru layık görüldü. 2007 yılında Almanya'da yapılan Dünya Şampiyonasında 8+ Sekiz Tek kategorisinde 2. olduktan sonra olimpiyata gitmeye hak kazandı. Bu başarılarından sonra Ana Maria takım arkadaşlarıyla ülkesini temsil etmek için Pekin 2008 Olimpiyatlarına gitme vizesi almaya hak kazandı. Ana hayatını adadığı bu yolda emeklerinin karşılığını alacağına inandı. Verdiği birçok mücadele onu adım adım başarıya götürdü. Kendine inanan bu başarılı ve azimli kadın, Pekin Olimpiyatları açılış tö-

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:32 – K:22

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

reninde ülkesini temsil ederek büyük bir onur yaşadı. Geçirdiği zor ama başarı dolu yılları olimpiyat üçüncülüğü ile taçlandırdı. 2008 Pekin Olimpiyatlarında 8+(sekiz tek) Kadınlar Kürek Takımıyla Olimpiyat Üçüncüsü olarak adını tarihe altın harflerle yazdırdı. Yarışlar sonunda madalya kazanıp Romanya bayrağını kürsüde açması, hayatında yaşadığı en mutlu anlardan biri oldu. Ana artık bir olimpiyandı ve başarının zirvesindeydi. Ana için olimpiyatlarda madalya kazanmak anlatılamaz bir duyguydu fakat onun için spor aynı zamanda yaşamın ta kendisiydi. Olimpiyatlarda onu etkileyen en önemli olayın Çinli çocukların olimpiyatlar için çizdikleri barış, özgürlük, kardeşlik temalı tablonun kendisine hediye edilmesiydi. Bu anlamlı hediye onun olimpiyatlarda unutamadığı en değerli hatırat olarak evinde başköşesinde yerini aldı. Ana Maria Olimpiyatlardan sonra spor hayatına antrenör olarak devam etti. Ana Maria, hayatta belki de en fazla ailesi için mücadele etmişti. Küçük yaşta yıllarca ailesinde uzak kaldı. Kasım 2008 yılında daha önceden de sık sık kamp yapmak için geldiği Türkiye’de Fenerbahçe Spor Kulübüne katılmaya karar verdi. Burada iki ay kürek çekti. İstanbul’da onu yeni bir hayat bekliyordu. Farklı bir ülkede yabancı bir sporcuydu. Bu onu yıldırmadı çünkü, İstanbul’da kazanacağı parayla ailesine yardımcı olacak babasının hastalık sürecinde ona destek olacaktı. Ancak çok geçmeden, 2009’da bir son bahar sabahı

babasının öldüğünü öğrendi. Bu durum onu oldukça derinden etkiledi. Ana, 10 yıl sonra gördüğü babasını bir daha göremedi.

Başarılı sporcu geçirdiği hüznün dolu günlere rağmen, disiplinli ve inançlı yapısıyla ayakta kalmayı başardı. Zorluklar karşısında gösterdiği dayanma gücüyle, deneyimlerini diğer insanlara aktarıp kendi gibi başarılı sporcular yetiştirmek istedi. Türkiye ‘de 2009-2013 tarihleri arasında Galatasaray Spor Kulübü’nde bayan kürek takımında antrenörü olarak çalışan örnek kürekçi,22 Eylül 2012 yılında kendisi gibi kürekçi olan Türkiye şampiyonu eşiyile evlendi. Ana, bir sene sonra Ela adında bir kız çocuğunu dünyaya getirdi. Bu başarı hikâyesi yalnızca sporla taçlandırmayan Ana bir anne olarak da yetenekli olduğunu kanıtladı. Kendi ülkesi olmamasına rağmen yaşadığı ülkede de çalışıp gençlere destek olmak istedi. Bu motivasyonu küreğe antrenör olarak devam etme kararı aldı. Böylece 2014 Sakarya Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğüne bağlı Sakarya Gençlik Merkezi Gençlik Spor Kulübü’nde kürek antrenörü olarak görev yapmaya başladı. Ana bu süreçte Sakarya Üniversitesinde yüksek lisan yapmak istediye de çalışmalarından dolayı bu süreci dondurmak zorunda kaldı. Ana Maria- Apachitei Türkiye’de birçok başarılı sporcu yetiştirdi ancak Ana Türkiye ‘de çalışma hayatında yaşadığı bazı sorundan dolayı kendini mutlu hissedemedi. Daha sonra

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:32 – K:22

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

başarılı sporcu, doğduğu, hayatını adadığı, bayrağını olimpiyatlarda taşıyabilmek için en sevdiklerinden ayrı kalmayı göze aldığı ülkesine geri dönmek istedi. Bir yetenekli sporcu olarak çıktığı ülkesine yetenekli bir antrenör olarak geri döndü. Ana ailesine, arkadaşlarına daha da yakın olmak istiyordu. 2020 Tokyo Olimpiyatlarında yarışan Romanya Erkek Kürek takımına yardımcı antrenör olarak katkı sağlamış olan, Ana Maria halen ülkesi Romanya ‘da Cs Farul Constanta kulübünde Ümit Erkek Kürek Takımı Baş Antrenörü olarak görev yapmakta, İngilizce, Romence ve Türkçe bilmekte olup, evli ve bir kız çocuğu annesidir.

ANA MARIA APACHİTEI OĞULTÜRK’ÜN ULUSAL ve ULUSLARARASI BAŞARILARI

Uluslararası Genç Yarışlar

1998-2002 C.S.S Marina Orsova Kulüp sporculuğu sırasında;

2001 Balkan Şampiyonası İstanbul, Turkey, 4x, Altın madalya

2001 Gençler dünya şampiyonası Duisburg Wedau,Almanya 4x, Gümüş madalya

2002 Balkan Şampiyonası Plovdiv, Bulgaria, 4x Altın madalya ve 4- Altın madalya

2002 Gençler Dünya şampiyonası Trakay Galve,Livanya 8+, Altın madalya

Uluslararası Büyükler Yarışları

2003 U23 Dünya Şampiyonası Belgrad Sava, 4x, Altın madalya

2003 Dünya Kupası 1.Etap İtalya 8+, Gümüş Madalya

2003 U23 Dünya Şampiyonası Belgrade Sava, 4x, Altın madalya

2004 Dünya Kupası 1.etap Poznan Malta,Polonya 8+, Gümüş madalya

2004- Dünya Kupası 3.etap Final Lucerne Rotsee, İsviçre 8+, Bronz madalya

2004- Dünya Kupası 3.etap Final Lucerne Rotsee, İsviçre 8+, Bronz madalya

2005- Dünya Kupası 3. etap Final Lucerne Rotsee, İsviçre 8+ Altın Madalya

2005- Dünya Kupası 3. etap Final Lucerne Rotsee,İsviçre 8+ Altın Madalya

2005-U23 Dünya Şampiyonası Amsterdam,Hollanda 2- Altın Madalya

2005-Dünya Şampiyonası Gifu Nagargowa,Japonya 8+ Gümüş madalya

2006- Dünya Kupası 1.etap Munich Oberscheissheim, Almanya8+ Gümüş madalya

2006- Dünya Kupası 2.etap Poznan Malta, Polonya8+ Altın madalya

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:32 – K:22

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

2006-Dünya Kupası 3.etap Lucerne
Rotsee,Switzer 8+ Altın madalya

2006-U23 Dünya şampiyonası Hazewinkel,
Belçika 2- Altın madalya (U23 2- record time
07:14,94) ve 8+ Final A- 4.

2006-Dünya Şampinası Eton Dorney
Lake,Büyük Britanya8+Final A-6.

2007 Dünya Kupası 1.etap Linz Ottensheim,
Avusturya 4x Final A-5

2007-Dünya Şampiyonası Munich
Oberschleissheim,Almanya 8+ Gümüş ma-
dalya.

2007-Avrupa Şmpiyonası Poznan Malta, Po-
lonya 8+ Altın madalya

2008-Dünya Kupası 1.etap Munich Obersc-
hleissheim, Almanya 8+ Bronz madalya

2008-Avrupa şampiyonası Athens Schinias,
Yunanistan8+ altın madalya

2008-Pekin Olimpiyatlarında kürek 8+ (sekiz
tek) kategorisinde sporcu olarak katılmıştır.
Olimpiyat 3.lüğü kazanmıştır.

Onur Ödülleri

2004 yılında ülkesinde Master of Sports
ödülü aldı.

2006 yılında ülkesinde Emerit Master of
Sports ödülü aldı.

2006 Romanya’da yılın kadın kürekçisi onu-
ru layık görülmüştür.

İş Hayatı

2002-2008 Romanya kürek branşı olimpiik
sporucusu olarak çalıştı .

2003-2008 Dinamo Bükreş kürek takımı
sporculusu olarak çalıştı.

Worked for National Police for Section Club
Dinamo **Bükreş Kulübünde Polis memuru
olarak çalıştı.

2003 Dinamo Bükreş Kulübünde Polis Teşki-
latında görev aldı.

2005 Dinamo Bükreş kulübünde Son Kade-
me polis şefi olarak görev aldı.

2006 Member of İnternational Police Associ-
ation yılında IPA (Uluslararası Polis Birliğin)
üye oldu.

2008 (Kasım) yılında Fenerbahçe Spor Kulü-
bünde iki ay sporcu olarak çalıştı.

2009 Mayıs -2013 tarihleri arasında Galata-
saray Spor Kulübü’nde bayan kürek takımın-
da antrenör olarak çalıştı.¹

2014 Ağustos Sakarya Gençlik Spor İl Mü-
dürlüğüne bağlı Sapanca gençlik merkezi

¹ <https://www.galatasaray.org/haber/su-sporlari/kurek/antrenorumuz-apachitei-konferans-katilacak/21192>

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:32 – K:22

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

gençlik spor kulübü kürek antrenörlüğü yapmaya başladı.

2014-2016 Yılları arasında Türkiye ‘çalıştıktan sonra başarılı Antrenör ülkesine geri dönmeye karar verdi.

2018‘den itibaren Ana,Romanya Cs Farul Constanta Kürek Ümit Erkek Kürek Takımı baş antrenörüğü yapmaktadır.²

BULGULAR

Tablo 1. Katılımcının Profili

Adr Soyadı	Yaş	Medeni Hali	Çocuk Sayısı	Branş	Olimpiyat	Madalya
Ana Maria (Apachitei) Oğultürk	38	Evli	1	Kürek	2008-PE-KİN	Bronz

2008² Pekin Olimpiyatlarında Madalya Kazanan Sporcunun Spora Başlamada Hikâyesi Sonucunda Oluşturulan Temalar

2008 Pekin olimpiyatlarında madalya kazanan katılımcı sporcunun kayıt dökümlerine yapılan analizler sonucunda spora başlama hikâyesinde motive edici faktörler olarak (a) Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni, (b) Aile Desteği (Anne) (c) Ailede Yaşanan Maddi Manevi Sorunlara Destek Olmak ve (d) Meydan Okuma Olarak Ortaya çıkarılmıştır.

Yapılan veri analizler sonucunda, sporcunun başarı hikâyesini keşfetmede (a), Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni, (b)Olimpiyatlara Katılma Sürecinde Yaşanan Maddi Manevi Zorluklar (d) Meydan Okuma (e)Sporcu-

nun milli ve manevi duygular teması en çok vurgulanan temalar olarak tespit edilmiştir. Sporcunun spora başlama hikâyesi yukarıda derinlemesine bir şekilde yazılmış olan biyografide yer almaktadır.

Ana Marianın Başarı Yolculuğunda Öne Çıkan Motivasyon Faktörleri: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

Olimpiyatlarda mücadelen Milli sporcu, kadın halterci, Nurcan Taylan da Olimpiyat ve Dünya Şampiyonu 11 yaşında Beden Eğitimi Öğretmenim Mehmet Üstündağ tarafından keşfedilmiştir (Çelik,2021).Atletizm 2004 Atina Olimpiyatları Bronz madalya kazanan Eşref Apak ise ablasının okulunda atletizm takımı gülle atma branşında sporcu yetiştiren beden eğitimi ve spor öğretmeni tarafından seçilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgularla benzerlik gösteren sonucun olim-

2 <http://www.frcanotaj.ro/download/rezultate-competitii/Competitii%20Interne/2008/cn%20ergometru%20individual%20si%20echipe%20seniori.pdf>

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:32 – K:22

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

piyatlarda mücadele eden sporcular için beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin' belirleyici faktörlerden biri olduğunu söyleyebiliriz.

Olimpiyatlara Katılma Zorluğu (Maddi, Manevi, Ailevi) ve Meydan Okuma

‘Olimpiyatlara kardeşim, annem ve şeker hastalığından ayaklarını kaybeden babam için devam etmek zorundaydım.’ Olimpiyatlara Katılma Zorluğu (maddi, manevi ve ailevi) ve Meydan Okuma faktörü yönünden sporcunun söylemlere bakıldığında aile faktörünün, verdiği mücadele yolunda onu başarıya götüren en önemli etken olduğu tespit edilmiştir. Bu zorlukların, başarıya giden yolda mücadele hissini tetiklediğine ve meydan okuma davranışını açığa çıkararak sporcunun psikolojik anlamda dayanma gücüne katkı sağladığı konusuna vurgu yapılmaktadır. Çelik’e göre (2021); olimpiyat yolunda yaşanan maddi manevi, ailevi sorunların ve zorlukların sporcuları motive etmede önemli bir faktördür. Bu doğrultuda çalışmayla benzer sonuçlara ulaşıldığı söylenebilir.

‘Kendi branşım halter sporu için şunu söyleyebilirim ki biz olimpiyatlara madalya kazanmak için gideriz. Bizim için en önemli unsur başarıdır. Gezmek veya eğlenmek gibi amaçlarımız olmaz. İnsanlar kendilerini geliştirdiği sürece kendisinden başka hiçbir rakibi olamaz.’ (Taner Sağır). ‘Olimpiyatlarda derece elde etmenin temelinde tabi sistematik

ve düzenli bir çalışma var. Acı çekmeye rağmen bırakmamak var durmadan devam etmek var; her şeye rağmen devam etmek var. Zor günlerden geçerken asla vazgeçmemek var’ (Yakup Kılıç), Çelik (2021). Sporcuların zorluklar karşısında yılmazlık göstermesi, psikolojik dayanıklılığın başarıyı etkileyen önemli bir faktör olarak tespitinin göstermektedir. Dayanıklı bireylerin, içten denetimli, problem çözme becerisine sahip, kişilerle iyi iletişim kurabilen, özsaygısı yüksek, olumlu kişilik tasarımına sahip, zorluklar karşısında yılmayan, mücadelecisi, kendini geliştiren ve empati kurabilen bireyler olduğu kabul edilmektedir. Her insanın sahip olduğu zihin, beyin, beden, aile, ilişkiler yani sahip olduğu özellikler ve toplum, yaşadığı çevresi dayanıklılığın ortaya çıkmasını sağlayabilir (Altındağ, 2013).

Milli ve Manevi Duygular

Ana Maria’nın söylemine göre, ‘Pekin 2008 olimpiyatlarından önce ülkem adına kazandığım madalyalar beni gururlandırıyor. Romanya bayrağıyla, olimpiyat açılış programında yer almam tarif edilemez bir duyguydu. Milli manevi duygular beni başarılı olma yolunda çok motive ediyordu’

Sporcunun söylemleri incelendiğinde, milli ve manevi duyguların; elde ettiği başarılarla ulaşmalarında diğer temalardan bir diğeri

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences
July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:32 – K:22

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

olarak değinilen bir başarı motivasyonu faktörü olduğu anlaşılmaktadır.

Duda ve Balaguer’ın (2001)’de yaptığı çalışmada, bir bireyin motivasyonel yöneliminin, başarı nedenlerinin içsel ilgilerinin ve spora dahil olma nedenleri araştırma bulgularımızla örtüşmektedir. Konuyla alakalı arşiv taraması yapılmış olup, Türkçe yapılan benzer çalışmaların kısıtlı olduğu görülmüştü, ancak yapılan bu çalışma, Çelik’in (2021) yılında yapmış olduğu “Olimpiyat Madalyası Kazanan Türk Sporcuların Başarı Hikâyeleri” başlıklı çalışmasıyla benzerlik göstermektedir.

SONUÇ

Araştırma sonuçlarına göre; Olimpiyatlarda madalya kazanan bir sporcu olan Ana Maria ‘nın spora başlama hikâyesinde motive edici faktörler a) Eğitimi ve Spor Öğretmeni, b) Olimpiyatlara Katılma Zorluğu (maddi, manevi ve ailevi) Meydan Okuma ve c) Milli Manevi Duygular şeklinde olarak tespit edilmiştir. Oluşturulan bu temaların başarıya ulaşmada kilit faktörler olduğunu vurgulamaktadır. Garmezzy’e (1991) göre psikolojik dayanıklılık bireylerin zor durumlar ile karşılaştığında kendini tekrar kontrol edebilmesi, gelişen durumlara göre sorunların ve değişikliklerin üstesinden başarılı bir şekilde gelebilmesi olarak ifade edilmektedir. Zorlu ancak ulaşılması hayal olmayan başarı yolunda inanmanın ve yılmadan emek vermenin

ne kadar önemli olduğunu bu gerçek hayat hikâyesinde görülmektedir. Sporun bireylerin psikolojik yapısı üzerine olumlu etkilere sebep olduğu bilinmektedir (Salar, Hekim ve Tokgöz, 2012, Bar 2016). Modern zamanlarda dahi kadınların sporda yer almaları hala tartışılmakla (Hergüner, 2017) birlikte kadınların sporda birçok başarıya imza attığı da bilinmektedir. Kadınların yalnızca ev işleri ve çocuk bakmakla yükümlü olması (Ökten ve Tüysüz, 2017) gibi ön yargılara rağmen Ana Maria hem sporda hem de aile hayatında başarısını dünyaya kanıtlamış örnek bir anne olarak tarihe adını yazdırmıştır.³ Çalışma sadece Çelik (2021)’in yaptığı çalışmayla benzer bulgular göstermiştir.

Yapılan bu çalışma ile Ana hem sporcu hem de antrenör kimliği ile özellikle genç kadın sporculara, antrenörlere ve spora yeni başlayanlara birçok kişiye rol model olarak tanıtılabilir. Spor yapmanın bireylere yaşadıkları engellere rağmen psikolojik, fizyolojik ve de sosyolojik açıdan olumlu katkılar sağladığı bilinmektedir (Gürkan 2006., Karaküçük, 2005). Azimli ve başarılı bir sporcu, idealist bir antrenör ve iyi bir annenin hikayesini anlatan bu çalışma toplumsal anlamda tüm bireylere ilham kaynağı olabileceği için de önemlidir. Literatüre katkı sağlayabileceği

³ .<https://olympics.com/en/olympic-games/beijing-2008/results/rowing/eight-with-coxswain-8-women>

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:32 – K:22

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

için önemli bir çalışma olarak değerlendirilebilir.

KAYNAKÇA

ALTUNDAĞ, Y., (2013). Anne-Baba Boşanmış Ergenlerin Psikolojik Dayanıklılık Düzeylerinde Yordayıcı Değişkenler Olarak Yaşam Doyumu ve Yalnızlık, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Bolu

AMOROSE, A.J., HORN, T.S., (2000). Intrinsic Motivation: Relationships With Collegiate Athletes' Gender, Scholars. Hip Status, and Perceptions of Their Coaches' Behavior, J Sport Exerc Psychol, 22(1): 63–84

BAR, M., (2016). Beden Eğitimi ve Spor Etkinliklerinin Psikolojik Dayanıklılık ve Akademik Ertelemeye Etkisi, Yayınlanmış Doktora Tezi. Sakarya

BALTACI, A., (2017). Nitel Veri Analizinde Miles-Huberman Modeli, Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (AE-ÜSBED) 2017, Cilt: 3, Sayı: (1): ss.1-15

BALTACI, A., (2018). Nitel Araştırmalarda Örneklem Yöntemleri ve Örnek Hacmi Sorunsalı Üzerine Kavramsal Bir İnceleme, Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Cilt:7, Sayı:1, Haziran/June, ss.231-274

BULUÇ, B., (2007). İlk ve Ortaöğretim Kurumlarında Okul Yöneticilerinin Bilgilendirme İşlevini Gerçekleştirme Düzeyleri, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi Kış, 5(1):1-23

BORGERS, W., (2003). From the Temple of Industry to Olympic Arena, The Exhibition Tradition of the Olympic Games. Journal of Olympic History, 11(1):7-21

ÇELİK, T., (2021). Olimpiyat Madalyası Kazanan Türk Sporcuların Başarı Hikâyeleri, İnönü

Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi

CRESWELL, J.W., (2007). Qualitative Inquiry and Research Design, London, Sage

DUDA, J.L., BALAGUER, I., (2001). Toward an Integration of Models of Leadership with a Contemporary Theory of Motivation. In: Morgantown WV (eds). Sport Psychology: Linking Theory and Practice: Fitness Information Technology; 199: 213–30

ELLIOT, A.J., CONROY, D.E., BARRON, K.E., MURAYAMA, K., (2010). Achievement Motives and Goals: A Developmental Analysis. In: Lerner R, Lamb M, Freund A (eds). Handbook of Lifespan Development. NY, Wiley, 474-510

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:32 – K:22

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

GARMEZY, N., (1991). Resiliency and Vulnerability to Adverse Developmental Outcomes Associated with Poverty. *American Behavioral Scientist*, 34(4): 416-430

GÜLCAN, C., (2021). Nitel Bir Veri Toplama Aracı: Odak (Focus) Grup Tekniğinin Uygulanışı ve Geçerliliği Üzerine Bir Çalışma, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü e-Dergisi, Cilt: 4, Sayı: 2, ss.94-109

GÜRGAN, M., (2003). Terapatik Rekreasyonun Egzersiz ve Sağlıkla İlişkisi, Türkiye`De Terapatik Rekreasyonun Konumu ve Terapatik Rekreasyon Geliştirmede Model Oluşturma. Muğla Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisan Tezi

KAHN, R.L., (1957). The Dynamics of Interviewing, Robert E., Krieger Publishing Company, Florida

KARASAR, N., (2015). Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler, Nobel Yayıncılık, Ankara, ss.166-167

KARATAŞ, Z., (2017). Sosyal Bilim Araştırmalarında Paradigma Değişimi: Nitel Yaklaşımın Yükselişi, Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi 1(1):1-19

KARAKÜÇÜK, S., (2014). Terapatik Rekreasyon ve Uzmanlığı (Liderliği). II. Uluslararası Engellilerde Beden Eğitimi ve Spor

Kongresi Bildiri Özetleri kitabı, 2-4 Mayıs 2014, Batman, 74-80

HERGÜNER, G., (2017). Kadının Sosyal Kültürel Faktörler Vetoplumsal Cinsiyet Açısından Spor ile İlişkisi. Her Alanda Kadın Olmak, “Ed: Ümran Sevil, Ayça Gürkan” (Ed) Nobel Tıp Kitapevleri, Ankara

HERGÜNER, G., ÇAKIRLAR, A., (2019). Cinsiyet Eşitsizliği ve Kadının Spor Yapma Engelleri, Her Yönüyle Spor, “Ed: Gülten Hergüner”, Güven Plus A.Ş., Yayınları, İstanbul

HABLEMİTOĞLU, Ş., (2005). Toplumsal Cinsiyet Yazıları, Kadınlara Dair Birkaç Söz, Toplumsal Dönüşüm Yayınları, İstanbul

HILL, H., (2002). “Dynamics of Coordination Within Elite Rowing Crews: Evidence From Force Pattern Analysis.” *J Sports Sciences* 2000, 20, ss.101-117

MASTEN, A.S., (2001). Resilience Processes in Development. *American Psychologist*, 56(3): 227-238

ORHUN, A., (1992). Fair Play Okul Sporunda Bir Eğitim İlkesidir, Spor Bilimleri II. Ulusal Kongre Bildirileri, 20-22 Kasım, Hacettepe Üniversitesi, Ankara

ÖKTEN, Ş., TÜYSÜZ, S., (2017). Kırsal Kalkınma ve Kadın Yoksulluğu Şanlıurfa Harran

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:32 – K:22

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

Örneği, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Aralık, Cilt: 19, Sayı: 2, ss.381-404

ÖZCAN, B., (2004). Anne - Babaları Boşanmış ve Anne-Babaları Birlikte Olan Lise Öğrencilerinin Yılmazlık Özellikleri ve Korumucu Faktörler Açısından Karşılaştırılması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi: Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü

ROBERTS, G.C., TREASURE, D.C., (1995). Achievement Goals, Motivational Climate and Achievement Strategies and Behaviors in Sport, Int J Sport Psychol, 26(1): 64–80

SALAR, B., HEKİM, M., TOKGÖZ, M., (2012). 15-18 Yaş Grubu Takım ve Ferdi Spor Yapan Bireylerin Duygusal Durumlarının Karşılaştırılması. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 4(6): 123-135

TERZİ, Ş., (2008). Üniversite Öğrencilerinde Kendini Toparlama Gücünün İçsel Korumucu Faktörlerle İlişkisi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (35): 297-306

YILDIRIM, A., ŞİMŞEK, H., (2005). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Seçkin Yayıncılık, Ankara

YILDIRIM, A., ŞİMŞEK, H., (2018). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Seçkin Yayıncılık, Ankara

İNTERNET KAYNAKLARI

<https://olympics.com/en/olympic-games/beijing-2008/results/rowing/eight-with-coxswain-8-women> (E.T.15.07.2022)

<https://olympics.com/en/athletes/ana-maria-apachitei> (E.T.15.07.2022)

<http://www.frcanotaj.ro/download/rezultate> (E.T.15.07.2022)

[competitii/Competitii%20Interne/2008/cn%20ergometru%20individual%20si%20echipe%20seniori.pdf](http://www.competitii.com/Competitii%20Interne/2008/cn%20ergometru%20individual%20si%20echipe%20seniori.pdf) (E.T.15.07.2022)

<https://www.galatasaray.org/haber/susporlari/kurek/antrenorumuz-apachitei-konferansa-katilacak> (E.T.15.07.2022)

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:32 – K:22

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

EXTENDED ABSTRACT

Introduction: Being a woman in sports requires double struggles, it is hard but not impossible. **Aim:** This study aims to tell the inspiring story of Ana Maria Oğultürk, a female Olympian on her way to the Olympics, who represented her country in the 2008 Beijing Olympics. It was a long and hard way. The difficult days had already started in her primary school. Her father had some health problems. Ana was a talented girl. Her physical education teacher realised her talents on primary school days. It was too difficult to work for the Olympics. Ana had to leave her home and her mother to go to the Olympic prep –camp. She had to make a decision and moved to a different city far away from her home with the physical education teacher, who found her talented in sports. Actually, her aim was to buy a wheelchair for her father. Because he lost his feet due to diabetes. She wiped her mother’s tears and went away. Ana started her career in sports alone with her hopes and beliefs. All the hardships she experienced came back to her as success one by one. In addition to her many achievements, the successful athlete was awarded the honor of female rower of the year in Romania, which was very precious for her, in 2006. This title had a great impact on Ana Maria. She couldn’t see her mother for 3 years. Her father divorced her mother, and everything was going so harder. After 10 years, she saw her dad once and for all. Time passed. She worked hard. At the end of this journey, she was crowned with an Olympic medal in the team.⁴ Then she worked as a coach in different places. The famous athlete, who also worked in our country, had a happy marriage with her rower husband and had a daughter. Ana, who continues to play sports as a coach alongside her good motherhood, sets an example for all athletes in this sense. The Chinese children drew a picture for her in 2008 Beijing Olympics which explained the soul of the Olympic games: freedom, peace and fraternity. It was the most important gift for her which would be remembered as a souvenir in the most precious corner of her home. **Method:**It was prepared through in-depth interview, which is one of the methods of qualitative research. According to Kahn and Cannel (1957), the interview is a communication method between the interviewer and the person interviewed. This method is mostly used in social sciences. Kahn (1983). Before the interview, the researcher talked to the sportswoman on the phone and gave information about the title’s aim and the plan of the study. The interview was planned according to the sportswoman’s daily routines. In order to gain access to the data, the interviewer was contacted in advance and the interview appointments were determined. Three interviews were conducted in a sincerely, friendly and respectful manner. The

4 <https://olympics.com/en/olympic-games/beijing-2008/results/rowing/eight-with-coxswain-8-women>

UHBAB

www.uhbabdergisi.com.tr

Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Temmuz / Ağustos / Eylül – İlkbahar Yaz Dönemi Sayı:27 Yıl:2022

International Refereed Journal of Humanities and Academic Sciences

July / August / September – Spring Summer Term Number:27 Year:2022

ISSN Print: 2147-4168 Online 2147-5385

ID:32 – K:22

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03947-2015-GE-17304)

interviews were recorded with the permission of the person interviewed. Later, the obtained information was deciphered by the author and transferred to the article. **Results:**In the analyses, the motivating factors for sports participation (Physical Education and Sports Teacher, The Difficulties of Participating in the Olympics (Financial, Emotional and Familial)-Challenge and National Emotions Themes were detected in the story of the athlete. The difficulties related to family problems were the most effective motivating factors in this story.Challenges were determined as the themes that are effective in both sports participation and being successful in the story.**Conclusion:** As a result, although it is known that the main goal of the athletes is the success in their careers, the motivating factors have a profound effect on them and the processes of their careers. Despite the prejudices that women are obliged to do housework and take care of children, Ana Maria has made her mark in history as an exemplary mother who has proven her success in both sports and family life to the world. She was in love with what she could do. In this context, it can be defined as an exemplary life story proving that being a woman is not an obstacle to success in sports. According to the findings of the literature review, it is discovered that there are very few similiar studies. This study can be a useful resource for researchers in social sciences

DERGİ HAKKINDA

ULUSLARARASI HAKEMLİ BEŞERİ VE AKADEMİK BİLİMLER DERGİSİ; 2012 yılı itibariyle yayın hayatına girmiştir. Dergimizde literatüre kaynak sağlayacak nitelik ve değerinde olan yayınlara yer verilmektedir. Dergimiz uluslararası hakemli bir dergi olup, yılda **DÖRT** sayı çıkarmaktadır. Dergimizin sayıları **MART, HAZİRAN, EYLÜL ve ARALIK** aylarında sistem üzerinden yayınlanmaktadır. Dergimiz gerek basılı gerekse de internet üzerinden ulaşılabilen bir dergidir. **Dergimizde Sosyal ve Beşeri Bilimler alanındaki çalışmalar literatüre destek ve katkı sağlaması amacı ile okuyucu ve araştırmacılara kazandırılması amaç edinilmiştir.** Dergimizin baş editörleri **Prof. Dr. Ayhan AYTAÇ, Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU ve Prof. Dr. Gülten HERGÜNER** olup, dergi yönetim kurulunun aldığı kararlar doğrultusunda faaliyetlerini gerçekleştirilmektedir. Baş editörler derginin o anki yönetim kurulundaki en üst unvana sahip bilim insanları olup yönetim kurulunun %51' inin aldığı kararlar uygulanmaktadır. Gönderilen her yayın kendi alanında uzman en az iki hakemin onayından geçmeli ve hakemler tarafından yayınlanabilir görüşüne sahip olmalıdır. Aynı sayı içerisinde yazarın bir yayınına yer verilir. Bu durum editör ve yayın kurulunun talep ile önerilerine göre değişiklik gösterebilir. Bu yöndeki karar tek taraflı olarak baş editörlere aittir. Diğer açıdan aynı yazar(lar)a ait çalışmalar “hakem ve yönetim kurulu onayından geçen çalışmalar” sıraya alınarak ilerleyen sayılarda yayınlanır. Hiçbir yazar hakem ve yönetim/yayın kurulu üyeleri üzerinde etkili değildir. Dergimizde yayınlanmak üzere sisteme yüklenen çalışmalar için **yayın telif hakkı sözleşmesi** istenmez. Sisteme yüklenen çalışmalar dergiye devredilmiş olarak kabul edilir. Yazar ya da yazarlar bu durumu kabul etmiş ve derginin yayın kabul şartlarına uygun hareket etmeyi teyit ederek bu sisteme dahil olmuştur.

Dergimiz hakem ve bilim kurullarında yer almak isteyen akademisyen ve bilim araştırmacılarının mutlaka Dr. unvanı almış ve alanında uzman olması gerekmektedir. Ayrıca bilimsel çalışmalar yapmış olması şartı aranır. Dr. ya da Uzman unvanına sahip olmayan ve alanında yayın yapmayan hiç kimse bilim, danışma ve hakem kurullarında yer alamaz. Dergi yönetim kurulu derginin en üst karar ve yürütme mekanizmasını oluşturur. Yönetim kurulunun aldığı her türlü karar kesin ve değiştirilemez niteliktedir. Yönetim kurulu kararı olmaksızın hiçbir koşul ve şartta dergi üzerinde işlem gerçekleştirilemez ve uygulamaya gidilmez. Dergi baş editörleri hakem onayına gönderilmeyen çalışmaların dergide kabul edilip edilmeyeceğine, hakem sürecine gönderilip gönderilmeyeceğine karar verebilir. Bu karar sürecinde yönetim kuruluna bilgi vermek zorunda değildir. Dergimiz bünyesinde hakem, bilim ve danışma kurulunda yer almak isteyen bilim insanlarının katılımına ancak yönetim kurulu karar verebilir.

Dergimizde bazı ulusal ya da uluslararası kongrelerde yayınlanmış sözlü ve hakem onayından geçmiş çalışmalar için özel sayılar şeklinde çalışmalar da gerçekleştirilmektedir. Bu tip özel sayılar ancak anlaşma yapılan kongrelerde sunulmuş sözlü bildirimler için geçerlidir. Bu bildiri-

lerin mutlaka kongre bilim kurulundan onay almış hakem değerlendirmesi yapılmış olmalıdır. Hakem değerlendirilmesi yapılmamış hiçbir çalışma yayına alınmaz. Yayınlanmak için gönderilen çalışmalar dergi hakem onayına gönderilir. Ancak her iki hakemden olumlu dönüş alan çalışmalar yayına alınır. Ayrıca sözlü sunulan bildirilerin mutlaka basılı materyali ile hakem onay raporları dergimiz yönetim kuruluna ve baş editörlerine sunulmuş olmalıdır. Bu bilgi ve materyallere sahip olmayan bildirelere dergimizde yer verilmez. Dergimizde işlem sürecine dair bilgiler yazar ve yazarlara yazılı olarak dergi internet adresinden bildirilir. Ayrıca dergimize üye olup sisteme giriş yapan her bir yazar süreç ile ilgili bilgileri derginin web sayfasından kendisi izleyip gelişmeleri takip edebilir. Dergimizdeki koşul ve şartlar her bir yazar ve yazarlar için aynıdır. Hiçbir kimse için bu kurallar ve koşullar değiştirilmez. Farklılık sağlanması istenemez talep edilemez. Dergimiz bünyesinde yayınlanması istenen eserlerin mutlaka derginin yayın kabul ettiği alanlardan olması şartı aranır. Bu özellikleri taşımayan hiçbir yayına dergimizde yer verilemez. Hakem sürecine dair işleyiş baş editör kontrolünde gerçekleştirilir. Baş editörler yayının dergide hakem sürecine dair işleyişine yönelik bilgi ve karar verme yetkisine sahip bulunur. Baş editörlerin uygun bulmadığı ya da kabul etmediği bir yayın dergide sürece dahil edilmez. Bu konuda yazar ya da yazarlar dergi ile diğer organlar üzerinde bir yükümlülük oluşturamaz. Hakem onayından geçse bile editörler ya da yönetim kurulu mevcut çalışmanın yayınlanmasına olumlu görüş bildirmemesi veya makale sistemde yayına alınsa bile kurulların kararı ile iptal edilebilir. Böyle bir durumda yazar ya da yazarlar dergiye bir yaptırım uygulamaz. Her türlü yetki tek taraflı olarak dergi yönetim ve editörler kuruluna aittir.

Dergimiz T.C. hukuk kuralları çerçevesinde “5846” sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanun ve Hükümleri ’ne tabi hareket eder. Bu kanunun gerekliliklerini yerine getirmeyen yazar ya da yazarlar hakkında dergimiz tek taraflı olarak hukuki haklarını korumaya sahiptir. Dergimizde yayınlanması amacıyla gönderilen çalışmalarda yapılan ilgili kanunlara uygun olarak gerçekleştirilmeyen alıntılar, intihal gibi konularda yazar ya da yazarlar tek taraflı olarak sorumludur. Her bir yazar ve yazarlar uluslararası akademik, bilimsel etik kurallara uymak zorundadır. Bu kurallara uymayan yazarlar hakkında ilgili kurum ve kuruluşlara dergimiz doğrudan resmi olarak bilgi verir. Doktora, Yüksek Lisans ve Uzmanlık tezlerinden yararlanılarak hazırlanan çalışmalarda mutlaka kaynakça ya da özet altında hangi çalışmadan yararlanılarak hazırlandığı belirtilmelidir. Aksi durumda bu tip çalışmalar etik kabul edilmez ve intihal çerçevesinde değerlendirilir. Tez ve uzmanlık tezlerinde mutlaka ilgili yayının asıl sahibinin ismi bulunmalıdır. İlk sırada etik kurallar çerçevesinde tezin “yayının” asıl sahibi konumundaki kişi ilk sırada yer almalıdır. Danışman ve diğer yazarlar tezin sahibinin önünde yer alamaz. Bu tip çalışmalarda tez danışmanı dışında farklı yazar isimleri bulunuyor ise çalışmaya ne tür bir katkı sağlandığı kaynakça kısmında açıkça belirtilmelidir. Dergimiz basılı ve online olarak hareket eden bir yayın organıdır. Akademik alanda hazırlanan çalışmaların yer aldığı bir materyal olarak bilimsel araştırma yapan kurum ve kişilere fayda sağlamak amacıyla toplumsal hizmet sunan sosyal

bir organdır. Dergimiz paralı bir dergi olmayıp, hiçbir yazara ya da yazarlara basılı materyal göndermek zorunda değildir. Dergimizde kabul edilen ve basıma hak kazanan çalışmalar dergi yayın kabul şartları ve yazım kurallarına uygun olarak mizanpajı yapılır ve sisteme yüklenir. İhtiyacı olan yazar ya da yazarlar ile okuyucular sistemden bu sayıyı indirerek ihtiyacını gidebilir. Mizanpaj yazar tarafından örnek makale baz alınarak yapılmaktadır.

ABOUT

“INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF HUMANITIES AND ACADEMIC SCIENCES” has started to publish articles as of 2012. Our journal includes valuable and qualified articles which will provide sources for the literature. Our journal is an international refereed journal, and published **QUARTERLY** in a year. The issues of our journal are published on **MARCH, JUNE, SEPTEMBER and DECEMBER**. Both online and printed versions of the journal are available. **In our journal, it is aimed to provide readers and researchers with studies in the field of Social and Human Sciences in order to support and contribute to the literature.** Editors-in-Chief of the journal are **Prof. Dr. Ayhan AYTAÇ, Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU and Prof. Dr. Gülten HERGÜNER** and the journal carries out its activities in accordance with the decisions taken by the Executive Board of the journal. Editors-in-Chief are the members of the board who has the highest rank, and decisions taken by 51% of executive board are implemented. Each submitted article is approved by two referees who are experts in their fields, and is expected to be granted with positive opinions of referees as to being eligible for publishing. Within the same issue, single article of the author is published. This situation may vary according to the requests and suggestions of the editors and editorial board. The decision in this direction belongs unilaterally to the editors-in-chief. On the other hand, studies of the same author (s) (studies that have been approved by the referee and the board of directors) are listed and published in progressive issues. No author has any kind of power on referees and executive board. **Copy right agreement** is not demanded for articles which have been uploaded to the system for publishing. Rights of articles which have been uploaded to the system are considered to be transferred to the journal. Author or authors are regarded to have agreed on this and have been included in this system by committing to act in accordance with the publishing conditions of the journal.

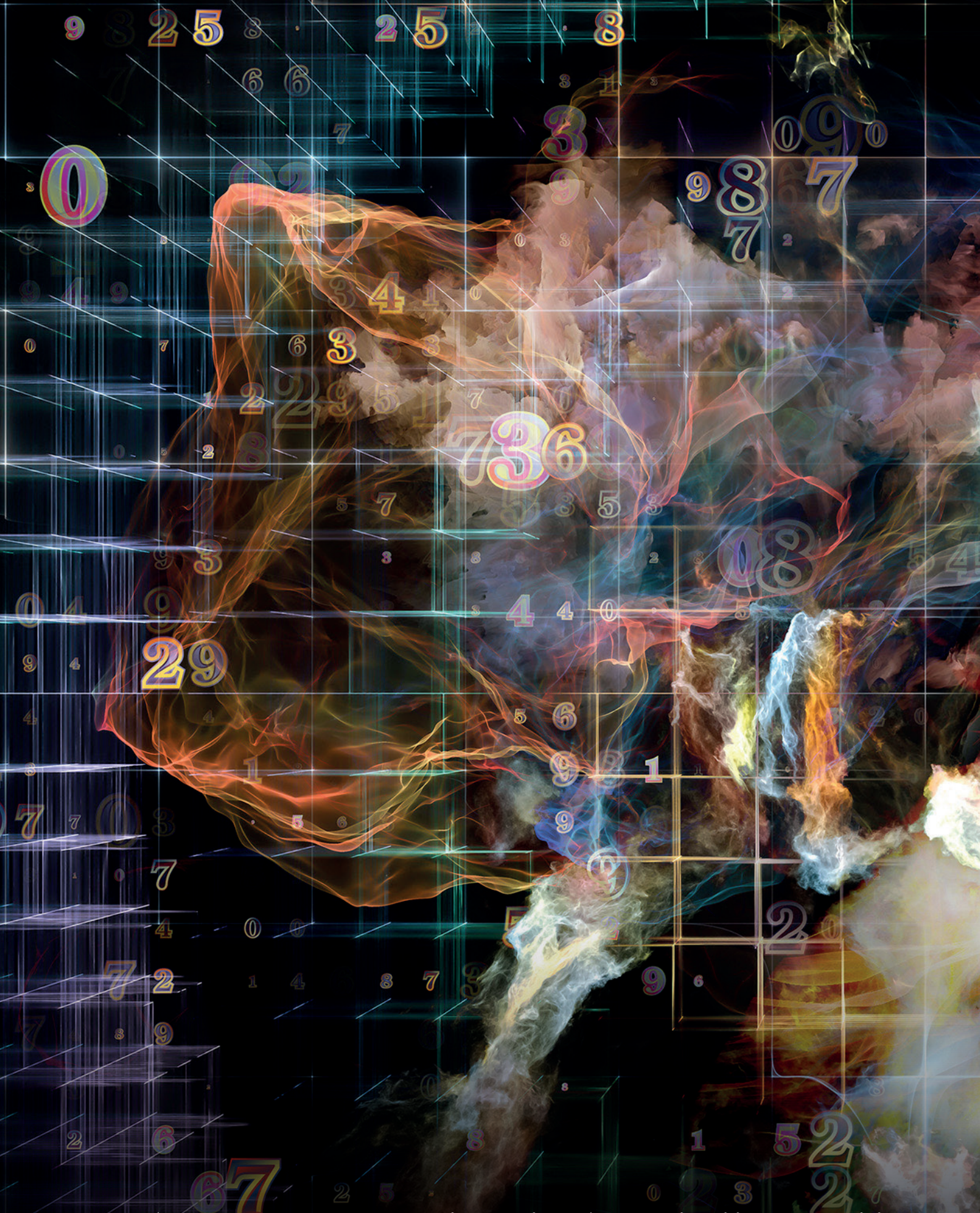
Academicians and researchers who would like to become a member of referees and scientific boards of the journal are required to hold Ph. D. degree and be granted with the title of Doctor and to be experts in their fields. In addition, one of the conditions is to have carried out scientific studies. No one who has not published works in his/her field and does not have the titles of Doctor or Expert cannot become a member of referees and advisory boards. Executive board of the journal is the senior decision and executive mechanism of the journal. Each and every decision of the executive board is absolute and irreversible. Without the decision of the executive board, nothing can be carried out or performed under no circumstance. The Editors-in-Chief of the journal can decide on whether works which have not been sent to the approval of referees can be accepted or not, whether they can be included in the process of referees' approval. Editors-in-Chief do not have to inform the executive board on this process. Executive board is

the single body which takes decisions regarding the participation of scientists in the referees, scientific and advisory boards of the journal.

In our journal, special issues can be prepared for works which have been presented orally in some national or international congresses and which have been approved by a referee. Such special issues are just valid for oral presentations in agreed congresses. Such works have to be approved by scientific board of the congress and evaluated by referees. No work can be published without referee assessment and approval. Works which are sent for publishing are submitted to referees for their approvals. Works which are evaluated positively by the two referees are published. In addition, printed versions of the orally-presented works and their referee approval reports should be submitted to executive board of the journal as well as the editors-in-chief. Works lacking this information and printed material cannot be accepted for our journal. Information regarding the process are provided for author and authors in a written format in the web page of the journal. Each author who registers to our journal and logins the system can follow up the process on the web page of the journal. All conditions and principles are eligible and same for each and every author. These conditions and rules cannot be changed for anyone. Any change or difference cannot be requested. Works sent to be published in the journal have to be related to the fields that the journal accepts. If a work does not hold such features, it is not published in the journal. Procedure regarding refereeing process is under the control of editor-in-chief. Editor-in-chief has the authority to decide on the procedure of refereeing process for a work. A work which has not been found appropriate or not been accepted by the editor-in-chief cannot be included in the refereeing process of the journal. Under such circumstances, author or authors cannot form any liability for the journal and other bodies. Even if a work is approved by a referee or accepted in the system to be published, its publication can be cancelled due to negative opinion of editors or executive board regarding the publication of the work or related decision of the boards. Under such cases, author or authors cannot impose sanctions on the journal. Any kind of authority belongs unilaterally to the executive and executive boards of the journal.

Our journal acts in accordance with Law numbered “5846” on Intellectual and Artistic Works and its provisions within the frame of Turkish Republic legal rules. Our journal has the right to protect its legal rights unilaterally against author or authors who do not fulfil the necessities of this law. Author or authors are held responsible unilaterally regarding quotations which are not in accordance with related rules, and plagiarism. Ethics board report is mandatory in research and applied studies. Studies without ethics board report cannot be accepted even if they have received referee’s approval. Author or authors cannot claim any right on this matter. On this matter, any institution, individual or other authorities cannot impose sanction on the journal. Each and every author has to obey international academic, scientific and ethical rules. Our jour-

nal informs related institutions or organizations directly and formally about authors who do not obey the rules. In studies which are prepared by utilizing PhD, MA/MS and Expertise theses, studies that have been utilized have to be definitely stated under the title of bibliography or abstract. Otherwise, such studies cannot be regarded as ethical and evaluated within the frame of plagiarism. In MA/MS and Expertise theses, name of the author of the original study has to be stated. If different author names exist in such studies, the contributions of the authors to the study have to be clearly stated in the bibliography. Our journal has both online and printed versions. Our journal, as a material including academically-prepared studies, is a social organ which provides services to the society in order to provide benefits to institutions and individuals which carry out scientific studies. Our journal does not charge any fee thus does not have to send printed material to author/authors. Page-setting of the works which have been accepted and granted to be published in our journal is carried out according to the journal's publication and writing rules, and then uploaded to the system. Works can be downloaded from the system by author/authors and readers so that their needs are met. Page-setting is performed by authors based on the sample work provided for them.

UHBAB - Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi

Kayaşehir Mah. Evliya Çelebi Cad. Başakşehir Emlak Konutları
1/A D Blok Kat: 4 Daire: 29 Başakşehir, İstanbul, Türkiye
Tel: +90 212 801 40 61 Fax: +90 212 801 40 62
info@guvenplus.com.tr